

Anna Puustinen

**Suomalaismatkailijoiden turvallisuuskäsitysten muodostuminen matkalla –
sisällönanalyysi matkailijoiden haastatteluista**

Pro gradu -tutkielma

Matkailututkimus

2023

Lapin yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Työn nimi: Suomalaismatkailijoiden turvallisuuskäsitysten muodostuminen matkalla – sisällönanalyysi matkailijoiden haastatteluista

Tekijä: Anna Puustinen

Koulutusohjelma/oppiaine: Matkailututkimus

Työn laji: Pro gradu -työ

Sivumäärä: 74 (+ 2 liitettä)

Vuosi: 2023

Tiivistelmä

Turvallisuus on noussut viimeisten vuosikymmenien aikana yhdeksi tärkeäksi teemaksi matkailun tutkimuksessa. Matkailua ovat vuosien saatossa uhanneet monenlaiset turvallisuutta vähentävät tekijät, kuten levottomuudet, luonnonkatastrofit ja pandemiat. Turvallisuus edistää matkailualan kasvun ja matkailijoiden tyytyväisyyden matkalla, minkä vuoksi sen edistäminen on tärkeää matkailussa.

Aikaisempia tutkimuksia on tehty niin kohteiden, matkailutoimijoiden, kuin myös matkailijoiden omista näkökulmista. Matkailijoiden näkökulmista erityisesti korostuvat matkailuun liittyvä pelko ja riskit. Tutkimuksista on myös saatu kattavasti tuloksia sosiodemografisista eroista siitä, miten matkailijat kokevat erilaisia turvattomia tilanteita. Tutkimuksissa onkin keskitytty enemmän matkailijoiden kokemuksiin, ei niinkään niiden kautta muodostumiin käsityksiin. Tutkimukseni *yleinen tavoite* on selvittää, millä asioilla on rooli suomalaisten matkailijoiden turvallisuudessa.

Tutkimukseni *teoreettinen viitekehys* on Xien, Zhangin ja Morrisonin *matkailijoiden turvallisuuskäsitykset kohteissa* -asteikko, eli TPSD-asteikko. Lyhenne tulee englanninkielisestä nimestä: *tourists (t) perceived (p) safety (s) at destinations (d)*. TPSD-asteikon avulla voidaan kokonaisvaltaisesti tutkia miten matkailijoiden turvallisuuskäsitykset muodostuvat neljän eri ulottuvuuden kautta; ihmiset, tilat ja laitteet, ympäristö ja hallinto. *Tutkimuskohteeni* on suomalaisten matkailijoiden turvallisuuskäsitysten muodostuminen matkalla TPSD-asteikon ulottuvuuksien pohjalta.

Päätutkimuskysymykseni on: Millä tavoin suomalaiset matkailijat muodostavat käsityksensä turvallisuudesta matkan aikana? *Osatutkimuskysymykseni* ovat: Mikä rooli ihmisten käyttäytymisellä on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa? Mikä rooli ympäristöllä on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa? Mikä rooli kohdemaassa käytetyillä tiloilla ja laitteilla on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa? Mikä rooli kohdemaan hallinnolla on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa? *Tutkimusaineisto* koostuu suomalaisten matkailijoiden puolisuoritteluista teemahaastatteluista, jotka toteutettiin tammikuussa 2023 puhelimitse. *Aineisto analysoitiin* teorialähtöisen sisällönanalyysin avulla.

Tutkimukseni tulokset osoittavat, että suomalaiset matkailijat muodostavat turvallisuuskäsityksiä monen erilaisen ulottuvuuden kautta. Hyvällä ja asiallisella käyttäytymisellä niin matkailijan omasta puolesta, kuin myös paikallisten ja muiden matkailijoiden puolesta edistää käsityksiä turvallisuudesta. Myös matkailussa käytössä olevien tilojen ja laitteiden hyvä kunto ja laatuluokka vahvistavat turvallisuuskäsityksiä. Kohdemaan ympäristön puhtaus, vakaat olosuhteet ja tieto olosuhteista vahvistavat turvallisuuskäsityksiä. Lisäksi matkailijoiden perehtyminen turvallisuusohjeistuksiin ja luotto viranomaisiin ovat myös tärkeitä tekijöitä vahvistamaan käsityksiä.

Jatkotutkimus turvallisuuskäsityksistä on tervetullutta, sillä se on vähän edustettuna turvallisuustutkimuksessa. Jatkotutkimusta voisi tehdä erityisesti käyttämällä TPSD-asteikkoa eri matkailukohdeissa, jolloin kohteiden matkailuorganisaatiot pystyvät kehittämään matkailua turvallisemmaksi.

Avainsanat: turvallisuus, matkailijoiden turvallisuus, käsitys, turvallisuuskäsitys, sisällönanalyysi

University of Lapland, Faculty of social sciences

Work title: The formation of Finnish tourists' safety perceptions during the trip – content analysis of tourists' interviews

Author: Anna Puustinen

Education program/subject: Tourism research

Type of work: master's thesis

Number of pages: 74 (+ 2 appendixes)

Year: 2023

Summary:

Safety has emerged as one of the important themes in tourism research in the last few decades. Over the years, tourism has been threatened by many factors that reduce safety, such as unrest, natural disasters, and pandemics. Safety contributes to the growth of the tourism industry and the satisfaction of tourists on the trip, which is why its promotion is important in tourism.

Previous studies have been carried out from the perspectives of destinations, tourism operators, and tourists. From the tourists' perspectives, the fear and risks related to tourism are especially highlighted. Research has also yielded comprehensive results on socio-demographic differences in how travelers experience various unsafe situations. The studies have focused more on the experiences of tourists, not so much on the perceptions formed through them. *The general goal* of my research is to find out which things play a role in the safety of Finnish tourists.

The theoretical framework of my research is Xie, Zhang, and Morrison's tourist safety perceptions in destinations scale, i.e., the TPSD scale. The abbreviation comes from the English name: tourists (t) perceived (p) safety (s) at destinations (d). With the help of the TPSD scale, it is possible to comprehensively examine how tourists' safety perceptions are formed through four different dimensions: people, facilities and equipment, environment, and administration. My research target is the formation of Finnish tourists' safety perceptions on the trip based on the dimensions of the TPSD scale.

My main research question is: How do Finnish travelers form their perception of safety during the trip? *My partial research questions* are: What role does people's behavior play in the formation of safety perceptions? What role does the environment play in the formation of safety perceptions? What role do facilities and equipment used in the target country play in the formation of safety perceptions? What role does the administration of the target country play in the formation of security perceptions? The research material consists of semi-structured thematic interviews of Finnish tourists, which were conducted in January 2023 by phone. The material was analyzed using theory-based content analysis.

The results of my research show that Finnish travelers form safety perceptions through many different dimensions. Good and proper behavior, both on behalf of the traveler, as well as locals and other travelers, promotes perceptions of safety. Good condition and quality of the facilities and equipment used in tourism also strengthen perceptions of safety. The cleanliness of the environment, stable conditions and knowledge of the conditions strengthen safety perceptions. In addition, tourists' familiarization with safety instructions and trust in authorities are also important factors in strengthening perceptions.

Further research on safety perceptions is welcome, as it is underrepresented in safety research. Further research could be done especially using the TPSD-scale in different tourism destinations so the tourism organizations will be able to develop tourism to be safer.

Keywords: safety, tourist safety, perception, safety perception, content analysis

Sisällys

1. JOHDANTO	6
1.1 Aikaisempi tutkimus matkailun turvallisuudesta	6
1.2 Matkailijoiden turvallisuuskäsitykset kohteessa -asteikko	9
1.3 Aineisto ja menetelmä	11
1.4 Tutkimuksen eettisyys	12
1.5 Tutkielman kulku	13
2. TURVALLISUUS MATKAILUSSA	14
2.1 Turvallisuuden käsitteellistäminen matkailussa	14
2.2 Turvallisuus matkailijoiden kokemana	15
3. MATKAILIJOIDEN TURVALLISUUSKÄSITYKSIEN MUODOSTUMINEN KOHTEESSA ..	18
3.1 TPSD-asteikon tausta	18
3.2 TPSD -asteikon ulottuvuudet	19
3.2.1 Ihmisulottuvuus	20
3.2.2. Tilat ja laitteet	20
3.2.3 Ympäristö	21
3.2.4 Hallinto	22
3.3 Tutkimusongelman muodostuminen asteikon pohjalta	22
4. LAADULLINEN TEORIALÄHTÖINEN SISÄLLÖNANALYYSI HAASTATTELUISTA	24
4.1 Laadullisen tutkimuksen tieteenfilosofiset taustat	24
4.2 Aineistona puolistrukturoidut teemahaastattelut	25
4.3 Laadullisen haastattelun analyysin eri vaiheet	27
4.4 Analyysimenetelmänä teorialähtöinen sisällönanalyysi	28
4.5 Eettinen asemani tutkijana ja tutkimuksen luotettavuus	29
5. IHMISTEN KÄYTTÄYTYMINEN MATKAKOHTEESSA	32
5.1 Muiden matkailijoiden käyttäytyminen	32
5.2 Paikallisten käyttäytyminen	34
5.3 Oma käyttäytyminen	36
5.4 Palvelun taso	39
6. MATKAKOHTEEN TILAT JA LAITTEET	42
6.1 Aktiviteeteissa käytettävät välineet	42
6.2 Majoituspaikka	44
6.3 Saavutettavuus	47
7. MATKAKOHTEEN YMPÄRISTÖ	49
7.1 Luonto	49
7.2 Ilmasto	51
7.3 Poliittinen tilanne	51
7.4 Talous	53

7.5 Kulttuuri.....	55
8.MATKAKOHTEN HALLINNOLLISET ELEMENTIT	58
8.1 Turvallisuusohjeet	58
8.2 Paikallisviranomaiset	60
9.YHTEENVETO	64
KIITOKSET	67
LÄHTEET.....	68
LIITE 1 Suostumuslomake	75
LIITE 2 Haastattelurunko	76
Kuvaluettelo	
Kuva 1 TPSD -asteikon ulottuvuudet.....	10

1. JOHDANTO

Turvallisuus on tärkeä huoli matkailijoiden kesken, kun matkustetaan johonkin tuntemattomaan kohteeseen (Preko & Gyepi-Garbrah, 2021, s. 2). Matkakohteen turvallisuus, tai ongelmat kohteen turvallisuudessa vaikuttavat matkailijoiden virtaan (Ghaderi, Saboori & Khoshkam, 2017, s. 552). Turvallisuutta voi täten pitää matkustamisen ja matkailun välttämättömänä edellytyksenä. On kiistan tosiasia, että matkailun turvallisuuskysymysten merkitys on viime vuosikymmenten aikana huomattavasti kasvanut. Toisaalta turvallisuus on myös heikentynyt terrorismin, katastrofien ja pandemioiden vuoksi (Kôvári & Zimányi, 2011, s. 59.) Näistä jälkimmäinen on varsinkin viimeisten muutaman vuoden aikana ollut esillä paljon.

Oma kiinnostukseni tutkielmani aiheeseen lähti liikkeelle sen ajankohtaisuudesta ja tärkeydestä pandemian ja eri sotien myötä. Turvallisuus ja turvallisuushakuisuus ovat nimittäin olleet matkailun megatrendejä (Iivari, 2012, s. 22). Tämä trendi on saanut jatkumoa nyt myös tämän vuosikymmenen aikana sen ollessa yksi merkittävä tekijä matkakohteen valinnassa. Turvallisuuden tunne matkailijoiden keskuudessa on yksi tekijä, joka edesauttaa matkailijoiden kokemusten laadukkuutta (Työ- ja elinkeinoministeriö, 2021.) Viimeaikaiset tapahtumat maailmalla, etenkin pandemia, ovat aikaansaaneet lisää huolia turvallisuudesta matkailijoiden keskuudessa. Maailman matkailujärjestön [UNWTO] pääsihteeri Pololikashviliin sanoin: ”Voimme käynnistää matkailun uudelleen vain, jos palautamme luottamuksen matkailuun. Ihmiset haluavat tuntea olonsa turvalliseksi ja huolehdituksi matkustaessaan” (UNWTO, 2022.)

1.1 Aikaisempi tutkimus matkailun turvallisuudesta

Matkailun turvallisuus on melko nuori tutkimuskohteena. Matkailu ja siihen liittyvä turvallisuus ovat vasta 1990-luvun alkupuolella yhdistyneet tieteelliseksi erityisteemaksi. Iivarin (2017, s. 192) mukaan aihetta koskeva käsitteistö ja teoria kaipaavat enemmän aiheesta tutkimista. Tutkimusta matkailijoiden ja turvallisuuden yhdistelmästä on tehty jonkin verran, mutta sekin on melko nuori tutkimuskohde. Fokus aikaisemmassa kirjallisuudessa on matkailijoiden kokemuksissa, kuten kokemuksissa itse turvallisuudesta, riskeissä ja peloissa, jotka myös liittyvät matkailijoiden turvallisuuteen.

Matkailu on jatkuvasti kasvava ja kehittyvä tieteenala, minkä vuoksi viimeisten vuosikymmenten aikana on käyty paljon keskustelua matkailun turvallisuudesta, niin matkailijoille – keskittyen turvallisuusuhkiin, riskeihin ja pelkoihin – matkailutoimijoille, kuin kohdemaan paikallisasukkaille. Turvallisuuden rooli matkailussa on tutkitusti muuttunut massaturismin myötä. Myös turvallisuuden liittyvät uhat, kuten terrorismi (etenkin 9/11), katastrofit ja pandemiat (korona, SARS) ovat tutkitusti lisänneet matkailun turvallisuuden keskustelua (Kóvári & Zimányi, 2011, s. 67). Esimerkiksi koronan vaikutusta turvallisuuteen matkailun kontekstissa on juuri nyt viimeisen muutaman vuoden aikana tutkittu ja todettu, että pandemia on vaikuttanut matkailijoiden turvallisuuteen, mutta myös erityisesti esimerkiksi riskikäsitteisiin ja ylikansoitettujen kohteiden välttämiseen (Rahman ym., 2021). Tutkimuksissa on päädytty siihen, että luottamus joko tiettyyn tahoon tai omaan toimintaan voivat ratkaisevasti edistää matkailijoiden kokemaa turvallisuutta matkustaessa näinä erikoisaikoina (Caldeira, Seabra, AlAshry, 2022; Khatib, McGuinness & Wilder-Smith, 2021).

Viime vuosien aikana keskustelua on käyty matkailun ja turvallisuuden välisestä suhteesta tutkimalla esimerkiksi turvallisuusvälikohtauksia, eli minkä tyyppisiä turvallisuuteen vaikuttavia tapahtumia sattuu, missä ja miksi. Toisena aiheena on ollut turvallisuus matkailijoiden ja kohdemaan paikallisten keskuudessa. Lisäksi matkailun sidosryhmien turvallisuus, ja sen vaikutus matkailupalveluihin pitkällä ja lyhyellä aikatahtämällä (Mansfeld & Pizam, 2006.) Turvallisuutta on myös tutkittu kansallisella ja alueellisella tasolla, esimerkiksi Suomessa. Näissä tutkimuksissa on huomattu, että turvallisuustekijät vaikuttavat matkailijoiden virtaan kohteisiin (Mustalahti, 2018.) Matkailukohteissa turvallisuudesta huolehditaan monen tahon toimesta, kuten kansallisella kuin paikallisella tasolla, jotta matkailijoiden virta ei tyrehtyisi (Popescu, 2011).

Matkailijoiden turvallisuus on melko laajasti tutkittu aihe matkailun turvallisuustutkimuksen sisällä. Sitä on tutkittu erilaisista näkökulmista, esimerkiksi keskittymällä mahdollisiin riskeihin ja pelkoihin matkan aikana. Matkailijoiden on tutkimuksien myötä huomattu perehtyvän kohdemaiden turvallisuuteen jo ennen matkaa, sekä keskustelevan omista kokemuksistaan turvallisuudesta matkan jälkeen muiden matkailijoiden kanssa (Zou & Yu, 2022, s. 5–6.) Kohdemaan turvallisuuden on koettu vaikuttavan matkailupäätöksiin, koska sillä on huomattu olevan potentiaali heijastaa kielteinen kuva kohteesta ja sen turvallisuudesta (Wahab, 1996, s. 185). Lisäksi tutkimuksien kautta on huomattu, että matkailijoiden on tapana tehdä päätöksiä käsityksiensä mukaan matkaa ennen (Scott, Shafer, Timothy & Woosnam, 2015, s. 264–265), sekä myös matkan aikana käsitykset voivat vaikuttaa käyttäytymiseen (Barker & Page, 2002; Chili, 2018; Isaac & Velden, 2018). Tiedotusvälineiden lisäksi oma subjektiivinen riskikynnys voi vaikuttaa matkailijoiden käsityksiin turvallisuudesta (Mansfeld & Pizam, 2006, s. 30).

Tutkimusta matkailijoiden turvallisuudesta on pitkälti tehty keskittymällä joko tietyn matkailukohteen matkustajiin, tai tiettyyn matkailijaryhmään. Useissa näissä tutkimuksissa käytetään hyväksi kyselylomakkeita, joissa on erilaisin teemoin tai aiheittain tuotu esille erilaisia matkailun turvallisuuden liittyviä tekijöitä, kuten esimerkiksi pimeällä käveleminen, julkisen liikenteen käyttö, turvallisuus nähtävyyden lähetyvillä ja/tai kauempana nähtävyydestä. Myös sosiodemografiset tekijät, kuten ikä ja sukupuoli ovat usein läsnä kyselylomakkeissa. Tutkimuksissa on pitkälti saatu selville, että ihmispaljoudessa suosittujen nähtävyyksien lähetyvillä, yksin liikkussa ja huonon infrastruktuurin vuoksi matkailijat kokevat itsensä enemmän turvattomaksi. Esimerkiksi tämänkaltaista tutkimusta on tehty Ghanassa (Boakye, 2012), ja Kuala Lumpurissa (Amir & Ismail, 2015).

Turvallisuustutkimuksissa oli huomattavasti käytetty pelon käsitettä kuvaamaan matkailijoiden turvallisuutta kohteissa. Rikollisuuden pelko varsinkin nousi esille. Brunt, Hambly ja Mawby (2000) huomasivat tutkimuksessaan brittiläisistä matkailijoista, että matkailijat kokevat huomattavasti enemmän rikoksen uhriksi tulemista, mikä on syynä rikollisuuden pelon rooliin turvallisuustutkimuksissa. Sama teema rikollisuuden pelosta nousi esille myös ylempänä mainituissa tutkimuksissa. Georgen (2003) mukaan matkailukohteessa, joka on yleisesti tunnettu rikollisuudestaan erityisesti herättää pelkoa rikollisuudesta matkailijoiden kesken, mikä vaikuttaa heidän kokemuksiinsa turvallisuudesta. Rikollisuuden pelon lisäksi tutkimusta turvallisuuden nimissä on tehty pelkoihin liittyen enemmänkin. Matkailijat voivat kokea pelon tunteita niin ulkoisten tekijöiden kautta, kuin myös sisäisten tekijöiden kautta matkojensa aikana (Dolnicar, 2005, s. 7; Fennel, 2017, s. 146).

Matkailijoiden turvallisuustutkimuksissa on monesti ollut mukana eri sosiodemografisten tekijöiden vaikutukset ja erot turvallisuuden tunteessa. Erityisesti tutkimuksissa on keskitytty sukupuolten välisiin eroihin. Sukupuolieroja tutkittaessa on huomattu, että naisten turvallisuus matkakohteissa on miespuolisia matkustajia vähäisempää (Bozogánová, 2016, s. 49). Tutkimuksien mukaan ei ole väliä matkustaako nainen yksin vai ryhmässä, he useimmiten kokevat itsensä silti turvattommaksi kuin miesmatkustajat (Carr, 2002, s. 567–569). Naismatkailijoiden on koettu pitävän turvallisuutta kohdemaan valinnassa melko tärkeänä, vaikka he pitäisivätkin itseään seikkailunhaluisina. Maalaisjärjen käyttö on koettu naismatkailijoiden keskuudessa hyväksi tavaksi välttää turvattomia tilanteita (Ihalainen, 2018.) Sukupuolierojen lisäksi sukupuoliroolien eroissa on huomattu feminiinien henkilöiden kokevan vähäisempää turvallisuutta kuin maskuliinien henkilöiden, joka Bozogánován (2015, s. 54) mukaan selittyy sillä, että feminiinisyyden on yleisesti naisten piirre.

Sukupuolen lisäksi esimerkiksi myös matkan tarkoitus, aikaisempien matkojen määrä, siviilisäätö ja koulutuksen taso voivat vaikuttaa matkailijan kokemaan turvallisuuteen (Demos, 1992, Iversonin & Pinheyn, 1994, s. 87 mukaan). Iverson ja Pinhey (1994) tutkivat erilaisten sosiodemografisten tekijöiden vaikutusta turvallisuudessa matkakohteessa. He kokivat, että esimerkiksi hyvätuloisten ja nuorten matkailijoiden kokevan matkansa turvattommaksi kuin heitä vanhemmat ja vähempituloiset matkakumppanit. Tämä selittyy niin, että he, joilla on parempi sosioekonominen asema kuin muilla, ovat todennäköisemmin äänessä omista huolistaan tai kokemuksistaan turvallisuuteen liittyen (Demos, 1992, Iversonin & Pinheyn, 1994, s. 90 mukaan).

Rotu ja seksuaalinen suuntautuminen ovat myös tutkimuksissa esille tulleita sosiodemografisia piirteitä. Näiden piirteiden koetaan tuottavan matkailijoissa enemmän turvattomuuden tunteita, kun kyseessä on ei-valkoinen tai ei-hetero matkailija. Usein syrjityksi tuleminen tai huonon kohtelun vuoksi matkakohteita joskus joudutaan rajoittamaan (Sinisalo, 2018; Arcodia, Khoo-Lattimore & Yang, 2018.) On myös yleisesti huomattu, että matkailijat välttelevät turvattomilta vaikuttavia kohteita tai rajoittavat matkustamistaan niiden mukaan (Chili, 2018; Isaac & Velden, 2018). Vaikka seksuaalinen suuntautuminen ei olisikaan päällepäin näkyvä piirre, on LHBTQ+ matkailijoiden koettu tuntevan itsensä turvattommaksi matkan aikana (Sinisalo, 2018).

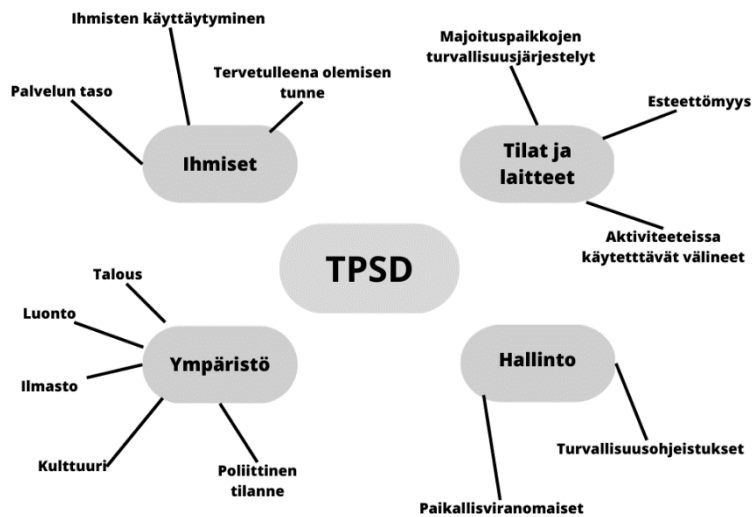
Xien, Zhangin ja Morrisonin (2020, s. 14) mukaan matkailun turvallisuustutkimus on läheisesti kietoutunut matkailuriskejä käsittelevään kirjallisuuteen. Saman on huomannut esimerkiksi myös Fennel (2017, s. 140). Matkailuun liittyvät riskit ja niiden yhteys turvallisuuteen ovat kirjallisuudessa lisääntyneet Yhdysvalloissa tapahtuneen syyskuun terrori-iskun jälkeen, jonka jälkeen turvallisuustutkimuskin on lisääntynyt. Riski terrorismista, rikollisuuden uhriksi joutumisesta ja riski luonnon katastrofeista ovat viimeisten vuosikymmenten aikana tutkitusti vähentäneet länsimaisten halua matkustaa ulkomaille (Korstanje, 2011, s. 222–223.) Matkailun turvallisuuteen liittyviä riskejä on tutkittu syventymällä siihen liittyvään aikaisempaan kirjallisuuteen, sekä tehty tutkimusta itse matkailijoiden parissa. Tutkimusten myötä on löydetty erilaisia riskiulottuvuuksia, joita esiintyy matkailualalla, matkan aikana ja matkailijoiden kesken. Nämä riskiulottuvuudet vaikuttavat matkailijoiden turvallisuuteen matkan aikana. Eri tutkijoiden mukaan ulottuvuuksia on eri määrä; joidenkin mielestä niitä on viidestä seitsemään (Hasan, Ismail & Islam, 2017), joidenkin mielestä niitä on vain kolme (Roehl & Fesenmaier, 1992, Nairin & Yangin, 2014 mukaan), kun taas joidenkin mielestä niitä on jopa 12 (Pennington-Gray & Schroeder, 2013).

1.2 Matkailijoiden turvallisuuskäsitykset kohteessa -asteikko

Tutkimuksen teoreettisena viitekehyksenä toimii Xien, Zhangin ja Morrisonin luoma matkailijoiden turvallisuuskäsitykset kohteessa -asteikko, eli TPSD-asteikko (2020). Asteikon nimen lyhenne pohjautuu alkuperäiseen englanninkieliseen nimeen *tourists (T) perceived (P) safety (S) at destinations (D)*. Asteikko on alun perin lähtöisin matkailun ulkopuolisista konsepteista turvallisuudesta sen pohjautuessa turvajärjestelmäteoriaan ja 4M-analyyssikehikon elementteihin. Xie kumppaneineen kuitenkin onnistuivat hyödyntämään nämä lähteet muodostaakseen matkailuun sopivan teorian, jolla voidaan tutkia matkailijoiden käsityksiä turvallisuudesta (Xie, Zhang & Morrison 2020.)

TPSD-asteikko kuvailee matkailijoiden subjektiivista tapaa arvioida matkakohteiden turvallisuutta heidän omien kokemuksensa kautta erilaisista elementeistä ja olosuhteista liittyen turvallisuuteen. Omien kokemusten lisäksi matkailijoiden aikaisempi hankittu tieto joskus auttaa käsityksen muodostumisessa (Xie ym., 2020, s. 2, 8–9.) Turvallisuuskäsityksillä tarkoitetaan näin ollen matkailijoiden subjektiivisia tunteita kohteen turvallisuudesta (Ding & Wu, 2021, s. 2). Itse käsityksen luominen on aktiivinen prosessi (Riener, 2019, s. 270).

Asteikossa on neljä eri ulottuvuutta. Ulottuvuudet ovat kaikki erilaisia, ja niihin vaikuttavat erilaiset asiat ja tapahtumat matkojen aikana. Ulottuvuuksien vaikutukset matkailijoiden käsitysten muodostumiseen turvallisuudesta ovat myös todettu olevan erilaisia (Xie ym., 2020, s. 1 & 3.) Ulottuvuudet ovat seuraavat: Ihmiset, tilat ja laitteistot, ympäristö ja hallinto (Xie ym., 2020, s. 10). Xie kumppaneineen jakavat ympäristön vielä erikseen luonnonympäristöksi ja sosiaaliseksi ympäristöksi. Tästä jakautumisesta huolimatta yleisesti puhutaan vain ympäristöstä (Xie ym., 2020, s. 14.) Ihmisulottuvuus viittaa ihmisten käyttäytymiseen kohteessa. Tilat ja laitteistot viittaa näiden hyvään kuntoon, ajankohtaisuuteen ja soveltavuuteen. Ympäristö viittaa kohteen ympäristötekijöihin, johon kuuluu fyysinen luonto ja sosiokulttuurinen puoli. Hallinto viittaa lyhyesti turvallisuusjohtamiseen (Xie ym., 2020, s. 10–16.) Tutkielmassani tarkoitus on ymmärtää, miten suomalaiset matkailijat muodostavat näiden asteikon ulottuvuuksien avulla käsityksensä turvallisuudesta matkojensa aikana kohteissa.

Kuva 1 TPSD -asteikon ulottuvuudet

1.3 Aineisto ja menetelmä

Tutkimukseni on laadullinen tutkimus, ja se pohjautuu laadullisen tutkimuksen perinteisiin. Laadullista tutkimusta tehdään, kun halutaan tutkia erilaisia ilmiöitä tutkimuksen kohteena olevien henkilöiden näkökulmasta. Tämä tarkoittaa sitä, että tutkija on kiinnostunut henkilöiden, jotka ovat tutkimuksen kohteena, omista kokemuksista, tunteista, ajatuksista ja erilaisista merkityksistä, joita nämä henkilöt eri asioille antavat (Juuti & Puusa, 2020, s. 9.)

Tutkimukseni koostuu suomalaisten matkailijoiden haastatteluaineistosta. Haluan haastatteluilla selvittää kuinka suomalaiset matkailijat muodostavat käsityksensä turvallisuudestaan matkan aikana. Kun tutkija haluaa saada tietoa siitä, mitä ihmiset ajattelevat ja miksi he toimivat niin kuin he toimivat, Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan on parempi vain kysyä se heiltä. Laadullisessa tutkimuksessa on useita aineistonkeruumenetelmiä, joista yleisimpiä ovat kyselyt, haastattelut, havainnointi ja tieto, joka kerätään dokumenteista. Näitä erilaisia menetelmiä voi myös yhdistellä ja käyttää rinnan, riippuen tutkimusongelmasta (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 62–63.)

Valitsin omaan tutkimukseeni aineistonkeruumenetelmäksi haastattelun, sillä siinä tutkija voi toimia havainnoijana. Näin tutkija voi tarkastella myös sitä, miten asia sanotaan, ei pelkästään mitä sanotaan. Haastattelua käytetään menetelmänä, kun halutaan selvittää yksilöiden omia ajatuksia, näkökulmia, ja tunteita. Haastattelu on myös eräänlainen vuorovaikutustilanne, joka perustuu kielellisten vihjeiden merkityksien tulkintaan (Hirsjärvi & Hurme, 2011, s. 41–48.)

Haastattelutyyppejä on erilaisia: lomakehaastattelu, teemahaastattelu ja syvähaastattelu. Itse valitsen omaan tutkimukseeni teemahaastattelun, jota myös kutsutaan puolistrukturoiduksi haastatteluksi. Teemahaastattelun etuna on se, että haastateltava pystyy kysymään tarkentavia kysymyksiä tarpeen mukaan. Kuitenkin teemahaastattelussa pysytään valituissa teemoissa ja tarkentavissa kysymyksissä. Valitut teemat perustuvat tutkimuksen viitekehukseen (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 64–65.)

Analyysimenetelmäksi valitsin sisällönanalyysin, sillä sitä voidaan pitää perusanalyysimenetelmänä, jota voi käyttää kaikissa laadullisen tutkimuksen perinteissä. Sisällönanalyysin avulla voi tehdä monenlaista tutkimusta ja sen voi liittää erilaisiin analyysikokonaisuuksiin ja sitä voi soveltaa suhteellisen vapaasti. Sisällönanalyysi tarkoittaa erilaisten kuultujen, nähtyjen ja kirjoitettujen sisältöjen analyysia (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 78.) Sisällönanalyysiä voi tehdä eri tavoilla, joita on aineistolähtöinen, teorialähtöinen ja teoriaohjaava. Valitsin itse teorialähtöisen sisällönanalyysin. Siinä aineiston analyysi perustuu aikaisempaan käsitejärjestelmään, malliin tai teoriaan, mutta se kuitenkin etenee aineiston ehdoilla (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 95–98.)

1.4 Tutkimuksen eettisyys

Tutkimuksen eettiset kysymykset ovat laadullisessa tutkimuksessa tärkeitä, tutkimuksen luonteen ollessa vapaamuotoisempaa ja jopa arkikielistä. Mitä avoimempi tiedonkeruumenetelmä on, sitä vaikeampaa on etukäteen punnita mahdollisia eettisiä ongelmia, joita tutkimusasetelma voi nostaa esille (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 109.) Tämän vuoksi on tärkeää ottaa tutkimuksessa huomioon hyvä tieteellinen käytäntö. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ([TENK], 2012) luomat ohjeet auttavat tutkijoita hyvässä tieteellisessä käytännössä ja ohjeet ovat myös omassa tutkimuksessani käytössä.

Tarkoitukseni on tutkimuksessa pyrkiä laajaan läpinäkyvyyteen ja rehellisyyteen. TENKin (2012) ohjeiden huomioiminen hyvästä tieteellisestä käytännöstä sekä tutkimuseetiikasta ovat tutkimuksessani tärkeitä osapuolia. Yhteiskuntatieteilijänä luottamus on isossa asemassa tutkimuksissa, varsinkin kun tutkitaan ihmisiä. On tärkeää, että opiskelijana osana tieteellistä yhteisöä näytän esimerkkiä eettisestä käyttäytymisestä tutkimusta tehdessä (Israel & Hay, 2006, s. 3–6.) Tekemällä tutkimukseni eettisesti noudattamalla hyvää tieteellistä käytäntöä, luon luottamusta yhteisössäni yliopistolla professoreiden ja kanssaopiskelijoiden kanssa.

1.5 Tutkielman kulku

Tutkielmani toisessa pääluvussa määrittelen tutkielmalleni sen hyvin keskeisen käsitteen, eli turvallisuuden. Lisäksi aukaisen turvallisuuden roolin tärkeyden niin matkailussa kuin itse matkailijoiden näkökulmasta. Kolmannessa pääluvussa avaan tutkielmani teoreettisen viitekehyksen – matkailijoiden turvallisuuskäsityset kohteessa -asteikon, eli TPSD-asteikon. Neljännessä pääluvussa esittelen keräämäni aineiston ja valitun aineistonkeruumentelmäni, sekä pohdin tutkielmani eettisiä kysymyksiä ja omaa asemaani tutkijana. Seuraavissa pääluvuissa viidestä kahdeksaan sitten esittelen tutkimukseni tuloksia teemoittain. Tutkielman lopuksi pääluvusta yhdeksän löytyy yhteenveto tuloksista ja pohdintaa mahdollisista jatkotutkimusideoista ja soveltamisideoista.

2. TURVALLISUUS MATKAILUSSA

2.1 Turvallisuuden käsitteellistäminen matkailussa

Turvallisuus on käsitteenä paitsi keskeinen matkailualalle myös muulle maailmalle. Tämä on seurausta jatkuvasta muutoksesta maiden, erityisesti Yhdysvaltojen, ulkopolitiikasta sekä pelosta oman taloudellisen ja henkilökohtaisen terveyden ja hyvinvoinnin heikentymisestä. Nämä huolet turvallisuuteen liittyen eivät pelkästään vaikuta yksittäiseen matkailupäätökseen, vaan niillä on todettu olevan laajempi vaikutus poliittiseen ja taloudelliseen luottamukseen, mikä puolestaan vaikuttaa laajempaan ympäristöön, jossa matkailuala toimii ja jossa yksittäiset kohteet nähdään. Matkailun voisi sanoa olevan peruuttamattomasti sidottu turvallisuuden käsitteeseen (Hall, Timothy & Duval, 2003, s. 2.) Matkailun turvallisuuden käsitteen sanotaan olevan jopa riippuvainen siitä, miten yleinen käsite turvallisuuden moniulotteisesta sisällöstä määritellään (Iivari, 2017, s. 188).

Matkailu on toimialana erityisen herkkä kriiseille sekä mielikuville turvattomuudesta, minkä vuoksi erilaiset turvallisuuskysymykset ovat matkailussa korostuneita (Iivari, 2017, s. 189). On kuitenkin todettu, että terminä matkailun turvallisuus kärsii tarkan määritelmän puuttumisesta (Tarlow, 2014, s. 5.) Käsitteenä matkailun turvallisuus on laaja, sillä se sisältää monia eri konsepteja (Niemisalo, 2014, s. 3). Täten on todettu, että matkailuun liittyvää turvallisuuden sisältöä ei olla pystytty määrittelemään yhtenäisesti. Turvallisuudesta puhuttaessa voimme puhua niin yksilöiden turvallisuudesta, josta käytetään käsitettä *safety* tai ulkoisen ympäristön toiminnan turvallisuudesta, josta käytetään käsitettä *security* (Edelheim & Pyhäjärvi, 2013, s. 40). Oma tutkielmani pohjautuu enemmän *safety* käsitteeseen, sillä keskityn yksilöiden turvallisuuteen.

Turvallisuuden käsitteen laajuuden vuoksi myös matkailun turvallisuus määritellään usealla tavalla. Matkailun kontekstissa turvallisuus on määritelty esimerkiksi matkailun koko prosessin häiriöttömyyden varmistamiseksi (Iivari, 2012, s. 22.) Matkailuprosessin osatekijöitä ovat matkailijoiden lisäksi yritykset, matkailualue, toimintaympäristöt ja koko palveluprosessi (Iivari, 2017, s. 191). Toinen yleinen määritelmä matkailun turvallisuudelle on matkan aikana siedettävä riskiaste, jota pidetään yleisterminä matkailutoiminnan tasapainoisessa, vakaassa ja järjestetyssä kunnossa (Xie ym., 2020, s. 2). Jos matkailussa kohdattava riskiaste on liian korkealla, voi matkailija tuntea itsensä turvattomaksi matkansa aikana (Brosschot, Thayer & Verkuil, 2018, s. 1–2). Turvallisuus on jokaisen ihmisen oma subjektiivinen kokemus, joka voi vaihdella niin yksilön, sukupuolen, yhteiskuntaluokan ja kulttuurien välillä, mikä tekee turvallisuuden käsitteellistämisestä haasteellisen (Laitinen, 2003, s. 7).

Turvallisuuden rooli elämässämme on tärkeä, sillä se voi muovata käyttäytymistä ja sen avulla voimme elää maksimaalisen potentiaalimme mukaan (Porges, 2017, s. 1, 50). Turvallisuudesta onkin noussut aikamme yhdeksi hallitsevaksi yhteiskunnalliseksi kertomukseksi, minkä on todettu heijastuvan myös matkailun turvallisuuteen (Iivari, 2017, s. 189). Matkailun turvallisuus on muuttanut passiivisesta tekijästä aktiiviseksi osaksi matkailua. Turvallisuuden eteen on pakko toimia suojatakseen matkailijoita, heidän omaisuuttaan, sekä koko matkailualaa ja sen saavutuksia (Kôvári & Zimányi, 2011, s. 68.) Matkailun kehittyessä vuosien mittaan, on turvallisuudesta tullut yhä näkyvämpi osa matkailua (Ding & Wu, 2022, s. 1). Matkailun turvallisuus ei ole enää vain normaalin matkailutoiminnan lähtökohta ja tae, vaan se on myös matkailun kehittämisen elinehto (Zheng, Zou, Yin & Pi, 2012, Dingin & Wun, 2022, s. 1 mukaan). Matkailun kehittymisen myötä matkailijamäärät ovat kasvaneet, sekä myös uusia matkakohteita syntynyt, jonka lisäksi lainsäädännöt ja arvot ovat muuttuneet. Näiden kaikkien syiden vuoksi matkailijat, kuten myös viranomaiset, matkailualan työntekijät ja matkakohteet ovat asettaneet jatkuvasti uusia ja tiukempia vaatimuksia, jotta matkailun kokonaisvaltainen turvallisuus pystyttäisiin saavuttamaan (Iivari, 2017, s. 190.)

Yhdistyneiden kansakuntien maailman matkailujärjestö UNWTO:n mukaan turvallisuus on matkailun laadun kannalta elintärkeää. Matkailukohteen menestys, kuten myös epäonnistuminen riippuu kohteen kyvystä tarjota matkailijoille turvallinen ympäristö. Turvallisen ympäristön tarjoamista pidetään matkailussa tärkeämpänä kuin minkään muun taloudellisen toiminnan onnistumista (UNWTO, 1996.) Iivarin (2017, s. 190) mukaan matkailun turvallisuuteen on UNWTO:n lisäksi viitattu monissa muissakin kannanotoissa ja julistuksissa, kuten esimerkiksi vuonna 1980 Manilan ja vuonna 1989 Haagin julistuksissa, jonka lisäksi turvallisuus tulee esille eri maiden strategioissa.

2.2 Turvallisuus matkailijoiden kokemana

Turvallisuutta pidetään kenties yhtenä tärkeimpänä tekijänä yksittäisen määränpään viehätöksessä matkailijoiden silmin (Sönmez & Graefe, 1998, s. 129). Iivarin (2017, s. 190–191) mukaan turvallisuus ja turvattomuus vaikuttavat globaalisti hyvinkin paljon matkailijoiden virtaan, mikä näkyy esimerkiksi Lähi-Idän ja Pohjois-Afrikan levottomuuksien välttelyä. Tämän vuoksi monet matkakohteet pyrkivät esittäytymään matkailijoille paratiisina. Todellisuus kuitenkin on se, että matkailijoilla on taipumus joutua turvattomiin tilanteisiin matkojensa aikana, kuten esimerkiksi rikoksien uhreiksi lähes päivittäin (Holcomb & Pizam, 2006; Boakye, 2012, s. 327). Syy, miksi matkailijat usein joutuvat erilaisiin turvattomiin tilanteisiin johtuu heidän haavoittuvaisuudestaan tuntemattomassa ympäristössä (Amir & Ismail, 2015, s. 124). Matkailijat ovat usein

pukeutumisensa ja käyttäytymisensä vuoksi alttiita turvattomissa tilanteissa. He käyttäytyvät rennosti, eivätkä nosta todennäköisesti syytteitä, esimerkiksi rikoksen sattuessa (Ryan, 1993, s. 177.)

Matkustaminen itsessään on riskin ottamista; matkailijoiden on koettu ottavan enemmän riskejä, ja joutuvan riskialttiimpiin tilanteisiin, kuin kotimaassaan. Matkailijoilla on usein oletus, että se, minne he ovat päättäneet matkustaa on automaattisesti turvallinen kohde, jolloin matkailija saattaa alentaa estotasonsa. Tämä johtunee siitä, että matkailijoilta puuttuu usein tarkkoja tietoja kohteesta ja erilaisista muista paikoista, joiden kautta he mahdollisesti kulkevat matkalla lopulliseen kohteeseen. Tapauksissa, joissa matkailijalla on tarkoitus käydä useammassa kohteessa, eivät he välttämättä edes huomaa menettäneensä jotain arvokasta. Kadottaessaan jotain matkailija tuskin tietää onko hän joutunut uhriksi, vai kenties vain kadottanut tavaransa. Matkailijoilla on monessa tilanteessa tapana olla miettimättä omaa turvallisuuttaan ja sen tarvetta, mikä johtuu usein siitä, että matkailijat ovat väsyneitä, nälkäisiä tai yksinkertaisesti liian kiireisiä. Matkailijat ovat matkojensa aikana heille tuntemattomissa paikoissa; he eivät tunne paikallisia, heidän tapojaan, kieltä, maantiedettä tai vaarakohtia, jonka vuoksi matkailija on aina epäedullisessa asemassa (Tarlow, 2014, s. 5–6.)

Matkailuturvallisuus ei ole täten siis pelkästään matkailijoihin kohdistuvaa rikollisuutta, vaikka rikoksien pelko onkin matkailijoiden keskuudessa esille tullut asia tutkimuksien mukaan (Boakye, 2012; Holcomb & Pizam, 2006; Amir & Ismail, 2015; Ryan, 1993). Pelon käsitettä turvallisuustutkimuksissa on käsitelty paljon ja sen on koettu olevan suuressa roolissa matkailijoiden kokemuksiin turvallisuudesta (Dolnicar, 2005, s. 7; Fennel, 2017, s. 146). Kuitenkin matkailijoiden turvallisuuden vaikuttavat monet asiat, kuten esimerkiksi yksinkertaisesti se, että matkailijat eivät tunne kohdemaan tapoja ja kulttuuria, jonka vuoksi he tuntevat itsensä epämukavaksi ja lopulta turvattomaksi (Tarlow, 2014, s. 8). Kulttuurierot, matkailijan taloudellinen asema, sukupuoli, rotu sekä muut sosiodemografiset tekijät tuovatkin aivan oman mausteensa, kun on keskusteltu matkailijoiden turvallisuudesta heidän tekemien matkojen aikana. Useimmiten on huomattu eroavaisuuksia näiden tekijöiden välillä. Eri matkailijat kokevat turvallisuutensa eri tavalla kuin toiset erilaisissa tilanteissa (Bozogánová, 2015; Iverson & Pinhey, 1994; Arcodia ym., 2018.) Matkailijoiden turvallisuustutkimuksissa matkailijoiden kokemukset turvallisuudesta ovat olleet vahvana tutkimusaiheena.

Koska matkailu on omalla tavallaan riskien ottamista, on turvallisuustutkimus matkailussa läheisesti kietoutunut matkailuriskeihin ja niiden vaikutuksiin matkailijoiden turvallisuudessa (Xie ym.,

2020, s. 14). Matkailun ollessa hyvin laaja ala, ei ole mitään standardia riskiä, mikä vaikuttaisi matkailijoiden turvallisuuteen heidän matkojensa aikana, vaan riskejä on hyvin monenlaisia (Hasan ym., 2017; Nair & Yang, 2014; Pennington-Gray & Schroeder, 2013). Matkailu koostuu niin monesta osasta ja näillä jokaisella osalla on omat riskinsä. Yleisimpiä matkailuun liittyviä riskejä ovat esimerkiksi terrorismi, etenkin Yhdysvaltain syyskuun terrori-isku, sekä luonnon katastrofit (Tarrow, 2014, s. 81.) Korstanjen (2011, s. 222–223) mukaan, matkailuun liittyvät riskit vähentävät matkailijoiden turvallisuutta, joka vähentää ulkomaille matkustamisen halua.

Tutkittuani turvallisuuden käsitettä ja sen merkitystä matkailussa matkailijoille olen huomannut, että matkailijoiden omiin turvallisuuskäsityksiin on kiinnitetty melko vähän huomiota tutkimuksissa. Myös Mawby (2000, s. 110) on huomannut, että matkailijoiden omat turvallisuuskäsitykset eivät ole olleet akateemisen tutkimuksen kohteena niin edustettuna. Riskit ja pelot ovat monesti esiintyviä teemoja tutkimuksissa, ja ne on liitetty matkailijoiden turvallisuuteen. Tutkimukset usein keskittyivät matkailijoiden kokemuksiin turvallisuudesta ja/tai turvattomista tilanteista. Täten siis oma tutkimukseni pyrkii keskittymään juuri matkailijoiden turvallisuuskäsityksien muodostumiseen. Tutkimuksen tekeminen haastatteluna kyselylomakkeen sijasta saattaisi antaa myös syvempää tietoa matkailijoiden omista ajatuksista heidän omin sanoin puhuttuna. Aikaisemman tutkimuksen keskittyessä myös laajasti sosiodemografisten tekijöiden eroihin vertailujen kautta ja niiden vaikutuksiin, en koe tarvetta jatkaa tätä vertailua, vaan keskityn pelkästään matkailijoiden turvallisuuskäsityksien muotoutumiseen.

3. MATKAILIJOIDEN TURVALLISUUSKÄSITYKSIEN MUODOSTUMINEN KOHTEESSA

Iivarin (2017, s. 189) mukaan turvallisuuskäsitys muodostuu niin sanotusti ”alhaalta ylöspäin”, mikä tarkoittaa sitä, että se lähtee liikkeelle ihmisistä lähtevistä perustarpeista. Tätä tapaa kutsutaan laajennetuksi turvallisuuskäsitykseksi. Matkailijoiden turvallisuuskäsitys tarkemmin sanottuna tarkoittaa matkailijoiden subjektiivisia tunteita ja ajatuksia kohteen turvallisuudesta (Ding & Wu, 2021, s. 2). Se on joukko positiivisia mielikuvia, jotka edesauttavat normaalia matkailutoimintaa, kuten luotettavaa matkailualaa, vakaata yhteiskuntaa, tasapainoista ympäristöä ja paikallisten ystävällisyyttä (Chauhan 2007; George 2003; 2010; Koo ym. 2019, Xien ym., 2020, s. 4 mukaan). Käsitys puolestaan tarkoittaa tapaamme nähdä maailmaa ja ymmärtää se, mitä ympärillämme tapahtuu (McDonald, 2012, s. 2 & 5). Käsitksen syntyminen on aktiivinen prosessi, johon vaikuttavat ihmisen oma toiminta (Riener, 2019, s. 270), sekä vuorovaikutus aikaisemman tiedon ja ympärillä olevien ärsykkeiden, eli uusien kokemusten, välillä (Eysenck & Keane, 2010, s. 74). Käsitsten syntymiseen voi vaikuttaa myös aikaisemmin hankittu tieto, tai joskus ne voivat syntyä pelkästään uusien kokemusten kautta (Démuth, 2013, s. 24 & 30).

Matkailijoiden turvallisuuskäsityksistä ja niiden muodostumisesta on kehitetty luotettava ja pätevä asteikko, jonka avulla niitä voitaisiin tutkia tarkemmin. Asteikon ovat luoneet Xie, Zhang ja Morrison. Tätä asteikkoa kutsutaan yksinkertaisesti matkailijoiden turvallisuuskäsitykseksi kohteessa -asteikoksi. Xie kumppaneineen käyttävät asteikosta lyhennettä TPSD, joka tulee sen alkuperäisestä englanninkielisestä nimestä: *tourists (T) perceived (P) safety (S) at destinations (D)*. Tulen itsekin tutkielman aikana käyttämään samaa lyhennettä kuvailemaan asteikkoa, kun puhun siitä. Xie kumppaneineen käytti TPSD-asteikon luonnissa mixed methods, eli monimenetelmistä metodia, joka perustui kolmeen eri vaiheeseen: kirjallisuuskatsaus, jonka avulla asteikolle haettiin kattava perusta, matkailublogien sisällönanalyysi, jonka avulla asteikkoa hiottiin ja lopuksi kyselylomakkeiden jakaminen matkailijoille, tässä tapauksessa kiinalaisille matkailijoille, jonka avulla asteikon käytännöllisyys voitiin testata ja asteikon ulottuvuudet viimeistellä (Xie ym., 2020, s. 16).

3.1 TPSD-asteikon muodostuminen

Ensimmäisen vaiheen aikana Xie kumppaneineen katsastivat aikaisempaa kirjallisuutta siitä, minkälaiset erilaiset tekijät vaikuttavat turvallisuuskäsityksiin, jotta saataisiin teoreettinen perusta matkailijoiden käsityksiin turvallisuudesta. Tämän katsauksen jälkeen tutkijat päätyivät siihen, että TPSD-

asteikko perustuu 4M- analyysikehykseen ja turvajärjestelmäteoriaan (Xie ym., 2020, s. 7). Turvajärjestelmäteoria tunnistaa turvallisuuden hallinnan ja onnettomuuksien yleiset mallit järjestelmän näkökulmasta, jossa pääkonseptit ovat onnettomuus- ja turvallisuusjärjestelmät (Lower, Magott & Skorupski, 2018, s. 395–396). Tässä järjestelmässä on tunnistettu neljä elementtiä, jotka ovat ihmisten vaarallinen käyttäytyminen, tilojen vaarallinen kunto, riskit liittyen ympäristöön ja riittävät hallintatoimenpiteet. Näitä neljää elementtiä kutsutaan lyhyesti 4M-elementeiksi (Page, Bentley & Walker, 2005, s. 384). Lisäksi näihin elementteihin sisältyy ihmisten turvallisuuteen liittyvät valmiudet, laitteiden luotettavuus ja turvallisuustiedon saumaton kulku (Edwards, 1972, Xie ym., 2020, s. 7–8).

Integroimalla siis turvajärjestelmäteoria ja 4M-elementit, on pystytty luomaan TPSD-asteikko, jonka avulla matkailijoiden turvallisuuskäsityksiä voidaan kokonaisvaltaisesti tutkia ja arvioida. Ensimmäisen vaiheen jälkeen siirryttiin analysoimaan erään kiinalaisen matkailublogin kertomuksia, jonka jälkeen ne luokiteltiin ja integroitiin ehdotettujen TPSD-asteikon elementtien mukaan. Blogin löydösten mukaan ehdotetut TPSD-asteikon elementit saivat tarvittavaa hiomista ja uudelleen määrittämistä. Viimeisessä vaiheessa käytettiin matkailijoille jaettua kyselytutkimusta, jossa määritellyt elementit otettiin lopulta myös käytäntöön ja ne saivat vielä kerran tarvittavat hionnat (Xie ym., 2020, s. 19–20).

TPSD-asteikkoa pidetään subjektiivisena tapana arvioida matkailijoiden turvallisuuskäsityksiä, sillä se ilmaisee matkailijoiden omia arvioita eri turvallisuuselementeistä ja -olosuhteista eri matkakohdeissa. Turvallisuuskäsitysten muodostuminen on monimutkainen ja dynaaminen kognitiivinen prosessi, joka tapahtuu asteikon elementtien vuorovaikutuksessa (Xie ym., 2020, s. 8). Näiden lisäksi erilaiset turvavälikohtaukset voivat vaikuttaa käsityksien syntymiseen. Turvavälikohtauksella tarkoitetaan matkailukohteessa matkailijoita vastaan tehdyksi väkivallaksi tai sen uhaksi (Mansfeld & Pizam, 2006, s. 37.) Toisin sanoen TPSD-asteikkoa voidaan pitää matkailijoiden käsityksenä “matkaturvallisuusjärjestelmästä”, sillä se yhdistää arvioinnit turvallisuusjärjestelmän riskitekijöistä ja elementeistä. Sitä myös pidetään kohteen turvallisuuden mielikuvana. Matkailijoiden omien arvioiden ja kokemusten lisäksi erilaisilla informaatiolähteillä voi myös vaikuttaa turvallisuuskäsityksen muodostumiseen (Xie ym., 2020, s. 9). Seuraavaksi avaan ulottuvuudet, joista TPSD-asteikko muodostuu.

3.2 TPSD -asteikon ulottuvuudet

Matkailijoiden on koettu tekevän arviointeja omasta turvallisuudestaan erilaisten lähteiden perusteella, johon he altistuvat matkojensa aikana (Seabra ym., 2013, Xien ym., 2020, s. 9 mukaan). Näitä lähteitä ovat esimerkiksi luonnonympäristöt, yleiset turvallisuusjärjestelmät, turistien ja asukkaiden välinen vuorovaikutus, sekä tilat ja laitteet. TPSD-asteikko jaetaan tämän mukaan siis neljään ulottuvuuteen, jotka ovat ihmiset, tilat ja laitteistot, ympäristö – johon liitetään niin luonnonympäristö kuin sosiaalinen ympäristö – sekä hallinto (Xie ym., 2020, s. 1 & 10).

Jokainen ulottuvuus on erilainen, joten niihin vaikuttavat erilaiset asiat ja tapahtumat, sekä ne voivat vaikuttaa matkailijoiden käsityksiin eri tavoilla. Esimerkiksi terrorismi (sosiaalinen ympäristö) ja luonnonkatastrofit (luonnonympäristö) ovat täysin eri syistä ja olosuhteista johtuvia, joten niiden vaikutus matkailijoiden turvallisuuskäsityksiin voivat olla erilaisia. Tämän vuoksi Xie kumppaneineen ehdotti, että matkailun turvallisuuskäsityksissä on hierarkkisia tasoja, ja että TPSD-asteikon ulottuvuuksien tunnistaminen voisi antaa kohteille mahdollisuuden kehittää turvallisen ympäristön ja tehokkaat kriisienhallintakäytännöt (Xie ym., 2020, s. 3.)

3.2.1 Ihmisulottuvuus

Ihmisulottuvuuteen liittyy käsitykset yksilöiden käyttäytymisestä matkailuympäristöissä sisältäen matkaoppaiden, muiden matkailijoiden, asukkaiden sekä itse matkailijan oman käyttäytymisen. Se on joukko positiivisia inhimillisiä ulottuvuuksia, jotka liittyvät normaaliin matkailutoimintaan (Xie ym., 2020, s. 10.) Tähän ulottuvuuteen liittyy esimerkiksi oppaiden tieto ja taito. Esimerkiksi Cawlekin (2002, s. 493) mukaan matkaoppaat ovat tärkeä elementti luomaan matkailijoiden keskuudessa turvaa. Erot iässä, sukupuolella, riskikynnyksessä ja tiedossa voivat aiheuttaa myös eroja, kun kohteen turvallisuutta käsitellään (Xie ym., 2020, s. 10).

Ihmisulottuvuuteen liittyvät myös palveluiden aineettomuus sekä esimerkiksi palvelun taso. Palvelun tasoa pidetään yhtenä tärkeimmistä tekijöistä esimerkiksi matkailun kysynnässä (Cawlek, 2002, s. 479). Palvelun laatu ja matkailualan toimijoiden tietoisuus turvallisuudesta ovat kriittisiä edistämään turvallisuuskäsityksiä (Xie ym., 2020, s. 10). Tähän ulottuvuuteen liitetään myös emotionaalinen solidaarisuus, kuten tervetulleena olemisen tunne. Korkeampi emotionaalinen solidaarisuus viittaa käsitykseen turvallisemmasta kohteesta (Woosnam ym., 2015, s. 266). Muiden matkailijoiden hyvä käyttäytyminen on tutkimuksien mukaan myös elementti, joka edistää matkailijoiden turvallisuutta matkojen aikana (Tsaur, Cheng & Hong, 2019, s. 44), minkä vuoksi se on myös osana tätä ulottuvuutta.

3.2.2. Tilat ja laitteet

Tilat ja laitteet viittaavat nimensä mukaisesti niihin laitteihin ja tiloihin, joita matkaillessa käytetään, sekä niiden turvallisuuteen. Ne edustavat todistettavissa olevia positiivisia tilat ja laite-elementtejä, jotka tukevat normaalia matkailutoimintaa (Xie ym., 2020, s. 11.) Matkailuaktiviteeteissa käytettyjen välineiden täytyy olla kunnossa, säännöllisesti huollettuja ja tukea aktiviteetteja, joissa niitä käytetään (Bentley, Page, Meyer, Chalmers & Laird, 2001, s. 336). Hotellien erilaiset turvallisuusohjeet, kuten varoitussysteemit, elektroniset lukot ja palotorjunta liittyy myös tähän ulottuvuuteen, ja ne ovat tutkimuksien mukaan tärkeitä edistämään matkailijoiden turvallisuutta (Cham & Lam, 2013, s. 215).

Tilat ja laitteet edustavat ja demonstroivat matkailukohteiden turvallisuutta niiden ollessa melko näkyviä elementtejä kohteessa. Ihmiset, joilla on joku liikuntarajoite vaativat tiloilta ja laitteilta vielä enemmän kuin he, joilla ei ole mitään rajoitteita. Saavutettavuus on täten myös osa tätä ulottuvuutta. Matkailijat, jotka osallistuvat korkeamman riskin aktiviteetteihin, kuten kalliokiipeilyyn, bungee-hyppyihin ja niin edelleen vaativat myös erityisesti tilojen ja laitteistojen kunnossa olemista. Täten tilojen ja laitteiden turvallisuus on aktiviteettien promootion väline, minkä vuoksi se on määrittynyt tärkeäksi osaksi TPSD-asteikkoa (Xie ym., 2020, s. 11–12.)

3.2.3 Ympäristö

Ympäristöulottuvuus viittaa kohteen ympäristötekijöiden turvallisuuteen, ja siihen liittyvät kaikki ympäristön elementit. Tämä ulottuvuus koostuu myönteisistä ympäristötekijöistä, jotka ovat normaalin matkailutoiminnan taustalla. Ympäristöulottuvuuteen kuuluu niin luonnonympäristö kuin sosiaalinenkin ympäristö. Luonnonympäristöön kuuluvat kaikki luonnon fyysiset ominaisuudet kuten kohdemaan vesistöt, sen kasvillisuus, sekä kohdemaan ilmasto (Xie ym., 2020, s. 12.) Ilmastonmuutoksella on esimerkiksi Hübnerin ja Gösslingin (2012, s. 53–54) mukaan todetusti vaikutus tähän elementtiin, sillä se muovaa luonnon ympäristöä.

Sosiaalinen ympäristö, joka on myös koettu olevan tärkeä osa tätä ulottuvuutta, puolestaan viittaa ihmisten muovaamaan ympäristöön, johon kuuluu poliittinen tilanne, taloudellinen tilanne ja paikalliset heidän kulttuureineen (Xie ym., 2020, s. 13). Sönmezin ja Graefen (1998) mukaan sosiaalisen ympäristön turvallisuutta muovaavat erilaiset konfliktit ja levottomuudet, kuten sota ja terrorismi. Koska matkailijat ovat itselleen tuntemattomassa paikassa, eivätkä välttämättä tunne kohteen tapoja ja sääntöjä he ovat alttiimpia erilaisille riskeille. Sosiaalisen ympäristön ollessa hyvin erilainen

luonnonympäristön kanssa, Xie kumppaneineen koki, että ympäristöulottuvuus muodostuu kahdesta eri tyypistä. Molemmat ovat omalla tavallaan tärkeitä osia tätä ulottuvuutta (Xie ym., 2020, s. 14.)

3.2.4 Hallinto

Viimeisenä ulottuvuutena on hallinto. Se viittaa kohteen matkailuun liittyvään turvallisuusjohtamiseen ja siihen liittyviin näkökulmiin organisaatioiden ja johtamisen tasolla. Nämä edustavat positiivisia elementtejä tämän ulottuvuuden sisällä, ja ne tukevat normaalia matkailutoimintaa (Xie ym., 2020, s. 15.) Esimerkiksi kohdemaan hallituksen turvallisuustoimenpiteet, kuten erilaiset turvallisuusohjeet, joita jaetaan matkailijoille tai jotka matkailija voi itse löytää ovat tärkeä osa tätä ulottuvuutta ja auttavat takaamaan matkailijoiden turvallisuuden (Becken & Hughley, 2013; Ritichainuwat, 2013, s. 119). Erilaisten pandemioiden myötä kohdemaiden turvallisuusohjeet sisältävät erityisesti ohjeita terveysturvallisesta matkailusta (Zhu & Dolnicar, 2022, s. 2).

Hallintoelementtiin kuuluvat erityisesti myös kohdemaan viranomaiset, kuten esimerkiksi paikallispoliisit. Tyagin, Dharin ja Sharman (2016, s. 569) mukaan esimerkiksi matkailijoiden luotto poliiseihin vaikuttavat heidän tuntemaansa turvaan matkan aikana. Joissakin suosituimmissa matkakohdeissa, esimerkiksi Etelä-Koreassa ja Turkissa, onkin erikseen turistipoliiseja, joiden tarkoituksena on nimenomaan olla luomassa turvallisuutta matkailijoiden kesken. Täten hallintoelementit kuvastavat matkailijoiden odotuksia turvallisuudesta koskien organisaatioiden turvallisuuskäytäntöjä kohdeissa (Xie ym., 2020, s. 15–16.)

3.3 Tutkimusongelman muodostuminen asteikon pohjalta

TPSD-asteikko on täten ottanut huomioon kokonaisvaltaisesti asiat, joita matkailijat kohtaavat matkustaessaan erilaisiin kohteisiin. Vaikka asteikon syntyminen onkin alun perin lähtenyt liikkeelle matkailun ulkopuolisesta kontekstista, TPSD -asteikko kuitenkin onnistuu upottamaan turvallisuusarvioinnit matkailun kontekstiin, jotta matkailijoiden turvallisuuskäsityksiä voidaan tutkia systemaattisesti ottamalla huomioon useita aiheita, erilaisia elementtejä ja tilanteita, joihin matkailijat voivat matkojensa aikana altistua (Xie ym., 2020, s. 29.) Elementtien monipuolisuus ja se, että asteikkoa on käytännössä testattu kiinalaisilla matkailijoilla tekevät TPSD -asteikosta luotettavan ja pätevän työkalun tulevien empiiristen tutkimusten tekemiseen aiheesta.

Oma tutkimukseni tulee täten keskittymään TPSD-asteikkoon suomalaisten matkailijoiden näkökulmasta. Tarkoitukseni on siis selvittää miten suomalaisten matkailijoiden turvallisuuskäsitykset muodostuvat heidän tekemiensä matkojen aikana, eli toisin sanoen miten TPSD-asteikon ulottuvuudet ovat osana tätä. Päättökysymykseni kuuluu seuraavasti: *Millä tavoin suomalaiset matkailijat muodostavat käsityksensä turvallisuudesta matkalla?* Osatutkimuskysymyksiä minulla on neljä kappaletta, jotka olen omaksunut TPSD-asteikon neljästä ulottuvuudesta. Osakysymykseni kuuluvat näin: *Mikä rooli ihmisten käyttäytymisellä on turvallisuuskäsityksien muodostumisessa? Mikä rooli ympäristöllä on turvallisuuskäsityksien muodostumisessa? Mikä rooli kohdemaassa käytetyillä tiloilla ja laitteilla on turvallisuuskäsityksien muodostumisessa? Mikä rooli kohdemaan hallinnolla on turvallisuuskäsityksien muodostumisessa?* Osakysymyksiä tarkoitus on tutkielmassa olla apuna vastaamaan päättökysymykseeni.

4. LAADULLINEN TEORIALÄHTÖINEN SISÄLLÖNANALYYSI HAASTATTELUISTA

4.1 Laadullisen tutkimuksen tieteenfilosofiset taustat

Tutkielmani on tyyliltään laadullinen tutkimus. Laadullisen tutkimuksen voi määritellä sellaiseksi tutkimukseksi, jonka tarkoituksena on tutkia ihmisten kokemuksia. Tutkimalla ihmisten kokemuksia, voimme saada selville asioita, jotka ovat ihmisille tärkeitä. Laadullisen tutkimuksen sanotaan liittyvän ihmisten subjektiivisiin merkityksiin, minkä vuoksi se on hyvin erilaista verrattuna määrällisen tutkimuksen objektiivisten tosiasioiden tavoitteluun. Laadullisessa tutkimuksessa päällimmäinen tavoite on ymmärtää ihmisten kokemukset pääsemällä niin sanotusti ihmisten pään sisään (Silverman, 2020, s. 3.) Laadullisessa tutkimuksessa otoskoolla ei ole väliä, vaan tutkimuksissa yritetään ymmärtää pienempien otoksien omia maailmankatsomuksia, eikä testata hypoteesia suurella otoksella, niin kuin määrällisessä tutkimuksessa (Slevitch, 2011, s. 78).

Kun tehdään tieteellistä tutkimusta, on se sitten yhteiskuntatieteitä tai luonnontieteitä, niin tieteenfilosofia on tärkeä osa jokaista tutkimusta (Bahari, 2010, s. 18). Jos tieteenfilosofiaa ei ole tutkimuksessa ajateltu, niin Esterby-Smithin, Thorpen ja Lowen (2002, s. 27) mukaan se voi vaikuttaa koko tutkimuksen laatuun. Jo ennen tutkimuksen aloittamista tutkijan tulisi miettiä taustalla olevia filosofisia kysymyksiä, koska ne ovat keskeisiä tutkimusta suunniteltaessa. Yhteiskuntatieteissä tieteenfilosofia liittyy tiedon kehittämiseen ja sen luonteeseen. Se sisältää tärkeitä oletuksia siitä, miten tutkija havainnoi näkemyksensä sosiaalisesta maailmasta (Bahari, 2010, s. 18.) Näitä oletuksia ovat todellisuuden luonne (ontologia), tiedon luonne (epistemologia), tieteellistä tutkimusta säätelevät periaatteet (metodologia) sekä tekniikat, jotka koskevat käytännön toteutusta (metodit) (Slevitch, 2011, s. 74).

Bryman (2004, s. 16) määrittelee ontologian todellisuuden käsittävien asioiden tutkimiseksi. Ontologia on teoria sosiaalisten ilmiöiden luonteesta, eli ne oletukset, joita teemme todellisuuden luonteesta (Bahari, 2010, s. 23). Epistemologia puolestaan on teoria tiedosta ja sen luonteesta (Bryman, 2004, s. 11). Epistemologisia peruskysymyksiä ovat mitä tiedämme ja mitä totuus on. Epistemologiset oletuksemme johtavat kysymykseen siitä, kuinka voimme tutkia tietoa, jota kuvaa termi meto-

dologia. Se perustuu tiettyyn teoriajärjestelmään, jonka avulla määritellään oletukset todellisuudesta, mitä on tärkeä tutkia ja mikä tieto on merkityksellistä. Metodologia luo joukon työvälineitä, joita käytetään tieteellisessä tutkimuksessa. Näitä työvälineitä kutsutaan metodeiksi (Slevitch, 2011, 74–75.)

Laadullinen tutkimusperinne perustuu idealistiseen ontologiseen näkemykseen, jonka mukaan ei ole olemassa vain yhtä todellisuutta, vaan niitä on monia erilaisiin tulkintoihin perustuvia. Laadullisen tutkimuksen epistemologinen näkökulma juontuu idealismista, jonka mukaan asioita ei voi kuvata niin, kuin ne todellisuudessa ovat. Laadullisessa epistemologiassa asiat kuvataan sen mukaan, miten me havaitsemme tai tulkitsemme ne. Täten epistemologia on subjektiivinen. Laadullisen tutkimuksen metodologiset perustat juontuvat epistemologiasta. Tutkija voi esittää vain oman tulkintansa tutkittavien tulkinnoista. Laadullisessa tutkimuksessa tutkittavaa ilmiötä kuvaillaan merkityksien ja tulkintojen kautta (Slevitch, 2011, s. 76–77.) Omakin tutkielmani seuraa näitä laadullisen tutkimuksen tieteenfilosofisia piirteitä. En usko yhteen todellisuuteen matkailijoiden turvallisuuskäsityksistä ja niiden muodostumisesta, Minä kuvailen asiat niin, kuin ne itse tulkitseen saamistani vastauksista. Jos olisin kerännyt vastauksia eri henkilöiltä, olisi todellisuus tätä myöten erilainen, koska vastaukset, joista tulkintani tekisin, olisivat erilaisia.

4.2 Aineistona puolistrukturoidut teemahaastattelut

Aineistoni on hankittu haastatteluina. Haastatteluita on erityyppisiä, mutta yksinkertaisesti ne voidaan jakaa sen mukaan, kuinka tarkasti haastattelukysymykset on määritelty ja onko vastausvaihtoehdot valmiiksi annettu vai ei. Haastattelut jaetaan näin täysin strukturoituihin, täysin avoimiin ja puolistrukturoituihin (Hirsjärvi & Hurme, 2000, s. 42–43.) Itse toteutin aineiston keruun puolistrukturoiduilla teemahaastatteluina, joita tein yhteensä 14 kappaletta. Puolistrukturoitu haastattelu eroaa esimerkiksi strukturoidusta haastattelusta sillä, että siinä ei ole valmiita vastausvaihtoehtoja, vaan haastateltava voi vastata kysymyksiin hänen omien sanojensa kautta. Teemahaastattelu on monipuolinen puolistrukturoitu haastattelutapa, sillä se sopii monen ilmiön tutkimiseen. Teemahaastattelussa tutkija olettaa valmiiksi, että haastateltavat ovat käyneet läpi jonkun tietyn asian tai prosessin. Tutkija puolestaan on selvittänyt kaikki olennaiset asiat tutkimuskohteesta tutustumalla aikaisempaan kirjallisuuteen ja tutkimukseen aiheesta huolellisesti (Juusa & Puuti, 2020, s. 106–107.)

Teemahaastattelun ominaisuuksiin kuuluu, että jotkut lähtökohdista haastattelussa on päätetty etukäteen. Teemojen, eli läpi käytävien asioiden muodostamisessa on erilaisia keinoja. Yleisin tapa

on muodostaa ne intuition kautta. Useimmiten myös aikaisempi kirjallisuus ja/tai teoria ohjaa teemojen valinnassa (Eskola, Lähti & Vastamäki, 2018, s. 37.) Tämän avulla tutkija pystyy ohjaamaan haastattelua ilman, että kontrolloisi sitä kokonaan. Haastattelu etenee täten valittujen teemojen mukaan, jolloin tutkijalla on myös tarpeen mukaan mahdollisuus kysyä haastateltavilta tarkentavia kysymyksiä (Juusa & Puuti, 2020, s. 107.) Tätä teemahaastattelun ominaisuutta pidetäänkin sen yhtenä eduista (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 65). Haastattelutilanne on siis vuorovaikutus tutkijan ja haastateltavan välillä, sekä se on myös hyvin joustava. Kuitenkin on tärkeää, että haastattelussa käytetyt teemat on tarkoin valittu teoreettisesta viitekehystä (Juusa & Puuti, 2020, s. 107–108.)

Haastattelun aikana tulee tutkijan varmistaa, että ennalta päätetyt teema-alueet käydään läpi haastateltavan kanssa. Haastattelijalla on haastattelutilanteessa mukana jonkinlainen lista läpi käytävistä asioista. Teemahaastattelussa kuitenkin on vapautta myös siinä, että teemojen läpi käyminen voidaan tehdä eri järjestyksessä eri haastateltavan kanssa, jos se on haastattelutilanteessa luonnollista. Myös laajuus voi muuttua tilanteen mukaan. Vaikka teemahaastattelu tuo mukanaan tiettyjä vapauksia, on tärkeää, että kaikki valitut teemat tulee käytyä jokaisen haastateltavan kanssa läpi (Eskola ym., 2018.) Teemahaastattelussa myös kysymysten sanamuoto voi eri haastatteluissa vaihdella (Robson, 1995, Hirsjärven & Hurmeen, 2000, s. 46 mukaan). Omassa haastattelussani kysymykset pohjautuvat teoreettiseen viitekehykseeni, eli TPSD-asteikkoon. Haastatteluni teemat ovat asteikon neljä ulottuvuutta. Jokaisen teeman sisällä on omia kysymyksiä, jotka olen huolellisesti valinnut kysyttäväksi tutustuttuani asteikon ulottuvuuksiin ja siihen, mitä eri ulottuvuudet sisältävät. Jokaisessa haastattelussa kysyin teemoittain kysymykset samassa järjestyksessä, sillä se toimi luontevasti kaikissa haastattelutilanteissa. Kysyin myös tarvittaessa tarkentavia kysymyksiä, jos koin tarpeelliseksi tietää jostain heidän sanomastansa asiasta lisää.

Ennen haastatteluja julkaisin kutsun haastatteluihin Facebookissa eri ryhmissä, joissa olin jäsenenä. Julkaisin kutsun yhteensä kolmessa eri ryhmässä. Käytin useampaa ryhmää, että saisin mahdollisimman paljon näkyvyyttä kutsulle ja jotta saisin tarpeeksi aineistoa laadullisen analyysin tekemiseen. Koin Facebookin käyttämisen itselleni helpoimmaksi ja yksinkertaisimmaksi keinoksi toteuttaa tämän. Hain haastateltavaksi sellaisia, jotka matkustelisivat enemmän, mutta en kokenut tarpeelliseksi rajata sen enempää, että kuinka monta kertaa joku on matkustanut. Jokainen matkailija voi määritellä sen itse eri tavalla. Muistettava on myös, että korona on sotkenut liki kaikkien matkasuunnitelmat, minkä vuoksi matkojen määrä on miltei kaikilla vähentynyt tai jopa tyrehtynyt kokonaan vähintään kahden vuoden ajaksi. Tämä on toinen syy, miksi en halunnut sen enempää määritellä, mitä enemmän matkustaminen tarkoittaa. Rajasin haastateltavia kuitenkin niin,

että heidän tekemänsä matkat olisivat ulkomaille. Haastateltavat olivat kaikki eri ikäisiä, ikähaarukka oli 23 vuodesta 74 vuoteen. Sukupuolijakauma oli sellainen, että naisia haastattelin 10 ja miehiä neljä. Matkojen määrä ulkomaille vaihteli myös alle kymmenestä matkasta yli sataan matkaan.

Haastattelut suoritettiin etäyhteydellä tammikuussa 2023 ja niitä tein yhteensä 14 kappaletta. Aluksi halusin tehdä haastattelut Teamsin tai muun kuvallisen etäyhteyden ääressä, kuten esimerkiksi Zoomissa, jotta näkisin haastateltavat ja he näkisivät myös minut. Mutta lopulta haastattelut suoritettiin puhelimitse, sillä se osoittautui mieluisimmaksi etäyhteyden muodoksi kaikkien haastateltavien keskuudessa ja halusin tietenkin kunnioittaa haastateltavien toiveita.

Haastattelukutsussa mainitsin sen myös, että haastattelut suoritettaisiin haastateltavien mielestä sopivimman etäyhteyden välityksellä. Etäyhteyden takia haastateltavat saivat myös itse päättää heille sopivimman ja mukavimman paikan suorittaa haastattelun. Haastattelut olivat mielestäni tämän vuoksi hyvin rentoja tilanteita. Haastattelujen kesto vaihteli paljon, ne olivat noin 20 minuutista aina noin tuntiin ja varttiin.

4.3 Laadullisen haastattelun analyysin eri vaiheet

Laadullinen analyysi on erilaista joissakin suhteissa verrattuna määrälliseen analyysiin. Alasuutarin (2012, s. 30–31) mukaan laadullisessa tutkimuksessa aineistoa tarkastellaan usein kokonaisuutena, ja siinä vaaditaan tietynlaista absoluuttisuutta, jota ei tilastollisessa määrällisessä tutkimuksessa vaadita. Laadullisessa tutkimuksessa tilastollisia todennäköisyyksiä ei käytetä johtolankoina, kuten tilastollisessa tutkimuksessa, eikä siinä vaadita tutkimusyksiköiden suurta joukkoa. Laadullinen analyysi koostuu Alasuutarin (2012, s. 32) mukaan kahdesta eri vaiheesta, jotka ovat havaintojen pelkistäminen, sekä arvoituksen ratkaiseminen. Vaiheet kuitenkin aina käytännössä nivoutuvat toisiinsa.

Ennen näitä vaiheita haastatteluaineisto on kuitenkin tärkeä saada kirjalliseen muotoon, jotta analyysin eri vaiheet voidaan aloittaa. Tätä ensimmäistä vaihetta kutsutaan litteroinniksi. Litteroinnissa haastattelu kirjataan ylös sanasta sanaan. Ilman litterointia on vaikeaa, tai jopa mahdotonta päästä tekemään analyysia (Fox, 2006, s. 37.) Litteroin omat haastatteluni heti haastattelun jälkeen, jotta se olisi vielä tuoreessa muistissa, eikä se jäisi roikkumaan. Litterointia varten olin nauhoittanut haastattelut. Käytin haastattelujen nauhoittamiseen tietokoneen ääninauhuria. Haastattelun jälkeen latsin äänitallenteen Microsoft Wordiin, joka litteroi tekstin raa’asti puolestani. Jouduin kuitenkin tekemään paljon korjauksia, sillä Wordin tekemä litterointi oli

jossain määrin virheellistä. Jätin litteroinnista pois joitain ilmaisuja, jotka määrittelin epätärkeiksi. Näitä olivat esimerkiksi useat toistot jostain yksittäisestä sanasta. Jätin myös pois ilmaisut, joissa haastateltava oli maininnut ohimennen asuinpaikkansa tai ihmisten nimiä, jotta heidän anonymiteettinsä säilyisi.

Havaintojen pelkistäminen on laadullisen analyysin ensimmäinen vaihe, sen jälkeen, kun aineisto on kirjallisessa muodossa. Siitä voidaan erottaa kaksi eri osaa: aineiston tarkastelu tietystä teoreettisestimetodologisesta näkökulmasta ja havaintojen yhdistäminen. Kun aineistoa tarkastellaan tietystä näkökulmasta, kiinnitetään huomiota vain olennaiseen asiaan. Tällöin analysoitava asian määrä pelkistyy hallittavammaksi määräksi havaintoja, jolloin analyysissä pääsee helpommin eteenpäin. Pelkistäminen jatkuu edelleen samalla ajatuksella karsia aineistoa. Pelkistämisen toisessa vaiheessa havaintoja yhdistellään tai ainakin harvennetaan. Tämä tapahtuu etsimällä yhteisiä piirteitä aineistosta. Laadullisen analyysin toisena vaiheena on arvoituksen ratkaiseminen. Vastaava nimi samalle vaiheelle on myös joskus tulosten tulkinta. Laadullisessa analyysissä tämä tarkoittaa merkitystulkinnan tekemistä tutkittavasta ilmiöstä. Arvoitusta ratkaistessa aineistosta etsitään vihjeitä, jotta tulkinnan tekeminen onnistuu, ja arvoitus ratkeaa (Alasuutari, 2012, s. 32–35.)

Haastattelua analysoidessa keskitytään myös näihin erilaisiin vaiheisiin. Aineistoon ensin tutustutaan, se järjestetään, luokitellaan ja koodataan. Tämän jälkeen siitä tehdään lopuksi tulkintoja ja keskustellaan aineiston kanssa. Aineiston järjestely, luokittelu ja koodaaminen luovat pohjan analyttisten teemojen keskinäiselle vertailulle ja erilaisten kokonaisuuksien etsimiselle. Haastattelun toteuttamisen jälkeen edessä on usein suuri tekstimassa, johon voidaan lähestyä eri tavoin. Laadullisen analyysin eri vaiheet liittyvät läheisesti toisiinsa, ja ne myös lomittelevat koko analyysin ajan, eli ne voi tapahtua samanaikaisesti keskenään. Laadullisessa analyysissä aineisto ja tutkimusongelma ovat läheisesti vuoropuhelussa keskenään (Ruusuvoori & Nikander, 2010, s. 8–10.) Kun olin saanut kaikki haastattelut tehtyä ja litteroitua, aloitin analyysin ensin lukemalla tekstini läpi useaan otteeseen löytääkseni yhteisiä piirteitä aineistosta. Ryhmittelin ne asiat, joissa oli yhteisiä piirteitä yhdeksi kokonaisuudeksi, jotta minulla olisi lopuksi selkeästi kirjattuna ne asiat, joissa piirteet ovat toistuneet. Ryhmittelyä varten käytin apunani melko väljää analyysirunkoa, johon laitoin asiat, joissa toistui sama tema. Ryhmittelyssä minua auttoi TPSD-asteikon ulottuvuudet.

4.4 Analyysimenetelmänä teorialähtöinen sisällönanalyysi

Valitsin aineistoni analyysimenetelmäksi sisällönanalyysin. Sisällönanalyysi on tieteellinen työkalu ja menetelmä, jossa tehdään toistettavia ja päteviä johtopäätöksiä erilaisista teksteistä tai muista merkityksellisistä aineistoista, joita voivat olla jopa kuvat, äänet tai jopa numeerinen aineisto. Sisällönanalyysissä käytettävän aineiston tulee olla merkityksellisiä. Sisällönanalyysiin liittyy erikoismenetelmiä. Se on erotettavissa, sekä opittavissa tutkijan henkilökohtaisesta auktoriteetista. Menetelmänä sisällönanalyysi tarjoaa uusia oivalluksia, sekä se lisää tutkijan ymmärrystä jostain tietystä tutkittavasta ilmiöstä. Lisäksi se antaa uutta tietoa käytännön toimista (Krippendorff, 2004, s. 18–19.) Sisällönanalyysia voi tehdä niin määrällisesti kuin laadullisesti. Itse teen sitä laadullisesti. Kracauer määritteli vuonna 1952 laadullisen sisällönanalyysin sellaiseksi, jossa tutkitaan aineiston piileviä Aspekteja, jotka sitten vain ryhmitellään luokkiin analyysin tuloksena (Groeben & Rustemeyer, 1994, s. 315).

Sisällönanalyysia voi tehdä kolmella eri tavalla, jotka ovat aineistolähtöinen, teoriaohjaava ja teorialähtöinen. Valitsin näistä kolmesta analyysitavasta teorialähtöisen. Siinä analyysia tehdessä nojataan johonkin tiettyyn olemassa olevaan malliin tai teoriaan. Tutkimuksen alussa teoria tai malli määritellään, jonka jälkeen myös tutkimuksen kohteena olevat käsitteet määritellään. Tutkittava ilmiö on siis määritelty jo jonkin tunnettavan asian mukaan. Teorialähtöisessä analyysissa tarkoituksena on täten testata aikaisempaa tietoa uudeltaisessa kontekstissa (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 82.) Tutkielmassani olemassa oleva teoria tai malli, johon analyysini nojautuu, on TPSD-asteikko.

Tutkimuskysymyksiä tehdessä jo olemassa oleva teoria ohjaa tutkimuskysymysten tekemisessä. Se myös tarjoaa ennusteita mahdollisista muuttujista. Teorialähtöistä sisällönanalyysia kutsutaan täten deduktiiviseksi analyysiksi (Hsieh & Shannon, 2005, s. 1281.) Teorialähtöinen sisällönanalyysi lähtee liikkeelle analyysirungon muodostamisesta, joka voi olla hyvin väljäkin, mutta jossa tunnistetaan keskeiset käsitteet käytetystä teoriasta. Aineistosta poimitaan ne asiat, jotka kuuluvat analyysirunkoon, ja jätetään ulkopuolelle ne, jotka eivät siihen kuulu. Asiat, jotka eivät kuulu analyysirunkoon luokitellaan tai koodataan uudestaan. Tällä tavalla aikaisemman teorian tai käsitejärjestelmän testaaminen uudessa kontekstissa onnistuu (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s. 95.)

4.5 Eettinen asemani tutkijana ja tutkimuksen luotettavuus

Hakalan (2018, s. 17) mukaan laadullisessa tutkimuksessa tutkija usein mielletään sisäpiirin tarkkailijaksi, jolloin tutkijan on tärkeä huomata oma asemansa. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan asemaa voidaan täten tavalla tai toisella pitää keskeisempänä asiana, kuin kvantitatiivisessa

tutkimuksessa. Tämä johtuu Eskolan ja Suorannan (1998) mukaan siitä, että tutkijalla on toiminnassaan enemmän vapautta, jonka avulla tutkijalla on enemmän mahdollisuuksia joustavampaan tutkimuksen suunnitteluun sekä itse toteutukseen. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijalta vaaditaan varsin paljon tutkimuksellista mielikuvitusta, esimerkiksi kokeilemalla erilaisia ratkaisuja kirjoitustapaa tai menetelmiä koskien. On selvää luonnollisesti, että näistä ratkaisuista täytyy kertoa lukijoille. Erilaiset ennakko-oletukset ja intuitiiviset käytännöt, joita ohjaavat arkijärjen päättelyketjut, ovat osa tutkimusta. Nämä ovat hyödyksi, jos tutkija osaa kääntää ne sellaiseksi kieleksi, jota voi tutkimuksessa ymmärtää.

Haaparanta ja Niiniluoto (1991, s. 101–103) esittävät tieteen etiikalle viisi tärkeää peruskysymystä. Ensimmäisenä he kysyvät, että millainen on hyvä tutkimus. Hyvää tutkimusta tehdessä tutkija on velvollinen käyttämään tieteellistä menetelmää ja argumentoida sääntöjen mukaan, jotka ovat osana tieteellistä päättelyä. Seuraavaksi on tärkeä kysyä, että onko tiedonjako hyväksyttävää, ja onko se hyväksyttävää kaikissa asioissa. Kolmanneksi täytyy kysyä, että mitä tutkitaan, eli miten tutkimusaiheet valitaan. On todennäköistä, että tutkijoita kannustetaan tutkimaan sellaista, joka tuottaa taloudellista hyötyä ja joka lisää ihmisten hyvinvointia. Neljänneksi kysytään, että millaisia tutkimustuloksia tutkija saa tavoitella. Lyhyesti voimme vastata niin, että tulokset eivät saa edesauttaa moraalitonta toimintaa. Viimeisenä kysymyksenä on, että millaisia keinoja tutkija saa käyttää. Tähän viimeiseen kysymykseen sovelletaan hyvää tieteellistä käytäntöä.

Tutkimusta tehdessä olen seurannut TENKin (2012) hyvän tieteellisen käytännön ohjeita, joiden seuraaminen luo tutkimukseeni uskottavuutta. TENKin (2012) mukaan tutkimusetiikka tarkoittaa eettisesti vastuullista ja oikeiden toimintatapojen noudattamista sekä edistämistä tutkimustoiminnassa. Lisäksi se tarkoittaa tieteeseen kohdistuvien loukkauksien ja epärehellisyyksien tunnistamista, sekä niiden torjumista jokaisella tieteenalalla. Hyvällä tieteellisellä käytännöllä on monenlaisia tapoja loukata sitä. Näitä ovat esimerkiksi muiden tutkijoiden osuuksien vähättely julkaisuissa, käytettyjen menetelmien ja tutkimustulosten huolimaton ja harhaanjohtava raportointi. Tutkimustulosten uudelleen käyttäminen, puutteellinen kirjaaminen ja säilyttäminen ovat myös loukkauksia hyvälle tieteelliselle käytännölle. Lisäksi TENK (2012) erottelee hyvän tieteellisen käytännön loukkausten lisäksi tieteellisen vilpin, jolla tarkoitetaan esimerkiksi vääristeltyjen, sepiteltyjen tai luvattomasti lainattujen tuloksien tai havaintojen esittämistä omana. Olen tutkimuksessani myös miettinyt Haaparannan ja Niiniluodon (1991, s. 101–103) kysymyksiä eettisestä tutkimuksesta.

Olen tutkielmani aikana pitänyt myös suurta huolta siitä, etteivät haastateltavien henkilöllisyydet paljastu kenellekään. Kun julkaisin kutsuni haastatteluihin Facebookissa varmistin, että laitoin julkaisuihin päälle kommenttikiellon. Tämän tein siksi, jotta mahdolliset kiinnostuneet eivät paljasta henkilöllisyyttään muille. Kiinnostuneilla oli mahdollisuus ottaa minuun yhteyttä Facebookissa tai sähköpostin kautta, myös puhelinnumeroni oli kirjattu ylös. Kun litteroin haastatteluja, käytin erilaisia koodausmerkkejä. Haastateltavat koodasin käyttämällä N- tai M-kirjainta viittaamaan sukupuoleen, sekä numeroita 1,2,3... viittaamaan kuinka mones haastateltava oli kyseessä. Pyysin haastateltavia myös lukemaan ja allekirjoittamaan suostumuslomakkeen, jossa he saisivat lisätietoa haastattelusta ja sen tarkoituksesta. Ilmaisinkin myös useaan otteeseen, että heillä oli mahdollisuus perua osallistuminen missä vaiheessa tahansa.

5. IHMISTEN KÄYTTÄYTYMINEN MATKAKOHOITEESSA

Matkailijat kohtaavat monenlaisia ihmisiä matkojensa aikana matkustavat he sitten yksin tai porukassa. Muita ympärillä olevia ihmisiä on vaikea välttää. Mahdollisia kohtaamisia matkailijat voivat tehdä matkaoppaiden kanssa, paikallisten asukkaiden kuin myös muiden matkailijoiden kanssa, jolloin heidän käyttäytymisensä voi vaikuttaa matkailijoiden kokemuksiin ja sitä myöten myös käsityksiin. Ihmisten käyttäytyminen matkoilla onkin tärkeä elementti, kun mietitään matkailijoiden turvallisuuteen liittyviä kysymyksiä. Normaalin matkailuaktiiviteetin positiiviset elementit ihmisten käyttäytymisestä vaikuttavat positiivisesti matkailijoiden turvallisuuteen kohteessa. Lisäksi matkailijoiden omalla käyttäytymisellä on rooli turvallisuuskäsityksissä.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastelen analyysini tuloksia siitä, minkälainen rooli ihmisten käyttäytymisellä on suomalaisten matkailijoiden turvallisuuskäsityksissä. Ensimmäisenä tarkastelen muiden matkailijoiden käyttäytymisen roolia turvallisuuskäsityksissä. Seuraavana avaam kohdemaan paikallisasukkaiden käyttäytymisen roolia käsityksissä. Lopuksi tarkastelen vielä matkailijoiden omaa käyttäytymistä, sekä matkailijoiden saamaa palvelun tasoa ja niiden merkitystä matkailijoiden turvallisuuskäsityksille. Tämä tulosluku vastaa ensimmäiseen osatutkimuskysymykseeni: *Mikä rooli ihmisten käyttäytymisellä on turvallisuuskäsityksien muodostumisessa?*

5.1 Muiden matkailijoiden käyttäytyminen

Haastatteluaineiston analyysistä nousi esille muiden matkailijoiden käyttäytymiseen liittyen useaan otteeseen sellaiset matkailijat, jotka juhlivat ja juovat alkoholia. Mainittavaa on, että kun haastateltavat puhuivat muiden matkailijoiden alkoholin käytöstä, he käyttivät enimmäkseen sanoja ”kännäily” tai ”ryyppääminen”. Voisi siis olettaa, ettei alkoholin pienellä kulutuksella ole suurta merkitystä turvallisuudelle, vaan nimenomaan sillä, että matkailija juo itsensä humalatilaa. Matkailijoiden alkoholin käytöllä voi olla vaikutusta heidän huonolle käyttäytymisellensä, mikä myös potentiaalisesti häiritsee muita matkailijoita (Tsaur ym., 2019, s. 36 & 38).

No onhan sillä merkitystä esim., niin kuin matkakohdetta valitessa, että lähteekö jonnekin esim nyt Benidormiin missä on paljon juopuneita brittituristieja vai lähteekö jonnekin Italiaan, missä ihmiset enemmän niin kun nauttii siitä elämästä siellä eikä vaan ole siellä ryyppäämässä niin kyllä se vaikuttaa niinku esimerkiksi siellä Benidormissa ne on aika paljon turvattomampi olo kun siellä jossain Italiassa niinku muiden matkustajien seurassa. (N6)

Haastateltava vertailee sitä, millä tavalla hän tuntee turvansa sellaisten matkailijoiden seurassa, jotka ovat juopuneita ja sellaisten seurassa, jotka käyttäytyvät hyvin. Haastateltavan mukaan se riippuu hieman matkakohteestakin. Esimerkiksi rantalomakohteissa on hänen mukaansa paljon matkailijoita, jotka menevät sinne viihtymään ja juomaan paljon alkoholia. Tällainen käytös johtaa matkailijoiden ”örjilyyn”, jolloin turvattomuuden tunteet nousevat enemmän esille. Humalaisista matkailijoista mainittakoon senkin asian, että heidän käyttäytymisestään ei voi olla varmoja silloin, kun he ovat humalassa: *Nuorempaa väkeä, niin sitä ei aina tiedä mitä, mitä heidän päähänsä juolahtaa* (M1). Tämän vuoksi sellaisia matkailijoita vältellään, jottei oma turvallisuus koe erityisempää uhkaa.

No siis on silleen, että jos on ollut joku semmoinen kohde missä on tosi paljon niinku ihmiset ollut koko ajan kännissä tai näin niin sitten ei niinku hakeudu enää semmoisiin kohteisiin, mutta en mä niin kun kokenut muiden käytöstä silleen uhkaavaksi. (N7)

Haastateltava N7 toi esille myös sen, että sellaiset kohteen, missä on paljon juopuneita matkailijoita, ovat sellaisia mihin hän ei itse halua enää matkustaa. Hän ei kuitenkaan tunne humalaisten matkailijoiden käyttäytymistä erityisen uhkaavaksi. Muiden matkailijoiden käyttäytyminen humalatilassa on haastateltavien mielestä yleisesti sellainen asia, joka saa heidät arvioimaan oman tilanteensa ja turvallisuutensa uudestaan. Yleisesti ottaen haastateltavat eivät erityisemmin kiinnitä muihin matkailijoihin huomiota, ellei kyse ole juuri heidän liiallisesta alkoholinsa käytöstä, mikä johtunee siitä, ettei heidän käyttäytymisestään voi olla täysin varmoja sellaisissa tilanteissa.

Muihin matkailijoihin ja heidän käyttäytymiseensä liittyen analyysini osoitti myös muutamaan otteeseen sellaisen asian, että haastateltavat liikkuvat mielellään sellaisessa seurassa, missä tietää, ettei muiden matkailijoiden käyttäytymisellä ole vaikutusta heidän kokemaansa turvallisuuteen tai yksinkertaisesti mukavuuteen matkojen aikana. Haastateltava N1 ilmaisee asian näin: *Niin koska koska siinä on se lähtökohta, että mä en niinku lähde jollekin räälläys reissulle*. Hän myös kertoi haastattelun aikana, ettei ole sen vuoksi kokenut muiden matkailijoiden puolesta häiriköintiä, koska *porukka oli valikoitunut, että siellä ei ollut, siellä ei kännätty*. Haastateltavat ovat yleisesti kokeneet sen, että samantyyppisten ihmisten kanssa liikkuminen on turvallisempaa matkojen aikana. Tämä osoittaa, että muiden matkailijoiden käyttäytymisellä ei ole suurta roolia turvallisuudessa, jos kyseiset muut matkailijat käyttäytyvät samalla tavalla kuin itse matkailijakin.

että jos on tota niin kun mahdollisuus hakeutua sellaisiin missä ei ole lapsiperheitä, niin se on myös ollut ehkä joskus ollut jotain vaaratilanteita, jos sä niinku uima-

altaalla ja tällaisilla niin sitten jos on mahdollista, että jos annetaan niinku k-18 hotelli niin nykyään valittiin sellainen. (N7)

Aineiston analyysin mukaan lapsiperheet ja heidän käyttäytymisensä voi aiheuttaa turvattomuutta. Esimerkiksi haastateltava N7 tuo esille huolensa perheistä, joissa on lapsia matkojensa aikana. Lapsiperheiden vaikutuksia matkakokemuksiin onkin tutkittu aikaisemmin. Lovelock (1994) on tutkinut asiakkaiden huonoa käyttäytymistä ja tunnisti perheet yhdeksi huonon käyttäytymisen asiakastyypiksi (Tsauro ym., 2019, s. 35). Erään toisenkin tutkimuksen mukaan perheet hotelleissa tuovat huonoja matkakokemuksia matkailijoiden keskuudessa (Harris & Reynolds, 2004, s. 346). Haastateltavan N7 mukaan lapsiperheet tuottavat vaaratilanteita esimerkiksi hotellien uima-altailla, minkä vuoksi hän on kokenut oman turvallisuutensa vuoksi parhaaksi välttää hotelleja, missä olisi paljon lapsiperheitä.

5.2 Paikallisten käyttäytyminen

Paikallisten käyttäytymisellä omalla asuinalueellaan on myös merkitys matkakokemuksen syntymiselle. Sillä on merkitys myös matkailijan oman turvallisuuskäsityksen muodotumiselle. Woosnam ym. (2015) puhuvat tässä yhteydessä käsitteestä emotionaalinen solidaarisuus, mikä tarkoittaa myönteisiä tunteita toista ihmistä kohtaan. Kun matkailijalla on myönteisiä tunteita paikallista asukasta kohtaan, tukee se matkailijan käsityksiä turvallisuudesta. Päinvastaisesti kielteiset tunteet paikallisia kohtaan vähentävät matkailijoiden käsityksiä turvallisuudesta.

koska jos kun sä ei voi välttyä, että mäkin oon vaaleatukkainen niin heti nähdään, että tossa on vieras niinku tulla niinku kimppeä siitä mä en tykkää. (N1)

Et on tultu ihan silleen niin kun iholle ja ja sitten vaikka mä niinku tiedän, että mä itse pystyn niinku puolustautumaan ja näin, mutta sitten on ollut semmoinen inhottava olo, että ei ole välttämättä sitten halunnut kauheasti poistua jostain hotellialueella (N7)

Haastateltavat N1 ja N7 molemmat ilmaisevat sen, miten he ovat kokeneet sen, että paikalliset asukkaat käyvät päälle, kun ovat heidät nähneet. Haastateltava N1 korostaa erityisesti sitä, että koska hän näyttää jo päälle päin ulkomaalaiselle, hänen päälleen käydään siksi enemmän. Molemmat haastateltavista ilmaisevat sen, etteivät he pidä tällaisesta käyttäytymisestä heitä kohtaan. Haastateltava N7 jopa kertoi, että se voi vaikuttaa hänen menoihinsa matkan aikana, ettei hän halua välttämättä poistua omalta hotellialueeltaan. Haastattelusta ilmeni myös kokemuksia paikallisten puolesta seksuaalisesta häirinnästä, millä on ollut kielteinen rooli turvallisuudessa: *No on mul myöskin muutama tällainen seksuaalinen häirintätapaus, kun alkaa muistelemaan niitä on ollut Jordanian rajalla oli paha todella paha tilanne. (N4)* Haastateltavilla on näissä tapauksissa

kielteisiä tunteita paikallisia ja heidän käyttäytymistensä kohtaan, jolla on kielteinen rooli turvallisuuskäsityksissä.

Vaikka osa haastateltavista ovat kokeneet paikalliset asukkaat kielteisesti ja täten itsensä turvattomaksi, suurin osa haastateltavista ovat kokeneet päinvastaisia tuntemuksia. Tällöin puhumme korkeasta emotionaalisesta solidaarisuudesta, eli erityisesti tervetulleeksi itsensä tuntemisesta. Tämä tuntemus matkailijoilla edesauttaa heitä pitämään kohdetta suhteellisen turvallisena (Woosnam ym., 2015.)

No jos vaikka liikun englannissa se missä missä päin hyvänsä niin mä olen vaan yksi ihminen siellä, että ei siellä niinku sä et ero erottautuu siellä millään tavalla. Mutta tuota monissakin paikoissa sitten niin kyllä mä eniten olen kokenut nimenomaan, että mä oon ihan OK. (N1)

Haastateltava N1 kuvastaa hyvin tuntemuksiaan siitä, että hän on tuntenut itsensä matkojensa aikana tervetulleeksi. Hän ilmaisee, miten hän on matkojensa aikana vain yksi ihminen, eikä paikalliset ihmiset erityisesti kiinnitä häneen huomiota, eikä hän paikallisiin. Moni muukin haastateltava koki samalla lailla paikallisten roolin. Monelle haastateltavalle paikallisilla onkin loppujen lopuksi hyvin vähäinen rooli heidän turvallisuudessaan: *Ei ole paikallisten kanssa sattunut mitään, siis olen tuntenut itseni hyvin turvallisiksi silloin kun on ollut matkoilla (N5)*. Jos matkailija kokee, ettei paikallisista ole hänelle itselleen haittaa, eikä heidän kanssaan ole sattunut mitään erikoista, matkailija luultavammin käsittää kohteen turvallisempana. Matkailijat voivat myös kokea, että paikallisten kanssa oleminen matkojen aikana lisää heidän turvallisuuttaan, kun on joku, kenen puoleen kääntyä turvattomimmissa tilanteissa. Näin esimerkiksi on kokenut haastateltava N6.

Ja kanssa se, että tota esimerkiksi tunteeko jonkun paremmin sieltä kohdemaasta ja kulttuurista niin heti tulee turvallisempi olo, kun on jonkun, joka tietää sen paikallisen tavan, eli kenen puoleen kääntyä, jos on jotain, esiintyy turvattomuuteen liittyviä ongelmia tai muuta. (N6)

Haastateltava N6 siis ilmaisee, että kun tuntee jonkun kohdemaasta, joka ymmärtää kohteen tavat ja kulttuurin, tuo se turvallisuuden tunnetta, kun voi itse kääntyä tällaisen henkilön puoleen.

Paikallisten kanssa oleminen voi myös olla omalla tavallaan rikkaus. Paikalliset tuntevat omat asuinalueensa, joten heiltä on hyvä kysyä neuvoja tilanteissa, jossa ei osaa itse toimia parhaansa mukaan. Analyysini siis osoittaa, että kun paikalliset ovat avuliaita matkailijalle, matkailijat saavat myönteisiä tuntemuksia, mikä vaikuttaa myönteisesti emotionaaliseen solidaarisuuteen, mikä puolestaan auttaa matkailijoita käsittämään kohteen vieläkin turvallisempana, verrattuna siihen, kun jos paikalliset käyvät matkailijan päälle.

5.3 Oma käyttäytyminen

Sen lisäksi, miten matkailijan ympärillä olevat ihmiset käyttäytyvät, Xien ym. (2020) mukaan myös matkailijoiden omalla käyttäytymisellä on myös mahdollinen rooli siihen, miten matkailijat käsittävät kohteen turvallisesti tai turvattomaksi, vaikka ulottuvuudessa korostuikin enemmän muiden käyttäytyminen. Erilaisten tutkimuksien mukaan esimerkiksi tietynlaiset turvattomilta vaikuttavat tilanteet saavat matkailijat miettimään käyttäytymistään uudelleen, jotta heidän turvallisuutensa ei kokisi enempää uhkaa (Barker & Page, 2002). Aineistoni perusteella matkailijan omalla käyttäytymisellään on yksi suuremmista merkityksistä siihen, miten heidän oma käsityksensä turvallisuudesta muodostuu. Analyysistä kävi ilmi, että matkailijat tuntevat itsensä turvallisesti esimerkiksi käyttäytymällä maan sääntöjen ja kulttuurin mukaisesti. Haastateltavat puhuivat maan kulttuurin mukaisesta käyttäytymisestä ”maassa maan tavalla” -käsitteen avulla.

No minä olen en joo minä olen ehdottomasti se siis maassa maan tavalla ihminen ehdottomasti elikkä esimerkiksi niin mä en siis jossakin arabimaassa minä en mulla ei tule mieleenkään kapinoida, että mä lähdän kävelemään sortseissa ja tällai, että siis vaan samaan tavalla ja pukeudutaan niinku Saudi-Arabiassa oli aina oli jo oli käsivarret peitettynä ja mekko oli aina polven alla. Myö asuttiin Jeddassa, joka oli hyvin siis kaikkein länsimaisin kaupunki siellä silloin, niin että siellä voi olla näin ei tarvinnut olla nilkka pitusia mekkoja, että käyttäydytään ihmisiksi, niin kyllä kulttuurin mukaan kyllä joo. (N1)

Haastateltava N1 tuo esille kohdemaan kulttuurin mukaisen käyttäytymisen puhumalla olevansa ehdottomasti ”maassa maan tavalla” -ihminen. Se, että käyttäytyy maan sääntöjen mukaisesti, eikä osoita kapinallisuutta sääntöjä kohtaan tuo matkojen aikana matkailijoilla turvallisuutta. Prekon ja Gyepi-Garbrahin (2021) mukaan matkailijoiden kotimaan kulttuurilla voi olla vaikutus turvallisuuteen kohteessa, kun ei tiedä kohdemaan kulttuurin normeja. Haastattelujen analyysin mukaan kohdemaan kulttuurin normien tavoin käyttäytyminen, sen sijasta, että käyttäytyisi oman kulttuurin normien mukaisesti, on merkittävä turvallisuudessa.

Ja paikan päällä sitten tota esimerkiksi, jos opas sanoo, että täällä on niinku tällainen tapa, mitenkä täällä käyttäydytään mitenkä missäkin niin, oppaitte neuvoja kannattaa aina kuunnella. (M1)

Aineiston analyysin mukaan myös se, että kuuntelee ohjeita auttaa matkailijoita pysymään turvassa. Esimerkiksi oppaiden ohjeiden kuunteleminen ja heidän ohjeiden mukaan käyttäytyminen kohdemaan kulttuurin mukaisesti edesauttaa matkailijoita kokemaan itsensä turvallisesti ja täten käsittämään kohteenkin turvallisena. Oppaiden neuvojen mukaan käyttäytymisellä haastateltavat

ovat harjoittaneet tietynlaista varovaisuutta. Haastatteluiden analyysistä selvisi, että matkailijan oma varovaisuus on yksi tärkeimmistä omaan käyttäytymiseen liittyvistä tekijöistä, joilla matkailijat voivat varmistaa oman turvallisuuden kohteessa. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi se, ettei liiku hirveän syrjäisillä paikoilla ja huolehtii myös omasta rahastaan.

Turvallisuuteen liittyen ehkä lähinnä se, että niin kun ei ole hirveästi käteistä kantanut mukana ja niinku koittanut huolehtia omasta käsilaukustaan ja sitten tän liikkuu, jos illalla on vaikka liikenteessä niin ei yksin lähde liikenteeseen, että sitte isommalla porukalla, mutta tota ei ole kyllä ollut mitään semmoisia niinku uhkaavia tapauksia, että kaikki on aina matkoilla mennyt tosi hyvin. (N2)

No jos tämä tarkoittaa sitä, että pidetään vaikka rahapussi vähän niin kuin piilossa ja sillä lailla sitä minä nyt ehkä ajattelen tässä. Ja ei liiku pimeillä, pimeillä kujilla tai myöhää yöllä. Missään hämärissä paikoissa, että liikkuu vaa vaan siellä missä on muitakin ihmisiä ja turisteja ja. Sitä mä ajattelin. (N5)

Haastateltavat N2 ja N5 molemmat toivat haastattelujen aikana esille, että omasta rahasta huolehtiminen on sellainen omaan käyttäytymiseen ja varovaisuuteen liittyvä asia, jolla on merkitystä heidän turvallisuuteensa kohteessa. Lisäksi molemmat haastateltavista ovat sitä mieltä, ettei yksin liikkuminen oman turvallisuuden nähden kannata. Oman turvallisuutensa varmistamiseksi molemmat liikkuvat mieluiten porukassa.

No yksinkertainen, eli en oikeestaan niinku liiku yksin iltaisin missään, että aina on, että johonkin seuraan. Mä sitten kuuntelen, kysyn aina paikalliselta, että missä on turvallista liikkua missä ei, ja jos on vaikka hostellin porukka, että älä mene tuonne niin sitten en mä ainakaan sinne mee ja tuota välillä on toki pakostakin ollut, että on tullut yösaapumisia jonnekin kaupunkeihin niin sitten yleensä pyytännyt taksikuskia ottamaan niin kaua, että on hostellissa muurien sisäpuolella ja näin, että on tosi paljon. (N9)

Eikä kannata liikkua ehkä nyt ihan niissä tota ihan syrjäisimmillä paikoilla, jos ei välttämättä tiedä mitä sieltä on, että kannattaa aina vähän kansa lukea noita kohdemia ja kohdepaikan näistä näistä arvosteluista, että missä siellä on ja mitä kannattaa tehdä ja mitä ei kannata tehdä (M1)

Ryhmässä liikkumisen tärkeys tulee myös haastateltavan N9 mukaan esille, kun tarkkailemme matkailijoiden oman käyttäytymisen merkitystä matkailijoiden turvallisuuskäsityksiin. Se, että matkailijat hakeutuvat ryhmän mukaan, on Carrin (1997) mukaan yksi merkeistä siitä, että ryhmää pidetään tärkeänä sosiaalisena työkaluna. Ryhmä toimii eräänlaisena turvaverkkona, kun jossain havaitaan vaaraa. Ryhmän tärkeys on erityisesti näkyvä, kun liikutaan öisin (Carr, 2001, s. 568.) Myös neuvojen kysyminen ja niiden lukeminen on tärkeä osa omaa käyttäytymistä haastateltavien mukaan. Neuvoja voi kysyä niin paikallisilta, kanssamatkailijoilta, kuin myös lukemalla kohdemaan

arvosteluista sellaisista alueista, jonne ei kannata oman turvallisuuden varmistamiseksi mennä, kuten haastateltava M1 esimerkiksi tekee.

Omaan käyttäytymiseen liittyen iso osa haastateltavista toi esille sen, että oman turvallisuuden varmistamiseksi riittää se, että käyttäytyy kohteessa hyvin ja asiallisesti. Omasta turvallisuudesta vastaa matkailija hyvin vahvasti itse sen avulla, että miten hän käyttäytyy kohteessa. Aineistoni analyysin mukaan, jos matkailija käyttäytyy kohteessa hyvin, se lähes aina takaa turvallisuuden, toisin kun jos käyttäytyisi kohteessa huonosti.

kun käyttäydytään niinku kuuluu niin tota eikä aiheuteta hämminkiä, niin kyllä silloin suuri merkitys kyllä minusta matkailijankin pitää ottaa huomioon esimerkiksi sen paikan käytöstavat ja kulttuuri, mihinkä hyö menee, minne menee. Sen, että on sillä merkitystä. (N8)

No kyllähän se on niinku merkittävin yksittäinen tekijä siinä, että käyttäytyy kunnolla ja ottaa asioista vähän selvää ja sillä tavalla, että ei hölömöile ja on kohtelias muille ja kaikkea muuta ja kiittelee ja tämmöiset ihan perusasiat, normi säännöt mitä ihan ympäri maailmaa on niin sillä pärjää. (M4)

totta kai täytyy olla, niinku asiallisesti käyttäytyä. Kun et sä oikein, eihän me olla natiivi siellä kohteessa niin täytyy sitä niinku asiallisesti käyttäytyä, että ei mee ihan pieleen. (N10)

Haastateltava N8 tuo esille sen, miten kohdemaassa ollessa hyvät käytöstavat eivät tuota hämminkiä ja että omalla hyvällä käyttäytymisellä on suuri merkitys matkailijan omaan turvallisuuteen kohdemaassa. Analyysin mukaan oma käyttäytyminen on se merkittävin yksittäinen tekijä, jonka avulla kohdemaassa voi tuntea itsensä turvalliseksi. Näin esimerkiksi haastateltava M4 on kokenut. Hän korostaa, että ihan normaalit käyttäytymissäännöt, kuten kiittäminen, on sellaisia, joiden avulla matkailija voi tuntea kohteessa turvaa. Haastateltava N10 korostaa myös sitä, että koska matkailijat eivät ole kohteessa natiiveja, on omaan hyvään käyttäytymiseen myös enemmän panostettava.

Että turvallisuushan lähtee siitä, että pääsääntöisesti sinä itse vastaat omasta turvallisuudesta, jos sä käyttäydyt niin kun asiaan siis kuuluu niin ei sinulla pitäisi olla mitään ongelmia siinä. Mutta sitä sinä mietit sitä, että minähän oon Euroopan omistaja tulen tänne niin voi olla, että ongelmia tulee. (M1)

Haastateltava M1 toi haastattelun aikana hyvin esille sen, että turvallisuus matkojen aikana lähtee pääsääntöisesti itsestä liikenteeseen. Hänkin siis korostaa oman hyvän käyttäytymisen tärkeän roolin. Hän korostaa erityisesti sitä, että kohteessa ei tule käyttäytyä ylimielisesti, muuten sellaisesta käyttäytymisestä voi syntyä ongelmia matkojen aikana, millä voi olla merkitys matkailijan

turvallisuudellekin. Matkailijat voivat myös omalla alkoholien käytöllään vaikuttaa omaan turvallisuuteensa, olemalla käyttämättä sitä ollenkaan tai vain hyvin vähän.

No onhan siellä suuri merkitys, kun se, että mitenkä muita kohtaan käyttäytynyt se vaikuttaa sen mitä ne, vaikka käyttäytyy niinku ihteensä kohtaan ne muut ihmiset. (N6)

No varmasti on merkitystä, kun tuota, siis minä itse haluan elää kunnolla ja käyttäytyä kodin antamien normien mukaisesti, niin sitten minä vielä puolestaan saan samanlaista käyttäytymistä, vaikka ne on ulkomaalaisia, niin heiltä sitten takaisinpäin, että ei kyllä sitä varmaan omalla käytöksellä on, että jos tuota oikein inhottavasti käyttäytyy tai ylimielisesti, niin varmaan varmaan jossain tilanteessa voisi olla että sais niinku samalla mitalla takaisin. (M3)

Se, että itse käyttäytyy kohteessa hyvin, on haastattelujen analyysin mukaan sellainen asia, mikä johtaa myös paikallisten ja muiden ihmisten käyttäytymään itseäänkin kohtaa hyvin. Haastateltavat N6 ja M3 korostavat tätä vastauksissaan. Erityisesti haastateltava M3 on sitä mieltä, että oma inhottava tai ylimielinen käyttäytyminen matkakohteessa voi mahdollisesti tarkoittaa sitä, että saa samalla mitalla sen mukaista käyttäytymistä takaisin. Näin voin analyysini myötä todeta, että matkailijoiden omalla käyttäytymisellä on yksi suurimmista rooleista turvallisuuskäsityksien muodostumisessa, kun keskustellaan ihmisten käyttäytymisestä ja sen merkityksestä.

5.4 Palvelun taso

Viimeinen osa ihmisulottuvuutta ja ihmisten käyttäytymistä ovat palvelut ja niitä tarjoavat henkilöt, kuten oppaat ja muut matkailutoimijat, jotka pyörittävät matkailuun liittyviä erilaisia palveluita matkailijoita varten. Palveluille ominaista on esimerkiksi niiden aineettomuus, joka voi heikentää matkailijoiden turvallisuutta. Täten palveluiden täytyy olla laadukkaita, jotta niitä käyttävät matkailijat käsittävät kohteen palvelujen kautta turvallisena (Caber & Albayrak, 2016, s. 22). Analyysini mukaan haastateltavat ovat yleisesti kokeneet, että matkailijoille tarjottavat palvelut ovat olleet poikkeuksetta hyviä.

No matkaoppaat on yleensä kertonut kertoneet paikasta, miten siellä pitäisi käyttäytyä ja niinku esimerkiksi muslimimaissa että, miten käyttäytytään suurin piirtein asiallesi siellä ja kunnioitetaan heidän uskontoa (M1)

No sillä on, on sillä, että että jos kokee esimerkiksi jo niinku opas tai tai näin niin tota vaikka puhuu paikallista kieltä ni se tuo jo turvallisuuden tunnetta paljon tai sitten jos hän joka vaikka niinku, että olisi perhe, että sillä tavalla asuu vaikka kyseisessä maassa niin tulee myös semmoinen niinku enempi turvallinen tunne, että hän todellakin tuntee se kulttuurin, että kyllä se on on ja sitten että kuinka aktiivinen

niinku siinä omassa työssään oppaat on niin niin kyllä se ammattitaito se tuo turvallisuutta. (N10)

Haastattelujen analyysin mukaan palveluhenkilöiden ammattitaito lisää matkailijoiden tuntemaa turvallisuutta ja auttaa heitä pitämään kohdettakin täten turvallisena paikkana. Palveluhenkilöiden ammattitaidolla on koettu aikaisemmissa tutkimuksissa olevan merkitys ainakin matkailijoiden tyytyväisyydelle itse matkastaan (Huang, Chan & Hsu, 2009, s. 16). Haastateltavat M1 ja N10 toivat esille esimerkiksi matkaoppaan tietoisuuden paikallisesta kulttuurista ja että se lisää heidän omaa turvallisuuttansa. Esille tuli myös se, että jos matkaopas puhuu kulttuurin tuntemuksen lisäksi paikallista kieltä, niin se myös lisää turvallisuutta. Palveluhenkilöiden ammattitaitoa pidetään osana palveluiden laatua, jonka on todettu vaikuttavan myönteisesti matkailijoiden turvallisuuteen (Caber & Albayrack, 2016).

Osa haastateltavista ilmaisi käyttävänsä yhtenä palvelunmuotona all-inclusive matkoja. Oma turvallisuus on matkailijoiden mielestä yksi tärkein syy, minkä vuoksi osallistutaan juuri all-inclusive pakettimatkoille. Pakettimatkoilla on mukana palveluhenkilö, joka on auttamassa ja hoitamassa matkailijoiden tarpeita, jolloin matkailijoilla on mahdollisuus nähdä ja kokea kohdemaan turvallisessa ympäristössä ja seurassa (Wong & Kwong, 2004, s. 582.)

Ei, en, no siis mikä nyt tulee päällimmäisenä mieleen, että niinku, sil on just merkitystä, et tota just käykö itse tota toimimatalla vai jollain pakettimatalla, niin pakettimatalla on heti semmoinen paljon rennompi fiilis, kun siellä tietää, että siellä on joku niinku jolta voi aina kysyä apua ihan sama mikä ongelma on liittyen turvallisuuteen tai, vaikka jos lähtee yksin matkalle. (N6)

No siis useinhan, kauhee sanoa näin, mutta all-inclusivethan on usein sellaisia, että ne on niitä aidattuja, että sinne ei tullut eksy ketään niin kun ulkopuolisia tai pääsee sisään. Niin, että siellä tavallaan sellaisessa kuplassa, niin kyllä se niinku tuo sitä turvallisuutta ja sitten myös sitä, että mä käyn aika paljon golfaamassa niin sitten mä ajattelen, että jos mä otan sen all-inclusive paketin ja näin niin mun ei tarvitse niinku keskittyä mihinkään sellaiseen niin kun säätöön aloin tehdä vaan niitä asioita mitä mä oon tullut tekemään sinne ja joku muu hoitaa ne sit mun puolesta. (N7)

Haastatteluiden analyysistä ilmeni, että matkailijan osallistuessa paketti- tai all-inclusive matkalle edistää heidän käsityksiänsä turvallisuudesta. Haastateltava N6 mainitsee, että hän tuntee itsensä rennommaksi, kun hän osallistuu pakettimatkoille, sillä tällaisilla matkoilla on mukana aina joku henkilö, jolta voi kysyä apua, esimerkiksi omaan turvallisuuteen liittyen. Haastateltava N7 tuo esille myös sen, että all-inclusive matkoilla kuplassa eläminen tuo turvallisuutta, kun palveluhenkilöt ympärillä hoitavat asiat matkailijan puolesta, jolloin matkailijan ei itse tarvitse kiinnittää huomiota esimerkiksi erilaisiin turvallisuuteen liittyviin tekijöihin. Yleisesti ottaen haastattelujen analyysin

mukaan matkailijoille tarjottavat palvelut ovat hyviä, ja niitä on matkailijoiden mielestä turvallista käyttää. Nämä myönteiset tuntemukset hyvästä palvelun tasosta edistää matkailijoiden turvallisuuskäsityksien muodostumista.

Haastattelujen analyysistä on selvinnyt, että eri ihmisten käyttäytyminen kohteessa on merkittävä tekijä matkailijoiden käsityksiin matkakohteen turvallisuudesta. Erityisen tärkeäksi aineistoni on osoittanut matkailijan oman käyttäytymisen ja sen, miten oma käyttäytyminen muovaa matkailijan omaa turvallisuutta. Turvallisuus lähtee aineistoni analyysin perusteella omasta käyttäytymisestä liikkeelle. Se, että käyttäytyy kohteessa kulttuurin mukaisesti ja kuuntelee neuvoja ovat tärkeimpiä asioita takaamaan oman turvallisuuden. Matkailijan oma tietämys kohteesta ja siitä, miten siellä käyttäytyään muovaavat heidän käsitystään siitä, onko matkakohde turvallinen. Muiden matkailijoiden käyttäytymisestä nousi esille tiettyjä asioita, erityisesti se, että ovatko muut matkailijat sellaisia, jotka juhlivat ja juovat itsensä humalutilaan. Kanssamatkailijoiden huonolla käyttäytymisellä on merkitys matkailijoiden kokemaan turvallisuuteen matkakohteessa. Huono käyttäytyminen luo myös kielteisemmän kuvan matkakohteesta, minkä vuoksi matkailija käsittää sen turvattomampana paikkana.

Haastatteluaineistoni perusteella matkailijat ovat kokeneet myös sen, että korkealla emotionaalisella solidaarisuudella, eli tervetulleeksi itsensä tuntemisella on rooli turvallisuuskäsityksen muodostumisessa. Myönteiset kohtaamiset paikallisten kanssa kasvattaa emotionaalista solidaarisuutta ja täten matkakohdettakin pidetään turvallisena. Toisaalta jos paikallisiin asukkaisiin ei erityisemmin kiinnitä huomiota, tai heidän kanssaan ei satu mitään, voi silläkin olla myönteinen merkitys turvallisuuden näkökulmasta. Palveluhenkilöiden ammattitaidolla on myös suuri merkitys matkailijoiden käsityksille kohdemaan turvallisuudesta. Se, että palveluhenkilöt ovat tietoisia kohdemaan kulttuurista ja tavoista, sekä se, että palveluhenkilöt hoitavat matkan aikana asiat kuntoon auttavat matkailijoita käsittämään kohteessa olemisen turvallisena, eikä heidän tarvitse itse huolehtia omasta turvallisuudestaan käyttäessään palveluita.

6. MATKAKOHTTEEN TILAT JA LAITTEET

Matkailijat kohtaavat ihmisten lisäksi erilaisia tiloja ja laitteita matkojensa aikana. Tiloihin tässä kontekstissa viitataan hotelleina tai muina yöpymispaikkoina, kun taas laitteilla viitataan erilaisiin välineisiin, joita matkailija saattaa matkojen aikana käyttää osallistuessaan erilaisiin aktiviteetteihin joko yksin tai matkanjärjestäjien järjestämiin. Nämä ovat matkakohteessa konkreettisia asioita, joiden avulla matkailija voi helposti muodostaa käsityksensä turvallisuudestaan niitä käyttämällä. Niiden näkeminen myönteisessä valossa edistää matkailijan turvallisuuskäsityksiä. Matkailijat, jotka vaativat enemmän esimerkiksi välineiden hyvää toimintaa ovat sellaiset, jotka osallistuvat erilaisiin extreme lajeihin tai joilla on fyysinen vaikeus liikkumiseen.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastelen saamiani tuloksia siitä, millainen rooli matkailuaktiviteeteissa käytettävillä erilaisilla välineillä on matkailijoiden turvallisuuskäsityksissä. Tämä jälkeen tarkastelen myös tilojen, eli majoituspaikkojen merkitystä turvallisuuskäsityksen muodostumisen näkökulmasta. Lopuksi myös avaan saavuttavuuden roolia, eli sitä, millainen merkitys liikkumista helpottavilla asioilla on matkailijan turvallisuudelle. Tässä luvussa vastaan toiseen osatutkimuskysymykseeni: *Mikä rooli kohdemaassa käytetyillä tiloilla ja laitteilla on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa?*

6.1 Aktiviteeteissa käytettävät välineet

Matkailijoiden turvallisuuden kannalta on tärkeää, että aktiviteeteissa käytettävät välineet ovat sellaisia, että niitä pystyy käyttämään niin, ettei se vaaranna matkailijoiden turvallisuutta. Laitteet ja välineet, joita matkakohteessa tarjotaan matkailijoiden käyttöön, tulee olla säännöllisesti tarkastettuja, testattuja, huollettuja ja päivitettyjä matkanjärjestäjien toimesta, jotka niitä tarjoavat matkailijoiden käyttöön (Bentley ym., 2001). Se, että matkailijoille tarjottavat välineet ovat kunnossa on merkittävä osa matkailijan käsitystä turvallisuudesta.

Joo siis kyllä mä katson, ettei sanotaan näin, että kyllä mä liikun hyvin rohkeasti, mut mä kyllä menen silmät auki, että jos on jotain aivan aivan sillä, että hei mä en tohon mene niin sit mä en mene. -- jos on tarjolla monenlaisia reikiä vaikka, niin en ehkä välttämättä ota sitä kaikkein halvinta, koska silloin ei ehkä niinku ole odotettavissa kovinkaan kummoista laatua. Ja turvallisuus kuitenkin se muuten voi olla aika epämääräistäkin, mutta turvallisuus kuitenkin on se tärkein. (N1)

Autohan tietysti täytyy tarkastaa aina lähdössäkin tuon vuokraamo henkilökunnan kanssa niin käydään läpi. Ja suurin piirtein vähän sääntöjä ne taisivat siinä kertoa. (M5)

No on mulla silleen, että jos menee noin snorklaamaan niin se minkälainen se on se vene joo, että joskus on ollut aika kammottaviakin ja niin kun näissä on työnnetty ihan silleen niinku yli täyteen niiku joku pikku purkki ja silleen että että niinku sitä koittaa katsoa (N7)

Aineiston analyysin mukaan matkailijoiden mielestä tärkeää on itse tarkistaa sellaisten välineiden ja laitteiden kunto, joita he tulevat aktiviteetin aikana käyttämään. Monelle haastateltavista ei riitä se, että välineet ja laitteet on mahdollisesti ennen heidän käyttöönsä tarkastettu ja huollettu, vaan he kokevat oman turvallisuutensa kannalta paremmaksi sen, että he itse vielä tarkistavat ne. Wangin, Liu-Lastresin, Ritchien ja Panin (2019) mukaan jos matkailija on huolissaan omasta turvallisuudestaan osallistuessaan aktiviteettiin, voi se muuttaa matkailijan käyttäytymistä niin, ettei hän loppujen lopuksi osallistukaan aktiviteettiin oman turvallisuutensa vuoksi.

Haastateltava N1 tuo esille esimerkiksi sen, ettei hän osallistu sille kaikista halvimmalle retkelle, koska siinä mahdollisesti on käytössä huonompia välineitä. Hän toisin sanoen arvioi tilanteen, ennen kuin hän osallistuu siihen. Haastateltava M1 ja N7 tuovat esille sen, että kulkuvälinekin täytyy tarkastaa, että ne ovat hyvässä kunnossa ja että ne ovat sopivia aktiviteettiin, johon he ovat osallistumassa. Analyysin mukaan haastateltavat osoittavat käyttäytymistä, jonka avulla he voivat vähentää riskiä joutua turvattomaan tilanteeseen aktiviteeteissa tarkastamalla välineiden kunnan. Välineiden ja laitteiden hyvällä kunnolla on heidän mukaansa merkitys turvallisuudelle. Aineiston analyysistä ilmeni, että osa matkailijoista ovat kuitenkin luottavaisempia aktiviteeteissa käytettyjen laitteiden ja välineiden kuntoon. On koettu, että matkailijoiden luotolla matkailuaktiviteetteihin on vaikutusta siihen, että ensinnäkin osallistutaan aktiviteettiin ja sen lisäksi, että aktiviteetista voidaan nauttia ilman pelkoa ja riskiä esimerkiksi loukkaantumisesta (Van Riper ym., 2016).

Mut muuten sitten niinku kaikki mitä on köysirata ajellut tai muut jotkut aktiviteetit ollut niin ei mulla ole niissä ollut mitään ongelmaa eikä pelkotiloja, että että luottaa että asiat toimii. (M4)

Niinku lähtökohtaisesti luotan, että jos mä meen vaikka vaijeriliukuun että se on niin kun etukäteen joku on tsekannut sen, että enhän mä ite mee sinne kiipee, kun on jonkinlainen luotto siihen systeemiin. (N7)

No busseista nyt ei tietenkään sen kummempaa ole, että siinä katsot sinne mennään, nehän on tuota matkanjärjestäjien hyväksymiä laitteita, että ne pitää olla kunnossa että. (M1)

Analyysini kautta huomasin, että haastateltavista osa luottavat siihen, että matkailijoille tarjotut välineet erilaisissa aktiviteeteissa on hyväkuntoisia. Haastateltavat M4 ja N7 molemmat tuovat esille sen, että he luottavat siihen, että asiat niin sanotusti toimivat. Haastateltava N7 sen lisäksi nostaa esille sen, että hän luottaa, että matkailijoille tarjottavat välineet aktiviteeteissa on tarkistettu. Haastateltava M1 nostaa esille sen, että koska välineet ovat matkanjärjestäjien järjestämällä matkoilla käytössä, luottaa hän siihen, että ne ovat kunnossa. Haastateltavat ovat nähtävästi ennen aktiviteettiin osallistumista muovannut käsityksiänsä välineiden turvallisuudesta, minkä vuoksi heillä on luotto siihen, että kaikki ovat kunnossa ja turvallisia.

Matkailijoiden turvallisuuteen kielteisesti aktiviteetteihin osallistuessa voi yksinkertaisesti olla merkitystä myös sillä, että tarjottavat välineet ja laitteet eivät ole sopivia kyseiseen aktiviteettiin tai ne eivät ole päivitettyjä (Bentley ym., 2001, s. 335). Se, että väline tai laite ei sovellu matkanjärjestäjien tarjoamaan aktiviteettiin vähentävät matkailijoiden turvallisuutta heidän osallistuessa aktiviteettiin, mikä luo myös kielteisemmän käsityksen turvallisuudesta.

No kyllä se nyt tietysti pitänyt olla semmoinen niin sanotusti moderni nykyaikainen auto että on voinut luottaa siihen, että se on turvallinen käyttää. (N2)

Ja onhan se olennainen sitten kun lähdetään jollain bussiretkellä jonnekin vuoristoon, niin onhan se jännä momentti, että jos on kovin ruosteinen tai jotain muuta, että kyllä se nykyaikaiset välineet niin totta kai se niin kun nostaa sitä turvallisuuden tunnetta. (N10)

Analyysini kautta huomasin, että matkailijoille tarjottavat välineet ja laitteet matkailuaktiviteeteissa täytyy olla nykyaikaisia turvallisuuden kannalta. Nykyaikaiset välineet ja laitteet ovat aktiviteetteihin soveltuvimpia, joka lisää matkailijoiden käsitystään turvallisuudesta. Erityisesti kulkuvälineiden nykyaikaisuus on koettu tärkeänä. Haastateltavat ovat kokeneet erityisesti nykyaikaiset autot ja linja-autot sellaisina, jotka lisäävät heidän turvallisuuttaan, kun osallistutaan aktiviteetteihin. Haastateltava N10 erityisesti korosti sitä, että ruosteisilla linja-autoilla vuoristossa hän ei koe itseään turvalliseksi. Täten päivitettyt välineet ja laitteet, jotka soveltuisivat esimerkiksi vuoristossa ajamiseen, lisäisivät matkailijan käsitystä turvallisuudesta.

6.2 Majoituspaikka

Xien ja kumppaneiden (2020) mukaan myös majoituspaikalla on oma roolinsa matkailijoiden käsityksien muovaamisessa kohdemaan turvallisuudesta. Esimerkiksi hotelleissa matkailijat ovat huolissaan tietyistä turvallisuusstandardeista, joiden avulla hotelleista saadaan matkailijoille

turvallisempia. Erilaiset turvallisuuteen liittyvät asiat majoituspaikoissa, erityisesti hotelleissa, ei ainoastaan lisää matkailijoiden turvallisuutta, vaan se myös edistää matkailijoiden tyytyväisyyttä (Chan & Lam, 2013, s. 215.)

Haastatteluaineistoni analyysin perusteella majoituspaikoissa korostui sellainen asia, että matkailijan valitseman majoituspaikan olisi hyvä olla puhdas. Puhtaus majoituspaikoissa on yksi tekijä, joka tutkitusti vaikuttaa matkailijoiden tyytyväisyyteen heidän valitsemastaan majoituspaikasta. Majoituspaikoissa vietetään usein matkojen aikana paljon aikaa, joten on tärkeää, että majoituspaikka on sellainen, missä matkailija pystyy nauttimaan matkastaan (Li, Law, Vu, Rong & Zhao, 2015). Haastateltavat toivat puhtauden esille, sillä se on yksi asioista, millä he voivat arvioida omaa turvallisuuttaan. Esimerkiksi haastateltava N1 ilmaisi ajatuksensa näin: *Mä oon mä mulla niinku se lähti jotenkin silleen, että me ensin se pitää olla puhdas sen paikan pitää olla puhdas* (N1). Puhtaus näyttää olevan matkailijan mielestä sellainen attribuutti, joka on helposti näkyvä. Jos kohteen puhtaudesta ei ole huolehdittu, niin se nostaa epäilyksen siitä, onko turvallisuudestakaan huolehdittu.

Matkailijoiden turvallisuudesta majoituspaikoissa on helppo huolehtia erilaisilla turvajärjestelyillä. Matkailijat voivat jo ennen valintaansa majoituspaikasta keskittyä näihin asioihin. Erilaisia turvallisuusjärjestelyitä majoituspaikoissa voi olla esimerkiksi palotorjunta, elektroniset ovien lukot, sekä hätävalaistusjärjestelmät (Chan & Lam, 2013, s. 204).

mutta sitten mun niinku hotelleissa niin lukko. Se on semmoinen, että mä monta kertaa laitan sitten silloin, jos vähän on epämääräisen tuntuista niin mä laitan siihen tuota tuolin jotenkin rakentelee siihen ovelle, että ainakin mä herään jos joku sinne tulee se on melkein se olennaisin kun sen verran paljon on kuitenkin kaikenlaista tapahtunut, että kun ei hotellitkaan vaikka ne vaikka pitäisi olla turvallista niin sielläkin on niitä heikkoja lenkkejä että siellä voi joku olla utelias ja liikkua niillä huoneessa että sillain. (N1)

No en silleen niinku kauhean paljon, että oikeastaan yksi mikä on vaan silleen tuo toisenlaista turvallisuutta niin on niinku sefetyboksit, että että mielellään semmoinen olisi, että ei ei jättäisi matkustusasiakirjoja esimerkiksi vaan ihan etenkin respaan tiskin taakse. Että jos siellä on safetybox siellä huoneessa niin tällöinen. (N10)

Aineiston analyysin kautta voin todeta, että haastateltaville on tärkeää, että itse majoituspaikassa huoneessa olisi hyvä olla turvallisuusjärjestelyt omalla tavallaan kunnossa, jotta oma turvallisuus säilyisi paremmin korkeammalla. Erityisesti se, että ovesa on toimiva lukko ja se, että huoneessa on säilytyslokero, eli safety box, ovat sellaisia turvallisuuteen liittyviä asioita, jotka tulivat haastateltavien kanssa esille. Haastateltava N1 on kokenut, että lukko on yksi tärkeimmistä asioista

majoituspaikassa, joka lisää turvallisuutta. Toimivan lukon avulla esimerkiksi rikollisuuden uhriksi joutuminen on pienempi. Haastateltava N10 taas on sitä mieltä, että säilytyslokero on yksi sellaisista asioista, jotka tuovat turvallisuutta, sillä niiden avulla tärkeät dokumentit säilyvät tallessa, ja myös on pienempi riski joutua rikollisuuden kohteeksi.

Mutta lähinnä varmaan ne uloskäynti merkit hotelleissa, että mistä pääsee sitten sujuvasti nopeasti ulos. (N2)

Niin tuota katsoin niin olin viidennessä kerroksessa siellä ylimmässä ja katsoin että minkälainen systeemi se on siellä, että missä se menee se hätä juttu ne portaat ja tällaiset, koska siellähän saattaa joskus olla tavaraa täynnä tai jotakin muuta kuin se just nää pistorasiat saattaa olla vinksin vonksin (N3)

Matkailijoiden turvallisuuteen liittyen majoituspaikoissa liittyy vahvasti myös ohjeistukset, miten toimia erilaisissa hätätilanteissa, kuten tulipalon sattuessa, kun majoituspaikka täytyy evakuoita. Haastateltavat N2 ja N3 erityisesti mainitsivat sen, että he tarkistavat tai vähintäänkin vilkaisevat sen, miten he voivat päästä ulos sellaisessa tilanteessa, kun se on pakko tehdä. Hätäpoistumistiet ovat tutkitusti niin matkailijoiden, kuin myös hotellin työntekijöidenkin mielestä yksi tärkeimmistä turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. Kun matkailijat näkevät hätäpoistumisteihin liittyvät ohjeistukset, kyltit ja niin edelleen, käsittävät he majoituspaikan turvallisemmaksi, kun jos niitä ei olisi näkyvillä (Chan & Lam, 2013, s. 210.)

Jo se, että hotelli on hieman parempitasoinen voi vaikuttaa positiivisesti siihen, miten matkailijat käsittävät turvallisuuden matkojensa aikana. Anichitin ja kumppaneiden (2021) mukaan niin palveluiden korkea laatu, kuin turvallisuusstandardit ovat verrannollisia suoraan hotelliluokkaan. Matkailijat ovat jopa valmiita maksamaan enemmän rahaa varmistaakseen turvallisuuden ja täten nauttiakseen matkastaan: *itse oon niinku tavallaan katsonut, että en mene sinne halvimpaan, että semmoinen keskiverto että tavallaan se olisi niinku ok. (N3)* Analyysini mukaan voin todeta myös, että kun majoituspaikoissa on turvallisuudesta huolehdittu laadukkaasti, ei matkailijan itse tarvitse asiaan niin paljon kiinnittää huomiota, vaan he voivat ajatella olevansa turvassa: *No totta kai se siis tunnet ittes sillä tavalla, että siellä on kaikki reilassa niin ei sun tarvitse sitten tuota itse mieltää (M2)* Turvallisuus onkin tuntea itsensä vapaaksi turhista huolista (Anichit ym., 2021).

No myö on aina valittu niin kun majoituspaikatkin, että ne on ollut vähintään 3 tähteä, niin minä oon kokenut ne sitten sitten kyllä ihan erittäin turvalliseksi. Ja hotellit on valittu sillä tavalla, että ne on vähän niin kun keskellä kaikkea, että ne ei ole mitenkään syrjässä ollut. Siellä valinnassa on jo ajateltu sitä, että se varmaankin turvallinen, ja suosituksia on luettu, kun toisten kokemuksia ja suosituksia jo etukäteen niistä majoituspaikoista. (N5)

Esimerkiksi semmoinen vähän räjähtänyt hostelli, niin siellä ei ole samalla tavalla turvallinen ollut olo ollut, kun esimerkiksi hotelli, jossa on hyvä palvelu ja hyvin huolehtiva työntekijät tai edes parempi hostelli, missä on, heti huomaa, että niinku on laadukkaampia vähemmän räjäjäisen näköinen ja mukavimmat ihmiset töissä silleen. (N6)

Haastateltava N5 toi esille sen, että hän ei mene huonompilaatuiseen majoituspaikkaan. Hänen turvallisuuttaan parantaa hänen mielestään se, että majoituspaikka on hieman kalliimpi ja tähtiluokitukseltaan korkeampi. Myös haastateltava N6 on sitä mieltä, että parempi hotelli tai hostelli auttavat takaamaan turvallisuuden matkan aikana. Haastateltava N5 mainitsee myös muiden matkailijoiden suosituksien lukemisen eri majoituspaikoista. Jos suositukset ja kokemukset ovat hyviä, takaavat ne yleensä omankin turvallisuuden. Sijainti on myös matkailijoiden mielestä tärkeä, kun majoituspaikan turvallisuudesta on kyse. Esimerkiksi haastateltavan N5 mielestä majoituspaikan sijainti keskellä kaikkea on turvallisempi, kuin se, että se olisi syrjässä.

Mutta että, että on just semmoinen niin kun suljettu alue tai tai niinku vastaava, että kaikkialla ei ole sellaisia, mutta kun semmoissa paikoissa missä niitä on niin mielellään menee sellaiseen missä vähän seurataan, että kuka tulee niin kun sisään ja ulos ja sitten nää on myös usein hiljaisempi ja semmoiset. (N7)

Sitten myöskin nykyään on paljon sitä, että ei välttämättä ole niinku henkilökuntaa. Kyllä tää paikalla 24/7 edes vaikka yksi respassa niin kyllä se lisää sitä turvallisuuden tunnetta, että ei ei ole sitä henkilökuntaa niin se on vähän tympeetä (N10)

Majoituspaikkojen turvallisuudesta huolehtivat henkilökunta, jotta matkailijoiden ei itse tarvitse kiinnittää sellaisiin asioihin huomiota. Matkailijoiden kannalta on ratkaisevaa, että henkilökunta huolehtii asioista majoituspaikan sisäänkäynnin lähettyvillä, jotta esimerkiksi asiattomat henkilöt eivät pääse sisälle (Anichiti, 2021.) Haastateltavat ovat samaa mieltä sen kanssa, että majoituspaikan henkilökunnan tulee huolehtia asioista, jotta matkailija voi tuntea itsensä turvallisiksi. Haastateltava N7 mainitsee siitä, miten hieman suljetumpi alue, jossa seurataan, keitä tulee sisälle, on hänen mielestään turvallisempaa, kuin se, että keitä tahansa päästettäisiin sisälle. Haastateltava N10 tuo esille henkilökunnan poissaolon sellaisena asiana, joka vähentää hänen turvallisuuttaan. Täten aineistoni analyysin perustella voin sanoa, että se, että hotellin henkilökunta tekee työtä matkailijoiden turvallisuuden eteen edistää käsityksiä turvallisuudesta heidän matkojen aikana.

6.3 Saavutettavuus

Matkailijoilla, joilla on fyysinen rajoite liikkumiselle, on korkeammat odotukset turvallisuudesta. Matkailijat, joilla on tällaisia rajoitteita tarvitsevat erilaisia välineitä, joilla esimerkiksi heidän liikkumistansa matkan aikana voi auttaa (Morrison ym., 2021, s. 11.) Haastateltavistani kukaan ei ole fyysisesti liikuntarajoitteinen. Heille henkilökohtaisesti erilaiset apuvälineet tai esteettömyys eivät tuota suurta merkitystä heidän omalle turvallisuudellensa. Ainoastaan haastateltava N10 oli sitä mieltä, että esteettömyys tuo omalla tavallaan turvaa itse liikkumiselle: *Niin no. Kyllä se on niinku turvaakin, niinku siihen, että pääsee kuitenkin liikkumaan silleen hyvin. Niin kyllä se vaikuttaa. Kyllä kyllä sen ajattelee myös siltä kannalta* (N10). Aineiston analyysin perusteella esteettömyys tuli matkailijoille enemmän ilmi mukavuutena, eikä niinkään tarpeena. Esimerkiksi hissit ovat mukavia, mutta niille ei ole suurempaa tarvetta. Myöskään niillä ei ole analyysini perusteella suurempaa roolia turvallisuudessa, mikä johtunee siitä, ettei kukaan haastateltavistani ole liikuntarajoitteinen.

Haastattelujen analyysin kautta kävi ilmi, että matkakohteessa ollessa erilaisiin aktiviteetteihin osallistuessa ja yöpyessä käytetyillä laitteilla, sekä tiloissa, missä oleskellaan, on omanlainen roolinsa heidän käsityksissään turvallisuudesta matkan aikana. Matkailuaktiviteeteissa turvallisuuden näkökulmasta erilaisilla välineillä ja laitteilla on merkitys. Aineistoni perusteella erityisesti esille nostan sen, että käytettävien laitteiden ja välineiden kunnon täytyy olla hyvä. Haastateltavat jakautuivat niin, että osa haastateltavista luottaa siihen, että ne ovat kunnossa, sillä ne ovat matkailijoille tarjolla. Osa haastateltavista taas eivät luota siihen, vaan itse tarkistavat tilanteen ja tekevät sen mukaan arvion siitä, että onko laitteita tai välineitä turvallista käyttää. Osa haastateltava vaatii myös sen, että laitteet ja välineet ovat nykyaikaisia, jolloin on helpompi luottaa siihen, että ne ovat turvallisia.

Myös majoituspaikan turvallisuuteen liittyvät asiat ovat analyysini perusteella matkailijoiden mielestä tärkeitä. Majoituspaikan puhtaus oli yksi asioista, mikä esiintyi analyysissäni. Majoituksen pitää olla ensimmäisenä puhdas, jotta siellä olisi edes mukava olla. Puhtauden laiminlyönti voi olla osoitus siitä, että majoituspaikkojen turvallisuusjärjestelyistä ei olla myöskään huolehdittu hyvin. Huoneista haastateltavat mielellään tarkistavat, että lukko toimii, sekä sen, että siellä on säilytyslokerot. Nämä auttavat varmistamaan sen, että huoneessa on turvallinen olla, eikä ole esimerkiksi riskiä joutua rikollisuuden uhriksi. Itse majoituspaikasta analyysini kautta huomasin, että matkailijat toivovat hyvää sijaintia ja selkeitä ohjeita evakuointiin, mikäli sellainen tilanne sattuisi. Myös se, että majoituspaikka on laadultaan hyvä, ja siellä henkilökunta huolehtii matkailijoista edesauttaa matkailijoiden turvallisuuskäsityksiä.

7. MATKAKOHTTEEN YMPÄRISTÖ

Kolmas ulottuvuus, jota tarkastelin, on kohdemaan ympäristö. Ympäristöön viitataan tässä kontekstissa niin luonnonympäristöön, kuin myös sosio-kulttuuriseen ympäristöön. Vaikka molempiin viitataan teoriassa ympäristö käsitteellä, on niiden ominaisuudet ja lähteet hyvin erilaisia, minkä vuoksi ne on kuitenkin jaoteltu erikseen. Matkailijat kohtaavat matkojensa aikana ympäristön elementtejä myös joka puolelta, niin luonnon elementtejä, kuten vesistöjä ja vuoristoja, sekä myös kohdemaan paikallisten ihmisten muovaamia ympäristöjä.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastelen kohdemaan ympäristön elementtejä ja sitä, miten kyseiset elementit vaikuttavat matkailijoiden turvallisuuskäsityksiin. Ensin tarkastelen erilaisia elementtejä liittyen luonnonympäristöön, kuten kohdemaan luontoa ja ilmastoa. Tämän jälkeen keskityn tarkastelemaan sosio-kulttuurista ympäristöä, johon kuuluu kohdemaan ihmisten muovaamat ympäristöt, kuten kohdemaan politiikka, paikallisväestön kulttuuri sekä kohdemaan taloudellinen tilanne. Tässä luvussa vastaan kolmanteen osatutkimuskysymykseeni: *Mikä rooli ympäristöllä on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa?*

7.1 Luonto

Kohdemaan ympäristö tarjoaa matkailijoille vetovoimapohjan kohteesta. Kohteet, jossa on kaunis ja turmeltumaton luonto antavat matkailijoille mahdollisuuden kokea tyytyväisyyttä, mukavuutta ja nautintoa (Xie ym., 2020, s. 12). Analyysini perusteella voin todeta, että haastateltavat kokivat luonnon tärkeänä osana heidän matkaansa. Luonto on heille yleisesti tärkeä osa elämää, jossa he nauttivat ajanvietosta. Haastateltavat ovat kokeneet, että luonnon puhtaus on sellainen asia, joka heitä kiinnostaa kohteessa. Haastateltava M1 mainitsi tästä näin: *Kyllä mitä siistimpää on, niin tietää et siitä paikasta pidetään huolta* (M1). Haastateltava kokee, että ympäristön puhtaus osoittaa sen, että ympäristöstä pidetään kohdemaassa huolta.

Kyllä mä luulen, että sillä on välillinen vaikutus, että jos on siistiä ja paikat on kunnossa, niin totta kai se luo sellaista luottamusta. Mutta sitten jos repsottaa ja on likaista niin se on sitten taas päinvastainen vaikutus. (N8)

Myös haastateltava N8 toi esille luonnon puhtauden osana kohdemaan ympäristön roolia turvallisuudessa. Hänen mukaansa ympäristön puhtaudella on välillinen vaikutus omaan turvallisuuteen. Se, että kohteen puhtaudesta on huolehdittu lisää luottoa siitä, että muistakin asioista pidetään kohteessa huolta. Kohdemaan ympäristön puhtaus onkin tutkitusti osa sen imagoa

ja vetovoimaa (Chen & Tsai, 2007, s. 1119). Haastateltavat kokevat, että puhdas ympäristö osoittaa, että asioista huolehditaan, mikä lisää heidän ajatuksiaan siitä, että kohde on turvallinen.

Matkailijat voivat muodostaa oman turvallisuusarvionsa matkakohteiden ympäristöstä hankkimalla asiankuuluvaa dataa ja tapahtumatietoa, jolloin ne muokkaavat heidän turvallisuuskäsityksiänsä (Xie ym., 2020, s. 13). Matkailijat voivat siis varautumalla erilaisiin asioihin vaikuttaa omaan turvallisuuteensa kohteessa ja täten muovata käsityksiään turvallisuudesta. Matkailu erilaisissa luonnonympäristöissä altistaa matkailijoita monenlaisiin riskeihin, jotka vaikuttavat myös matkailijan omaan turvallisuuteen (Gstaettner, Lee & Rodger, 2018, s. 1785).

Luontohan hyvin kuivaa siellä. Ja onhan niissä ollut metsäpalojen jälkiä mitkä ei ollut, ei moni edes vanhojakaan ollut, mutta ei oikeastaan luonnolla muuten, että sitten se mitä on lukenut sen jälkeen, että nyt on turistikohteen lähellä ollut menneinä vuosina isoja maastopaloja, niin nehän joo vähän mietityttää, mutta silloin ei. (M1)

No tietysti rannoissa sillä tavalla, että tuota jos on vaikka tuulinen päivä punainen lippu salossa, niin silloin nyt ei sitten tietenkään mennä sinne uimaan ja en minä siellä luonnossakaan lähde liikkumaan niinku tuntemattomille reiteille, että jos me lähdän vaikka vähän syrjemässä tuota kävelemään, vaikka lenkille, niin kyllä mä pyrin pysymään siinä sitten sillä tavalla, että siellä on muita ihmisiä ja että ne on niinku merkittviä ne reitit ja sen näköisiä että siellä liikutaan paljon. (N5)

Kyllä tota jonnekin erämaa safarille lähteminen tai tuota villieläinten äänien kuuntelu, joku yöpyminen jossain, jossa oot tuota hotellin ulkopuolella jossain niinku luonnon keskellä niin on sekä kiinnostava asia, mutta vähän aristava asia että. On semmoinen käsitys, että ei mene, ei pysty villieläintä kesyttämään ja ne saattaa joskus käyttäytyä oudosti ja. Ehkä semmoinen, osin kokee, että en ole hysteerinen, mutta semmoinen terveellä tavallaan varauksella suhtaudun niihin asioihin. (M3)

Haastatteluaineistoni analyysin kautta huomasin erilaisia riskejä, joita kohdemaan luonto voi matkailijoille matkojen aikana tarjota. Haastateltava M1 toi esille esimerkiksi luonnon kuivuuden ja metsäpalot. Niillä ei kuitenkaan hänen mukaansa ole hänen turvallisuutensa kannalta erityistä merkitystä, mutta katastrofin jälkeisten jälkien näkeminen omalla tavalla saa miettimään omaa turvallisuutta ja riskiä siitä, että uusia metsäpaloja syntyisi. Haastateltava N5 osoitti, että kohdemaan luonto voi muokata hänen käyttäytymistään kohteessa, jotta hänen turvallisuutensa ei kärsisi. Hän esimerkiksi tarkkaillee merkkejä luonnossa siitä, että onko jotain aktiviteettia turvallista tehdä. Esimerkiksi punainen varoituslippu rannalla ja merkkeamattomat reitit luonnossa saavat hänet enemmän varautuneeksi. Haastateltava M3 osoitti myös varautumista eläinten suhteen. Eläinten käyttäytyminen luonnossa on arvaamatonta, joten varauksella suhtautumisella niihin voi olla merkitystä matkailijoiden turvallisuudelle. Erilaisessa luonnonympäristössä ollessa

haastateltavat osoittavat, että varautumalla luonnon varoitusmerkkeihin voi muokata heidän käsityksensä turvallisuudesta.

7.2 Ilmasto

Ilmaston merkitys matkailijoiden käsityksille turvallisuudesta riippuu hyvinkin siitä, millainen kohdemaan ilmasto on. Jos matkakohde on herkkä ilmastonmuutoksen vaikutuksille, voi sillä olla enemmän merkitystä matkailijoiden käsityksille. Ilmastonmuutokselle herkäät alueet kokevat enemmän äärimmäisten sääolosuhteiden lisääntymistä, millä voi olla kielteinen vaikutus myös matkan suunnitteluun, kuin myös käsitykseen turvallisuudesta ja mukavuudesta (Hübner & Gössling, 2012, s. 53–54). Ilmastoinkin liittyen matkailijat keräävät tietoa matkakohteesta, jolloin heidän käsityksensä voivat muodostua jo ennen matkaa (Xie ym., 2020, s. 13).

Haastattelujen perusteella huomasin, ettei kohdemaan ilmastolla ole erityistä merkitystä heidän käsityksille turvallisuudesta matkojen aikana. Moni haastateltavista koki, että jo kohteen valinnassa mietitään kohdemaan ilmastoa, mikä ohjaa heidän valintojaan mennä kohteeseen. Haastateltavat esimerkiksi välttelevät sellaista paikkaa, missä ilmasto on hyvin epävakaa. Esille tuli myös se, että haastateltavat välttivät menemästä kuumimpana aikana, ettei vaarana olisi kuivuminen tai auringon pistos tai yksinkertaisesti, ettei polta ihoaan kuuman auringon alla. Mahdolliset rankkasateet tai kovat tuulet ovat saattaneet kohdemaassa ollessa hieman haastateltavia mietityttää, mutta sen enempää niillä ei ole merkitystä heidän turvallisuuteensa kannalta. Ilmaston merkityksen vähäisyys turvallisuuteen johtunee siitä, että kohdemaan olosuhteita ennakoidaan ja siitä kerätään tietoa, jotta itse kohteessa ei jouduta turvattomiin tilanteisiin, mikä muovaisi käsityksiä kielteisesti.

7.3 Poliittinen tilanne

Kohdemaan poliittinen tilanne on ihmisten muovaamaa. Kohdemaassa voi huonolla tuurilla sattua ja tapahtua erilaisia poliittisesti ladattuja tapahtumia, kuten mielenosoituksia ja mellakoita. Kohdemaan poliittinen epävakaus ja sen seuraamukset, kuten erilaiset konfliktit, on ne sitten mielenosoituksia tai terrorismiin ja sotaan liittyviä tilanteita, vaikuttavat tutkimuksien mukaan vähintäänkin matkailijoiden virtaan itse kohteeseen, mutta vaikuttavat myös kielteisesti kohdemaassa matkailijoiden turvallisuuteen (Sönmez, 1998.)

Joo kyllä jos esimerkiksi jossakin on jotain, jotain tuommoista ihan paikallisesti, jota ei välttämättä ole tiennyt täällä lähtiessä, että jotain levottomuutta niin niin, kyllä se se kyllä se sen verran vaikuttaa, että vaikka mä utelias olen niin en mä kyllä

mihinkään niihin niinku mielenosoituksiin tai tuollaiseen, niin mä en mene sekoilee, että siellä voit joutua hyvinkin suuriin hankaluuksiin sitten, ihan jo fyysisesti sut tallataan tai isketään tai muuta että jos jotain sen olosta on niin minä lähden niinku just päinvastaiseen suuntaan silloin ja. Et se on niin musta turvallisinta sillain, ettei sekaannu mihinkään. (N1)

kerran oltiin lasten kanssa Berliinissä, kun siellä oli joku MM-kisat tai tällaiset, ni herran jumala, kun ne paukutti jotain, kato paukkuja ja kaikkia ja huutavat ja mekastivat niin mä sanoin, että hei hyvin äkkiä pois täältä. -- mä vältän sitä hirveätä ruuhkaa, jos siellä on jotain mellakoita ja näin niin käynyt sujuvasti taaksepäin ja en hakeudu katsomaan, että mitä siellä tapahtuu. (N3)

Yleensä silloin, jos on ollut just jotain mielenosoituksia niin heti ihan semmoinen turvattomampi olo ja yleensä sitten kiertää niitä vähän kauempaa, että missä sitä actionia tapahtuu niin kiertää esim. jonkun, ettei me lähetä katsomaan jotain turisti kohdetta siinä vieressä. (N6)

Analyysini perusteella haastatteluista huomasin, että kohdemaassa ollessa mahdollisilla mellakoilla ja/tai mielenosoituksilla on rooli turvallisuuskäsitysten muodostumisessa kielteisemmäksi. Kyseisen tilanteen sattuessa moni matkailija koki oman turvallisuuden kannalta parhaaksi sen, että he välttivät kyseisiä tilanteita, etteivät he joutuisi itse vaaraan. Haastateltava N1 mainitsi sen, ettei kohdemaan mahdollisista levottomuuksista paikallisella tasolla aina tiedä etukäteen, minkä vuoksi sellaiseen tilanteeseen joutuminen tuo turvattomuuden tunnetta enemmän, koska siihen ei olla varauduttu. Haastateltavat N3 ja N6 molemmat toivat haastateltavan N1 lisäksi esille sen, että mahdolliset turvattomat tilanteet kierretään hyvin mielellään kaukaa, jotta turvallisuus säilyisi.

Haastateltavat kokivat, että kohdemaan poliittinen tilanne on jo ennen lähtöä helppo tarkistaa, jotta itse kohteessa riski joutua turvattomiin tilanteisiin olisi pienempi. Sönmezin (1998) mukaan jo ennen kohdemaahan lähtöä sen poliittinen tilanne voi vaikuttaa matkailijan päätökseen mennä itse kohteeseen. Useiden tutkimuksien mukaan on myös havaittu se, että jos kohdemaata vaikuttaa matkailijoiden mielestä turvattomalta, niin matkailijat välttävät sellaisiin paikkoihin menemistä oman turvallisuutensa vuoksi (Wahab, 1996, s. 185).

No kyllä mä siis seuraan, enkä mä lähde semmoisiin maihin mitkä niin kun. Ja esimerkiksi tän Ukrainan sodan myötä, niin ja koronan myötä niin ei ole oikein uskaltanut lähteä minnekään, että niinku kyllä sillä poliittisella tilanteella on ihan merkitystä siihen, että haluaako semmoiseen maahan mennä, missä on jännitteitä tai jotakin tällaista. -- että en ole käynyt missään itäisessä Kiinassa tai Afrikassakaan missä voisi enemmänkin olla tällaisia, että joutuisi niinku omaa turvallisuutta esimerkiksi enemmän miettimään. (N2)

Haastateltava N2 toi esille hyvin sen, miten moni haastateltavista koki poliittisen tilanteen merkityksen heidän käsityksillensä turvallisuudesta jo ennen matkalle lähtöä. Haastateltavista useampi mainitsi esimerkiksi nykyisen sodan Venäjän ja Ukrainan välillä sellaiseksi asiaksi, minkä vuoksi sinne ei ole oman turvallisuuden takia halua suunnata. Yleisesti maiden sotatilanteet tai muut konfliktit, jotka tekevät matkailijoiden olosta turvattomat, ovat sellaisia, mitä moni haastateltavista haluaa välttää, jotta oma turvallisuus säilyisi. Matkailijat pystyvät muovaamaan käsityksensä kohdemaan turvallisuudesta jo ennen matkalle lähtöä, kun on kyse politiikasta. Itse kohdemaassa sitten poliittisesti latautuneet mielenosoitukset, mellakat ja niin edelleen muovaavat käsityksiä entisestään.

7.4 Talous

Kohdemaan taloudellisen tilanteen merkitys matkailijoiden turvallisuuden näkökulmasta näkyy selkeitten matkailijoiden kokemuksista erilaisista ostopilanteista, joihin he ovat matkoillaan joutuneet. Matkailijat käyttävät ison osan ajastaan matkalla ollessaan tekemällä ostoksia. Ostoksien tekemiseen menee myös iso osa matkailijoiden rahasta matkakohteessa (Yuksel, 2004, s. 752.) Matkailijoiden turvallisuuteen ostopilanteissa voi esimerkiksi vaikuttaa kauppiaiden tapa riistää asiakkaitansa (Yuksel, 2004, s. 575).

No, on ollut semmoisiakin tilanteita varmaan joskus aina välillä, että ottaa niin kun rahaa esiin tai käyttää pankkikorttia, toisinaan vuosien mittaan on ollut tyylillä pankkikortti häviää hetkeksi silmistä takahuoneeseen tai jotakin on ollut vähän kaikennäköistä, että kyllä siinä ostopilanteissa voi olla joskus toisinaan sellaista turvattomuutta mihin ei välttämättä osannut varautua, että niinku kaikki on ihan OK, mutta sitten kuitenkin jotenkin tulee semmoinen. Koska onhan tämä, jos voi yleistää ulkomaan kauppiaat tai joissakin maissa, niin kyllähän nyt sitten saa sitten olla tarkkana. (N10)

Haastateltavat kokivat, että erilaisissa ostopilanteissa oleminen kohdemaassa ja kohdemaan tapoihin liittyvä käyttäytyminen näissä tilanteissa on vähintään arveluttavaa. Erilaisissa ostopilanteissa oleminen, jotka poikkeavat tilanteista Suomessa saavat matkailijat enemmän tarkkailevammaksi tilanteissa, jotta se ei eskaloituisi turvattomaksi heidän kannaltaan. Haastateltava N10 tuo esille esimerkiksi ulkomailla kauppiaiden tavan ottaa asiakkaan pankkikortti takahuoneeseen suorittamaan maksu. Tämänkaltaiset tilanteet saavat matkailijat usein hämmentyneeksi, koska he eivät ole varautuneet siihen, mikä voi lisätä heidän turvattomuuttaan.

Matkailijat voivat myös kohdemaissa kohdata tinkimiskulttuurin, joka saa heidät hieman varautuneemmaksi ostopilanteissa. Tinkimistä ei esiinny Suomessa, ainakaan yleisesti, joten

ostostilanteissa ulkomailla matkailija voi joutua uudelleen tilanteeseen. Haastateltava M1 esimerkiksi koki, että tinkiminen pitäisi osata lopettaa oikeaan aikaan, jotta siitä ei tapahtuisi kielteisiä seuraamuksia: *Esimerkiksi Turkissa, niin tinkiminen tota pitäisi osata lopettaa oikeaa hetkeen oikeaan aikaan. Sitä ei kannata sitä näköjään kannata jättää liian pitkälle jatkaa sitä* (M1). Haastateltavien kokemukset tinkimistilanteissa vaikuttavat melko vahvasti liittyvän pelkoon siitä, että kauppiat voisivat riistää heidät taloudellisesti, kuten mainittiin Yukselin (2004) tutkimuksessakin.

Haastateltavat toivat esille heidän kokemuksensa rikollisuudesta, kun keskustellaan kohdemaan taloudesta ja sen roolista matkailijan turvallisuudessa. Rikollisuuden pelosta ja matkailijan turvallisuudesta on tehty paljon aikaisempaa tutkimusta (ks. esim. Brunt, Hambly & Mawby, 2000), ja tämä yhteys tuli esille myös haastateltavieni kohdalla. Haastateltavien mukaan kohdemaan taloudellinen epävakaus on heidän kokemuksien mukaan yleisesti syy, miksi he ovat kokeneet rikollisuutta.

Nekin jotenkin semmoisissa missä on niinku korkeempi se taloudellinen, tasaisempi se taloudellinen tilanne niin niissä silleen ei ole silleen merkitystä. Ja ehkä niin kun on sellaisissakin tullut jotain sellaisia vaaratilanteita, että sitten ne on voitu ryöstää tai sitten koitettu viedä jotain tavaroita. Mutta, että se on vähän niinku jakaantuu. (N7)

on vaan tiedostettava, että mitä köyhempi maa, ni sitä viekoittelevampi kohde kaikelle huijaukselle ja muulle (M4)

Haastateltava N7 tuo hyvin esille kohdemaan taloudellisen tilanteen roolin myös matkailijoiden oleskelussa matkan aikana. Hän on kokenut, että matkustaminen sellaisissa kohteissa, missä taloudellinen tilanne on tasaisempi, ei ole merkitystä hänen omalle turvallisuudellensa matkan aikana. Toisaalta matkustaminen sellaisissa kohteissa, joissa taloudellinen tilanne on hieman epävakaaampi, voi tuoda turvattomuuden tunteita enemmän matkailijoiden kesken mahdollisen rikollisuuden takia, mikä on kielteisesti muovannut hänen käsitystänsä myös turvallisuudesta. Haastateltava M4 nosti esille, että taloudellisesti köyhemmissä maissa matkailijalla on suurempi riski joutua huijauksen kohteeksi. Täten se, että matkailija itse tiedostaa taloudellisen tilanteen ja erot ovat turvallisuuskäsityksen kannalta isossa roolissa, sillä tiedostamalla tilanteen matkailija voi käyttäytyä sen mukaisesti.

niin mut ryöstettiin keskellä katua, kiskaistiin se ihan keskellä katua tuosta kaulasta. Että se ehkä kannattaa miettiä jos ajattelee tätä näitä varallisuuseroja niinku kannattaa pitää mielessä. (N1)

No sanoisin nyt, että periaatteessa kyllä se, että se vähän riippuu se, että tuota shoppailetko sinä tavaratalossa vai Basaarissa ja osaa pitää huoli siitä, että se on kierretään omaisuus on sillä tavalla, että tuota sitä ei voida tungoksessa vaihtaa sen omistajaa niin. (M2)

Analyysia tehdessäni törmäsin matkailijoiden kokemuksiin, missä he ovat itse joutuneet rikollisuuden uhriksi, jolloin heiltä on ryöstetty kesellä päivää ihmisten keskuudessa henkilökohtaista tavaraa. Matkailijoiden on helpompi joutua rikollisuuden uhriksi, johtuen heidän olemuksestaan ja käyttäytymisestään kohteessa, jossa he eivät täysin tunne sääntöjä, tapoja, kulttuuria ja niin edelleen (Ryan, 1993, s. 177). Haastateltava N1 toi esille rikollisuuden uhriksi joutumisen riskin olevan suurempi, silloin kun ajatellaan varallisuuseroja kohdemaassa ollessa. Sen lisäksi, että matkustaako varakkaassa vai varattomammassa kohteessa ei ole ainut asia, jolla voi olla merkitystä matkailijan turvallisuuden kannalta. Myös esimerkiksi sillä, missä matkailija tekee ostoksia, voi olla rooli tässä. Haastateltava M2 tuo esille sen hyvin; tungoksessa ostoksien tekeminen on vaarallisempaa, ja voi johtaa turvattomimpiin tilanteisiin enemmän, kuin se, että ostoksia tekee tavaratalossa.

7.5 Kulttuuri

Matkailijat ovat kohdemaassa vieraan kulttuurin ympäröimänä. On kulttuuri sitten lähellä kotimaan kulttuuria tai siihen verrattuna täysin erilainen, on matkailijat alttiimpia erilaisille turvallisuutta uhkaaville tilanteille. Kohdemaan kulttuurilla voi olla merkitystä päätökselle itse kohteeseen matkustamisesta, mutta myös sille, miten matkailija nauttii matkastaan kohteessa. Täysin erilainen kulttuuri voi johtaa esimerkiksi kulttuurishokkiin, jolla voi olla kielteisiä vaikutuksia matkailijan kokemukselle (Lee, Chen, Liou, Tsai & Hsieh, 2018.)

Vaan, jos ajatellaan, että esimerkiksi jossakin Arabimaassa, jos nainen liikkuu yksin myöhään, niin se on se kulttuurin vastaista ja tuota se aiheuttaa riskejä. Itse asiassa mä olen kesellä päivää liikkunu Israelissa, mutta kun siellä tuota kanssa niin niin tuota varsinkin sillä arabipuolella on niinku se naisen paikka on kotona niin mä olin niinku juuri ja juuri säästyin raiskaukselta ja se oli kesellä päivää. (N1)

miehet puhuu ja naiset on hiljaa vieressä, niin niin sitten siitä myös niin kun välillä tulee semmoinen tai on tullut semmoinen niinku turvaton olo. (N7)

Aineistoni analyysin kautta huomasin, että haastateltavat ovat kokeneet jotkut kulttuurien eroavaisuudet haastavina matkustellessaan. Osa haastateltavista ovat myös kokeneet, että kyseisillä kulttuurien välisillä eroavaisuuksilla voi olla merkitys heidän omalle turvallisuudellensa kohteessa ollessa. Sukupuoli on kulttuurien välisissä eroissa noussut haastateltavien keskuudessa yhtenä isona

teemana. Erityisesti siis naisena oleminen on tuottanut turvattomuuden tunteita haastateltavien keskuudessa, kuten haastateltavat N1 ja N7 kertoivat. Tämänkaltaiset eroavaisuudet oman kulttuurin ja kohdemaan kulttuurin välillä voi muovata käsitystä kohteen turvallisuudesta, etenkin jos eroavaisuudet vaikuttavat omaan itseensä kielteisesti.

Osa haastateltavista ovat matkustaneet paljon kohteissa, joiden kulttuuri poikkeaa selkeästi kotimaan kulttuurista. Osa haastateltavista taas ovat kokeneet sen, että matkustaminen maissa, missä kulttuuri on lähellä omaa kulttuuria, on heille mukavampaa. Haastateltavat ovat kokeneet, että kun matkustetaan erilaisessa kulttuurissa, on parasta, että sitä kulttuuria myös kunnioitetaan. Esimerkiksi haastateltava N8 totesi, että matkailijan on turvallisempi liikkua kohteessa, kun hän kunnioittaa kohdemaan kulttuuria.

mä oon sitä mieltä, että jos jonnekin mennään niin sen maan tai paikan kulttuuria pitää kunnioittaa. Ja kun näin toimii niin eihän siinä silloin, harvoin siinä silloin niinku, mutta toki jos menee sinne sitten ihan toisella asenteella niin varmasti noin niin se on merkitys (N8)

On silläkin on tietenkkin merkitystä. Mutta omalla tavallaan, kun hirveän vähän on käynyt sellaisessa maissa missä se kulttuuri nyt ihan hirveästi niinku ei muutu että. Kaikki on vähän tällaista samantyylistä kulttuuria, että ei ole mitään niinku radikaalia muutosta ollut ne samalla tavalla, ei ehkä vaikuta. (N6)

Haastateltavan N6 mukaan omaa kulttuuria läheinen kulttuuri ei suuresti vaikuta matkoilla omaan turvallisuuteen. Hänen mukaansa kohdemaan kulttuurilla on merkitystä omalle turvallisuudelle, mutta koska hän ei hirveämmin matkusta kohteissa, jossa kulttuuri eroaisi radikaalisti omasta, niin hän ei ole kuitenkaan kokenut erityistä turvattomuutta. Aikaisempien tutkimuksien mukaan onkin huomattu, että matkailijalle turvallisempi kohde on yleensä se, missä kulttuurierot eivät ole niin suuria (Ng, Lee & Soutar, 2007, s. 1498), mikä voisi selittää haastateltavan omat tuntemukset.

Ajokulttuuri on myös yksi osa kohdemaan kulttuuria. Kohdemaan kulttuurista puhuessa osa haastateltavista mainitsivatkin erilaisen ajokulttuurin sellaiseksi asiaksi, joka voi muovata heidän käsitystään turvallisuudesta negatiivisesti. Ajokulttuuria voi pitää yhtenä isoimmista asioista matkailijan turvallisuuteen liittyen: *tietyssä paikassa se liikenne on ehkä se turistille se suurin uhka* (M2). Vieraassa maassa ollessaan matkailijat eivät välttämättä ymmärrä maan ajosääntöjä, minkä vuoksi he saattavat itse ajaessaan vahingossa rikkoa sääntöjä (Choocharukul & Sriroongvikrai, 2017, s. 4518).

Missä minä olen liikkunut, niin onhan ne kulttuuri vähän erilainen kuin täällä että. Liikenne on, kulttuurihan se on liikennekkiin se on vähän hivenen erilaista, että vähän kauhuissaan aina katsellut, että siinä se perhe menee skootterilla, lapsi isän edessä sitten isä ja tarakalla äiti. (M1)

Haastateltava M1 otti esille sen, miten kohdemaissa, missä hän on itse matkustanut, ajokulttuuri on erilaista, mikä on saanut hänet tuntemaan olonsa hieman turvattomaksi seuratessaan liikennettä. Kohdemaiden erilainen ajokulttuuri voi ajajien lisäksi vaikuttaa jalankulkijoihin ja pyöräilijöihinkin. Jalankulkijat ja pyöräilijät ovat haavoittuvaisempia liikenteessä verrattuna autolla ajajiin, minkä vuoksi heidän turvallisuutensa olisi yhtä tärkeä huomioida, kun tarkastellaan kohdemaan erilaista liikennettä ja sen kulttuuria.

Kohdemaan ympäristöä tarkastellessa voin analyysini perusteella todeta, että matkailijoiden omalla varautumisella pärjää jo hyvin, ettei joudu turvattomiin tilanteisiin helposti. Varautua voi jo ennen matkalle lähtöä, tai sitten jo kohteessa ollessa. Ennen kohteeseen lähtöä on jo valmiiksi helppo muodostaa käsitys turvallisuudesta keräämällä asianmukaista tietoa kohteen olosuhteista. Tietoa voi ympäristöön liittyen kerätä niin ilmastosta, luonnosta, kuin myös esimerkiksi kohdemaan politiikasta, taloudesta ja kulttuurista. Tietoa keräämällä matkailija pystyy muodostamaan oman käsityksensä siitä, että onko kohdemaata turvallinen paikka matkustaa. Kerätty tieto voi myös valmistaa matkailijan, jos hän päättää matkustaa kohteeseen. Näin kohdemaan olosuhteet eivät ainakaan yllätä matkailijaa.

Kohdemaassa ollessaan sen ympäristön olosuhteilla on merkitys turvallisuuskäsityksen muodostumiselle. Kohdemaan ympäristö on usein erilainen kotimaahan verrattuna, joten matkailija on usein uudessa ja erilaisessa ympäristössä. Kohdemaan poliittisella epävakaudella, erilaisella kulttuurilla, kuin myös epävakaalla taloudellisella tilanteella on rooli turvallisuuskäsitysten muodostumisessa. Varautuminen näissä tilanteissa, kuten konfliktien kaukaa kiertäminen, kulttuurin kunnioittaminen ja omaisuudesta huolehtiminen ovat suuressa roolissa käsityksien muovaamisessa entisestään. Omalla varautumisella voi myös muovata käsityksiä luonnon ja ilmaston suhteen, esimerkiksi seuraamalla ohjeita siitä, missä kannattaa liikkua ja miten käyttäytyä erittäin kuumassa ympäristössä. Ympäristön ollessa jakautunut niin luonnonympäristöön, kuin myös sosio-kulttuuriseen ympäristöön, huomasin analyysini myötä, että suuremman merkityksen matkailijoiden turvallisuudelle luo sosio-kulttuurinen ympäristö.

8. MATKAKOHTTEEN HALLINNOLLISET ELEMENTIT

Viimeinen ulottuvuus, jota tarkastelen, joka Xien ja kumppaneiden (2020) mukaan vaikuttaa matkailijoiden käsityksiin turvallisuudesta matkakohteissa, on hallinto. Kohdemaan turvallisuuden eteen voi kohdemaan hallinnolliset tahot tehdä monia asioita, jotta matkailijat voivat kokea itsensä turvalliseksi matkustaessaan kohteeseen ja siellä ollessaan. Matkakohteet voivat kehittää esimerkiksi erilaisia suunnitelmia siltä varalta, jos jotain suurempaa onnettomuutta sattuu. Matkakohteet voivat lisäksi kehittää sääntöjä, joiden mukaan toimia, jos jotain sattuu. Kohdemaan viranomaiset ja heidän käyttäytymisensä sekä olemus myös auttavat luomaan turvallisen ympäristön niin matkailijoille, kuin myös paikallisille.

Seuraavissa alaluvuissa tarkastelen saamiani tuloksia siitä, miten haastateltavani kokevat hallinnollisten elementtien merkityksen heidän oman turvallisuuteensa näkökulmasta matkojensa aikana. Ensin avaan tuloksia erilaisten turvallisuusohjeiden roolista matkailijoiden turvallisuuskäsityksissä. Turvallisuusohjeita ovat tässä kontekstissa siis kohdemaan ohjeistukset siitä, miten toimia erilaisessa kriisitilanteessa. Tämän jälkeen tarkastelen kohdemaan viranomaisten roolia matkailijoiden turvallisuudessa. Tämä tulosluku vastaa neljänteen ja viimeiseen osatutkimuskysymykseeni: *Mikä rooli kohdemaan hallinnolla on turvallisuuskäsitysten muodostumisessa?*

8.1 Turvallisuusohjeet

Analyysini myötä voin todeta, että haastateltavat ovat kokeneet, että kohdemaan hallinnollisista elementeistä suurimman merkityksen heidän omalle turvallisuudelle tuovat tietyt ohjeistukset esimerkiksi heidän omaan terveyteensä liittyen. Matkailu on vuosien mittaan kärsinyt erilaisista pandemioista, kuten SARS:sta, ebolasta ja nykyisin koronasta. Pandemioiden aikana valtiot ottivat käyttöönsä erilaisia ohjeistuksia, joilla turvataan terveysturvallinen matkailu, jotta niin matkailijat, kuten paikallisetkin pysyisivät turvassa (Caldeira ym., 2022).

No se, että tuota tarvittavat rokotukset kannattaa pitää tuota voimassa ja sitten no sillä on, ku reissulla käytiin Senegalissa ja siellähän on esimerkiksi monet tota vaan että pitää olla tota se kansainvälinen rokotuskortti tuota olemassa (M2)

No siis kyllä mä niinku oon aina katsonut sen, että esimerkiksi ottaa jotain rokotuksia tai niinku että et se vaan kattonut kyllä silleen ja joihinki maihin niitä esiintyy ja vaaditaan niin todistuksiakin mutta että toisille just, että niin kun ei ole kieltoja maahan, mutta kuitenkin just tietysti katsoo, että miksi jotain noita malarianestolääkityksiä ja niinku sellaisia ettei just niinku eksy paikalle huonona. (N7)

Haastateltavista moni ovat nyt koronan aikana kokeneet, että oman turvallisuuden säilyttämiseksi esimerkiksi ohjeistukset liittyen rokotuksiin ja erilaisiin todistuksiin ovat tärkeitä ja merkityksellisiä koskien omaa turvallisuutta matkaillessa. Esimerkiksi haastateltava M2 koki, että ohjeistukset liittyen näihin ovat juuri ne oleelliset. Myös ennen koronaa ovat haastateltavista osa miettineet rokotuksiin ja todistuksiin liittyviä ohjeistuksia. Esimerkiksi haastateltava N7 nosti esille sen, että joihinkin maihin aina vaaditaan tietyt rokotteet, todistukset tai jopa hänen tapauksessaan tietty lääkekuuri, jotta maahan pääsee turvallisesti matkustamaan. Näitä kohdemaan hallinnollisia ohjeistuksia noudattamalla matkailija varmistaa ensinnäkin pääsyn maahan, mutta myös turvallisen oleskelun maassa ollessa.

No ruoan suhteessa, että vähän noudattanut niitä, että ei välttämättä seisovasta pöydästä kannata tuota salaattia syyä ja paikallista vettä, vesijohtovettä ei välttämättä, että mieluummin vesipullo vettä ynnä muuta, mutta yleensä tuohon ruokailuun liittyvä ja juomiseen liittyvä, että niitä noudattanut (M1)

Aineistoni analyysistä nostan esille turvallisuusohjeistuksiin liittyen kuitenkin ruoan ja juomat. Ruoalla on suurikin vaikutus matkailijoiden kokemuksiin itse matkasta, sekä varsinkin niin sanotusta ruokaturvallisuudesta on tullut tärkeä tekijä matkoja suunnitellessa (Lee, Pennington-Gray & Kim, 2019, s. 18). Haastateltavista moni ovat kokeneet, että heidän oman turvallisuutensa kannalta onkin tärkeää varmistaa, että kohdemaan ruoka ja juoma ovat turvallisia kuluttaa matkojen aikana. Esimerkiksi haastateltava M1 oli sitä mieltä, että turvallisuusohjeistuksiin liittyen hänelle tärkeitä ovat ne, jotka liittyvät siihen, miten kohteessa tulisi syödä ja juoda. Myös haastateltava N1 on sitä mieltä, että: *niitä isompia omaan turvallisuuteen liittyviä tekijöitä on se, että tietää, mitä panee suuhunsa ja mitä ei* (N1). Haastateltavat noudattavat ohjeistuksia omaan terveyteen liittyen melko tarkasti, jotta oma turvallisuus terveyden kannalta ei kärsisi missään muodossa.

Valtiot ja palveluntuottajat toteuttavat erilaisia turvallisuusohjeistuksia, jotta matkailijat voivat kokea tehdyt matkat turvallisena. Esimerkiksi palveluntuottajia ohjeistetaan olla lähettämättä matkailijoita potentiaalisesti turvattomaan kohteeseen. Valtiot voivat ohjeistaa matkailijoita siitä, kuinka käyttäytyä, jos jotain sattuu matkan aikana, esimerkiksi jonkun kriisin aikana (Rittichainuwat & Chakraborty, 2012.)

Totta kai mä luen nuo niin kun matkustusjutut Suomen niinku mitä on, mitä suositellaanko matkustamista vai eikö suositella ja koronaa tietysti sotki sitä paljon sitä tilannetta nytten (N3)

Joo että että mihi tota kannattaa lähteä että jos on joku että että niin kun sanotaan suoraan että ei kannata tyliin turistien liikkua tai että esimerkiksi mä olin lähdössä tai ajattelin että lähden tonne Tansaniaan ja sitten mä luin siitä, että oli just että siellä niinku varsinkin turisteja ja noita tiettyjä alueita, mis ei kannata olla ja että ihan niinku päivä aikaakin, että voi käyttää vain tiettyjä takseja ja niinku, että siellä on silleesti myös tosi paljon, niin sitten mulla tuli semmoinen olo, että niinku että en mä näitä halua lähteä sinne, että mä meen niinku katsomaan, että onko sulla nyt oikee taksi ja pysäytetäänkö johonkin niinku väärään paikkaan ja näin että, et mieluummin sitten menee johonkin muualle, missä sellaista ei tarvitse miettiä. (N7)

Haastateltavat ovat kokeneet oman turvallisuutensa vuoksi parhaakseen lukea ohjeistuksia siitä, minne heidän kannattaa matkustaa, jotta he eivät joutuisi potentiaalisiin vaaratilanteisiin. Erityisesti Suomen ulkoministeriön ohjeistukset tulivat haastateltavien keskuudessa esille. Esimerkiksi haastateltava N3 mainitsi Suomen ohjeistukset siitä, minne kannattaa matkustaa. Oletettavasti haastateltava puhuu juuri ulkoministeriön sivuista. Myös haastateltava N7 tuo esille sen, että hän lukee ohjeistuksia siitä, minne kannattaa matkustaa ja minne ei, jotta oma turvallisuus ei kärsisi. Hän myös ottaa esille erityisesti sen, että hän oli suunnittelemassa matkaa, mutta luettuaan ohjeistuksia kohteen turvallisuudesta matkailijoille, hän päätti olla matkustamatta kyseiseen paikkaan.

Ohjeistuksia lukemalla matkailija voi jo ennen matkaa siis muodostaa käsityksensä siitä, onko kohde turvallinen paikka matkustaa. Samalla tavalla haastateltavat kokivat juuri esimerkiksi kohdemaan ympäristöön liittyvät asiat. Erilaiset ohjeistukset voivat nostattaa myös toisenlaista reaktiota matkailijoissa. Turvallisuusohjeistuksilla on potentiaalina myös nostattaa turvattomuuden tunnetta, sillä sellaiset ohjeistukset usein tarkoittavat, että jotain on sattunut: *Ne voi toimia myös niinku itseään vastaan, että se lisää semmoista vähän niinku hups mitäs nyt tapahtuu* (N10). Ohjeita turvallisuuteen liittyen lukemalla matkailija voi siis itse muovata käsitystään turvallisuudesta, ovat käsitykset sitten myönteisiä tai kielteisiä.

8.2 Paikallisviranomaiset

Kohdemaiden hallinnollisiin elementteihin kuuluvat myös kohteen paikallisviranomaiset, kuten poliisit. Poliisien tehtävänä on turisticalueilla hoitaa erilaisia turvallisuusongelmia, joita voi esiintyä matkailijoiden keskuudessa. Poliisien palveluiden laadulla on täten vaikutusta siihen, miten matkailijat voivat käsittää kohteen turvallisena paikkana. Se, mitä parempi poliisikulttuuri kohdemaassa on, sitä luottavaisempia matkailijat ovat poliiseihin, mikä johtaa siihen, että matkailijat kokevat itsensä enemmän turvallisena. (Tyagi, Dhar & Sharma, 2016.)

No monissa maissa tietenkin tuokin vähän niinku meillä tai jos lähdetään Englantia tai tuolla Keski-Eurooppaan kyllä mä koin, että ne on kuitenkin. Amerikan poliisilla on nykyään niin huono maine, että ei osaa sanoa miten ajattelisin siellä, mutta tuota en mä nyt kuitenkaan, vaikka tuota korruptiota olen nähnyt varsin törmännyt siihen monissa paikoissa niin en mä silti osaa ajatella niin päin, että poliisi toisi jotain negatiivista. (N1)

No aika neutraali, olo että ihan samalla lailla kotimaassa niin, tota en mä nyt säikähdä kyllä poliisiautoja, ehkä silloin, jos liikenteessä on itse niin tota ensimmäisenä sitä säikähtää, jos poliisi tulee, että on, apua ajanko liian kovaa mutta tota ei muulla tavalla. (N2)

Matkailijat voivat kohdemaissa ollessaan suhtautua paikallisviranomaiset hyvin eri tavalla. Suhtautumisia on niin neutraaleja, kielteisiä, myönteisiäkin. Analyysissäni huomasin, että suhtautuminen oli todella vaihtelevaa. Haastateltavat N1 ja N2 ovat molemmat kokeneet viranomaiset enemmänkin neutraalina matkustaessaan. Haastateltava N1 on kokenut, että vaikka hän olisikin kohdannut korruptiota jossain, ei hän silti osaa ajatella senkään vuoksi poliiseja kielteisenä. Haastateltava N2 taas vertailee omia kokemuksiaan kotimaan poliiseihin, sanomalla, että hän tuntee asian samanlaisena. Haastateltavat ovat luultavammin kokeneet, että poliiseista ei ole ollut heille suurempaa haittaa ja asiat ovat toimineet, minkä takia he eivät koe poliisien merkitystä turvallisuudelle suurena.

No siis jossain maissa on ollut, esimerkiksi Intiassa oli silleen, että siellä niinku kaikki autot tutkittiin, että siellä oli niitä katsottiin, että olisko pommeja niiku valtavilla peileillä ne niinku pohjat ja niitä on tehty niitä stoppeja pitkin siellä täällä niin siellä se niinku jotenkin lisäsi sitä niinku turvallisuutta ja kun meni johonkin niin kun kauppakeskukseen niin kaikki läpivalaistiin (N7)

Mä oon sitä mieltä, että tuota tietyllä lailla viranomaisten pitäisi näkyä ja monesti tuttu jos ajatellaan tuolla maailmalla, se poliisi on paljon helpompi nähdä kuin Suomessa. -- tietyllä tavalla se niin kun rauhoittaa tiettyjä asioita aina kun on virkavaltaa nähnyt, se on niinku liikenteen kannalta ja sitä kautta, jos ne tuota niin kun ovat näkyvästi esillä niin monesti ne tilanteet pysyy rauhallisempina siellä. Kyllä se luo semmoista turvallisuuden tunnetta. (M2)

Suurin osa haastateltavista ovat kokeneet poliisin ja muut viranomaiset myönteisenä asiana heidän omaa turvallisuuttansa ajatellen. Haastateltavien mukaan virkavallan näkeminen luo myönteisen kuvan siitä, että turvallisuudesta pidetään huolta. Esimerkiksi haastateltava N8 on sitä mieltä, että -- jos on poliisi tai virkavalta niinku läsnä, että luohan se automaattisesti jonkunlaisen turvallisuuden tunteen (N8). Jo itse poliisin pelkkä näkeminen katukuvassa luo haastateltaville kuvan siitä, että heidän ja muidenkin turvallisuudesta pidetään huolta. Haastateltava N7 ottaa esille esimerkikseen Intian matkansa, jolloin poliisit tarkastivat jokaisesta autosta pommit, sekä sen, että

kauppakeskuksissa läpivalaistaan ihmiset. Haastateltava toi esille virkavallan konkreettisia ja näkyviä toimenpiteitä, joiden avulla he auttavat takaamaan ihmisten turvallisuuden. Konkretian näkeminen virkavallan osalta luonee luottoa heidän toimintaansa, joka lisää matkailijan käsitystä omasta turvallisuudestaan. Myös haastateltava M2 on sitä mieltä, että virkavallan näkeminen katukuvassa ja heidän konkreettinen toimintansa rauhoittaa tilanteita luo käsitystä siitä, että kohde on turvallinen paikka.

Mitä on itse huomannut, niin esimerkiksi Berliinissä suurlähetystön ympärillä löytyy paljon poliiseja, niin jostain syystä se ei tee olla yhtään turvallisemmaksi. Koska että kun siitä niitä poliiseja siellä näkyy, niin siellä on joku sitten joku syy, että minkä takia siellä on niitä poliiseja, että voi olla esimerkiksi pieniä levottomuuksia ja muita, että siinä on syy, että minkä takia se poliisi siellä katukuvassa näkyy niin suuresti. (N6)

Analyysini perusteella voin sanoa, että kielteinen suhtautuminen virkavartaan on ollut hieman yleisempää. Joidenkin mielestä poliisin näkeminen katukuvassa tarkoittaa sitä, että jotain on sattunut, millä voi potentiaalisesti olla kielteinen rooli heidän turvallisuudessa. Haastateltava N6 tuo esille sen, että poliisien näkeminen katukuvassa lähellä turistikohtetta tuo tunteen siitä, että jotain on sattunut, minkä vuoksi poliisia vaaditaan paikalle. Tämänkaltaisessa tilanteessa tuskin on väliä, hoitavatko poliisi asian hyvin vai ei, vaan jo se fakta, että poliisia tarvitaan jossain, luo käsityksen siitä, että paikka on turvaton eikä turvallinen.

onko joku jossain maassa poliisi tosi lahjottavissa tai onko sellaista, että niin kun esimerkiksi Thaimaassa missä ihmisiä otetaan sivuun jostain niin kun ei mistään syystä ja vaaditaan sitten tota, niin kun antaa rahaa, ettet joudu putkaan niin sitten se niinku ja se on vähän semmoinen kuumottava ajatus, että sä voit niinku joutuu tavallaan niinku putkaan ei mistään syystä vaan sen takia, että sä olet turisti. (N7)

Ainakin jossain Meksikossa oli ihan shokki ekaa kertaa, kun niillä oli kaikilla rynnäkökivääri, niin siinä esimerkiksi isot aseet niin se oli vähän outoa ehkä. Tai se nyt siihenkin tottui sitten, että ei ne ainakaan mun niinku turvallisuutta, turvallisuuden tunnetta lisää se porukka siellä on tosi nuoria niitä. (N9)

Haastateltavien turvattomuuteen virkavallan vuoksi voi johtua myös poliisin konkreettisesta toiminnasta. Tyagin, Darman ja Sharin (2016) mukaan huono poliisin palvelun taso voi johtaa siihen, että poliisiin ei luoteta, minkä vuoksi poliisien toiminta käsitetään turvattomana.

Haastateltava N7 toi esille esimerkiksi poliisien korruption Thaimaassa. Hänen mukaansa poliisin korruptiolla on merkitystä heidän antaman palvelun näkökulmasta kielteisesti, minkä vuoksi hän ei käsittäisi kohdetta turvallisena poliisien käyttäytymisen myötä. Haastateltavat ovat kokeneet myös

näkyvät aseet poliisien olalla kielteisenä. Haastateltava N9 kuvasi tätä shokeeraavana, minkä vuoksi hän ei koe turvallisuutta. Tämä johtune siitä, että poliisi kulttuuri on hyvin erilainen joissain maissa, mikä voi luoda matkailijoiden keskuudessa turvattomuutta.

Kohdemaiden hallinnolliset elementit saivat analyysissäni eniten ristiriitaa, erityisesti kohdemaan viranomaisten puolesta. Turvallisuusohjeistuksiin liittyen haastateltavat pyrkivät lukemaan ja noudattamaan niitä parhaansa mukaan, jotta oma turvallisuus matkojen aikana olisi helpompi varmistaa. Ohjeistukset voivat auttaa matkailijoita muovaamaan käsityksen kohteen turvallisuudesta jo ennen matkalle lähtöä, riippuen myös siitä, ovatko ne helposti löydettävissä. Esimerkiksi Suomen ulkoministeriön sivuja lukemalla matkailija voi itse päättää, matkustaako hän ulkoministeriön mukaan vaaralliselle alueelle. Itse kohteessa matkailija voi lukea ja kuunnella paikallisia ohjeistuksia ja päättää toimiiko niiden mukaisesti vai ei. Ohjeistukset omaan terveyteen liittyen, kuten onko paikallisen hanaveden juominen turvallista ja vaaditaanko kohteeseen rokotussuoja olivat turvallisuuteen liittyviä asioita, joita matkailijat tarkistavat eniten.

Kohdemaan paikallisviranomaiset toivat ristiriitaisia tunteita haastateltavien keskuudessa. Osa pitävät viranomaisia neutraalina asiana, eivätkä välttämättä kiinnitä heihin huomiota ollenkaan. Tämä voi johtua hyvinkin monesta asiasta, esimerkiksi siitä, minne matkustaa. Iso osa haastateltavista piti kohdemaan viranomaisia hyvänä asiana. Se, että viranomaisia näkyy katukuvassa tuo haastateltavien mukaan luoton siitä, että viranomaiset pitävät huolta heidän turvallisuudestaan. Osan haastateltavien mielestä viranomaisten näkyminen katukuvassa luo enemmän epävarmuutta. Haastateltavien mukaan se, että viranomaiset ovat esillä tarkoittaa sitä, että asiat eivät ole kunnossa. Toisaalta viranomaisten kulttuuri, kuten aseiden julkinen käyttäminen ja korruptio ovat sellaisia asioita, jotka saavat matkailijat olemaan epäluottavaisia siitä, että viranomaiset hoitavat matkailijoiden turvallisuudesta, mikä luo turvallisuudesta kielteisemmän käsityksen.

9. YHTEENVETO

Kun sä oot kotona, sä oot turvassa, kun sä oot Suomen rajojen ulkopuolella, ni siihen voi liittyä turvallisuusriskejä (N1)

Olen tarkastellut tutkielmassani, miten suomalaiset matkailijat muodostavat käsityksensä turvallisuudesta matkaillessaan ulkomaille, Suomen rajojen ulkopuolelle. Yllä oleva ote aineistostani kuvastaa hyvin tammikuussa 2023 matkailijoiden kanssa käymiä haastatteluita ja heidän antamia vastauksia siitä, millä asioilla on rooli heidän turvallisuuskäsityksissään. Voin siis todeta vastauksena tutkimuskysymykseeni, että suomalaiset matkailijat muodostavat käsityksensä turvallisuudesta monen tekijän kautta ennen matkaa ja kohteessa ollessa. Matkailija on kotimaansa rajojen ulkopuolella alttiimpi erilaisille turvattomille tilanteille, mitkä voivat muovata käsityksiä kielteisesti. Matkailijan oma valmistautuminen matkalleen auttavat siinä, että turvattomia tilanteita ei satu kohdalle niin useita, jolloin sillä on myönteisempi merkitys turvallisuuskäsityksille.

Osatutkimuskysymykseni tähän tutkielmaan syntyivät Xien ja kumppaneiden (2020) luomasta TPSD-asteikosta, jonka he loivat avuksi tarkastelemaan sitä, miten matkailijoiden turvallisuuskäsitykset kohteissa syntyvät. Asteikon ulottuvuudet olivat monipuoliset ja keskittyivät moneen erilaiseen elementtiin, joihin matkailijat voivat matkojensa aikana törmätä. Nämä elementit puolestaan voivat potentiaalisesti muovata matkailijoiden käsityksiä turvallisuudesta. TPSD-asteikossa on neljä eri ulottuvuutta, jotka olivat ihmiset ja heidän käyttäytymisensä, tilat ja laitteet, kohdemaan ympäristö sekä kohdemaan hallinto.

Analyysini pohjalta selvisi, että ihmisten käyttäytymisellä kohteessa on yksi suurimmista rooleista turvallisuuskäsityksien syntymisessä. Erityisesti haastateltavat kokivat, että hyvällä käyttäytymisellä on se yksi isoimmista rooleista, on se sitten muiden matkailijoiden, paikallisten, palveluhenkilöiden tai omaa hyvää käyttäytymistä. Haastateltavat kokivat, että kun heitä kohtaan käyttäytyään hyvin ja asiallisesti, tai jos heidän ympärillään ihmiset käyttäytyvät hyvin, on sillä suuri rooli käsityksen muodostumisessa turvallisesta kohteesta. Myös omalla hyvällä käyttäytymisellä voi käsitystä muovata entisestään. Kun itse käyttäytyy hyvin matkojen aikana, on sillä myönteisempi merkitys turvallisuuskäsitysten kannalta.

Tässä tutkielmassa TPSD-asteikon esiin nostamat tilat ja laitteet tarkoittivat kohdemaan majoitusta ja matkailuaktiviteeteissa käytettyjä erilaisia välineitä, olivat ne sitten bussit tai köysiradat. Analyysini mukaan totean, että majoituspaikoissa turvallisuuskäsitystä tukee se, että majoituspaikka

on luokitukseltaan hyvä, puhdas ja hyvillä puitteilla varustettu. Haastateltavat kokivat, että he tuntevat itsensä turvallisemmaksi, jos majoituspaikassa on auttavainen henkilökunta, ja toimivat turvallisuusjärjestelyt, kuten kunnolliset hätäpoistumistiet ja säilytyslokerot. Aktiviteeteissa käytetyistä välineistä haastateltavat kokivat, että hyväkuntoiset ja modernit laitteet edistävät heidän turvallisuuttansa ja käsityksiä siitä. Voin todeta, että hyväkuntoiset ja modernit laitteet soveltuvat aktiviteetteihin paremmin, mikä edistää matkailijoiden käsityksiä turvallisuudesta niitä käyttäessä.

Kohdemaan ympäristö oli jaettuna niin luonnonympäristöön, kuin myös sosio-kulttuuriseen ympäristöön. Kohdemaan ympäristö on sellainen ulottuvuus, josta matkailijat voivat helposti kerätä tietoa jo ennen matkaa, jolloin turvallisuuskäsityksenkin voi muodostaa ennen matkaa.

Haastateltavat kokivat tämän olevan totta varsinkin luonnonympäristön kanssa. Kohdemaan luonnosta ja ilmastosta on helppo etsiä tietoa etukäteen, jolloin tietää parhaiten, milloin ja minne kannattaa mennä, jotta oma turvallisuus ei koe vaaraa. Luonnon voin todeta olevan tärkeä osa matkailijoiden kokemuksia ja luonnon täytyy olla puhdas, jotta turvallisuuskäsitykset saavat niin sanotusti vahvistuksen. Sosio-kulttuurisesta ympäristöstä on myös helppo kerätä tietoa jo ennen matkaa. Haastateltavat ovatkin sitä tehneet, mikä on muovannut heidän käsityksiään joistain kohteista turvattomaksi, minkä vuoksi he eivät ole sinne matkustaneet. Itse kohdemaassa sosio-kulttuurisen ympäristöön liittyvät levottomuudet muovaavat käsityksiä kielteisemmin, mikä voi johtaa matkailijan olemaan enemmän varuillaan.

Kohdemaan hallinnollisista elementeistä tarkastelin turvallisuusohjeiden ja kohdemaan viranomaisten roolia matkailijoiden turvallisuuskäsitysten muodostumisessa. Voin analyysini myötä todeta, että ohjeistuksien lukeminen edistää matkailijoiden käsityksiä turvallisuudesta; ohjeiden avulla tietää miten käyttäytyä ja toimia mahdollisissa turvattomissa tilanteissa. Erityisesti ohjeistuksista nousi esille terveys. Haastateltavat lukevat eniten ohjeistuksia siitä, miten syödä ja juoda turvallisesti kohteessa, sekä siitä, tarvitaanko kohteessa erityistä rokotussuojaa. Ohjeistuksia haastateltavat lukevat myös niin, että minne kannattaa oman turvallisuuden kannalta matkustaa. Ohjeistukset voivat jo ennen matkaa muovata käsitystä turvallisuudesta ja vaikuttaa matkapäätökseenkin.

Paikallisviranomaisten rooli sai eniten ristiriitaisuutta haastateltavien keskuudessa.

Paikallisviranomaisten rooli on yhtä aikaa neutraali, myönteinen kuin kielteinen käsityksen muodostamisessa. Paikallisviranomaiset tuovat yhtä aikaa turvallisuutta kuin myös turvattomuutta haastateltavien mielestä. Paikallisviranomaisten läsnäolo rauhoittaa, kun tietää, että he hoitavat työnsä, mutta toisaalta se myös pelottaa, sillä tietää, että jotain on sattunut. Toisaalta viranomaisiin

eivät jotkut kiinnitä huomiota erityisemmin. Paikallisviranomaisten huono maine erityisesti tuo turvattomuutta matkailijoiden keskuudessa. Kuitenkin, kun he hoitavat työnsä kunnolla, edistää se käsitystä turvallisuudesta myönteisesti.

Jatkotutkimusideoita TPSD-asteikon käytöstä empiiristen tutkimusten kynnyksellä on useita. Tässä tutkielmassa siis selvitin sitä, miten suomalaisten matkailijoiden turvallisuuskäsitykset muodostuvat asteikon ulottuvuuksien avulla. Jatkotutkimusta voisi tehdä lisää keskittymällä tiettyyn matkailijaryhmään ja/tai tiettyyn matkailukohteeseen nimenomaan käyttämällä asteikkoa. Tämän kaltaista tutkimusta on tehty aikaisemmin, mutta ei niinkään puhtaasti keskittymällä turvallisuuskäsityksien muodostumiseen. Näin tutkimusta saataisiin enemmän liittyen turvallisuuskäsityksiin ja niiden muodostumiseen, josta on ollut aikaisemmin hieman puutetta. Myös Xien ja kumppaneiden (2020) luomaa asteikkoa olisi hienoa nähdä lisää erilaisissa tutkimuksissa, sillä sitä ei ole juurikaan ollut.

Tutkimustuloksilla olisi potentiaalista käyttöä esimerkiksi kohdemaiden matkailuorganisaatioissa. Eri maiden tai tiettyjen kohteiden matkailuorganisaatiot voisivat potentiaalisesti tehdä TPSD-asteikon avulla omaa kartoitusta siitä, miten matkailijat käsittävät kohteen turvallisena. Tulosten perusteella organisaatiot voivat kehittää matkailua niin, että se olisi matkailijoille turvallisempaa. Kohteet voivat myös keskittää tutkimustaan tiettyyn matkailijaryhmään, joka on suuressa edustuksessa kohteen matkailussa. Näin matkailijoiden turvallisuuden lisäksi myös heidän tyytyväisyytensä matkakohteen toimintaan voi lisääntyä, kun heidän omia ajatuksiaan kuunnellaan ja niitä käytetään matkailun kehittämisessä.

Omassa tutkielmassani käyttämäni TPSD-asteikko ja sen ulottuvuudet omalla tavalla rajoittivat tutkimusta ja sen tekemistä. Tutkielmassani keskityin pelkästään asteikon ulottuvuuksiin ja niiden rooliin haastateltavieni käsityksissä heidän turvallisuudessansa matkojen aikana. Jatkotutkimuksen kannalta tutkimuksissa Xien ja kumppaneiden (2020) asteikon ulottuvuuksia voisi tarvittaessa hioa lisää tai kenties myös löytää uusia ulottuvuuksia, joiden avulla turvallisuuskäsitykset syntyvät. Olen toisaalta omalla tutkielmallani saanut selville uudenlaista tietoa matkailijoiden turvallisuuteen liittyvään tutkimukseen. TPSD-asteikko oli hyvä ja käyttökelpoinen asteikko, jota oli ilo käyttää tutkielmassani. Toivon tutkielmani edistävän turvallisuuskäsityksiin liittyvää tutkimusta niin Suomessa suomalaisten näkökulmasta, kuin myös maailmanlaajuisesti, jotta sitä voitaisiin tehdä myös lisää.

KIITOKSET

Näin tutkielmani lopuksi haluaisin osoittaa syvät kiitokseni koko Lapin yliopistolle upeista opiskeluajoista. Nämä vuodet vierähtivät nopeammin kuin olisin uskonutkaan. Tutkielmani teossa minulla oli monia muitakin tahoja auttamassa minua eteenpäin, joille haluan näin vielä lopuksi esittää kiitokset erikseen.

Ensimmäisenä haluan kiittää pääohjaajaani Soile Veijolaa asiantuntevista kommentteista, jotka auttoivat minua eteenpäin koko prosessin aikana. Kiitokset myös toiselle ohjaajalle Monika Luthjelle, jonka hyvät kommentit ja näkökulmat auttoivat minua pääohjaajan tavoin eteenpäin. Suuret kiitokset myös seminaariryhmälle vertaistuesta sekä mieltä avartavista keskusteluista.

Toisena haluan kiittää kaikkia haastateltaviani. Ilman teitä tutkimusta ei olisi pystytty tekemään loppuun asti. Teidän innokkuutenne ja halunne auttaa auttoi minua keräämään maittavan aineiston, joka mahdollisti koko homman viemisen loppuun saakka.

Viimeisenä haluan kiittää perhettäni jatkuvasta tuesta. Tein tutkielmaani hyvin stressaavana ajan-kohtana ja suru-uutisten lomissa, mutta perheeni silti jaksoi uskoa minuun ja prosessiini saattaa tämä loppuun asti. Kiitos myös kaikille ystäväilleni, niin Suomessa kuin ulkomaillakin, kaikesta tuesta ja tsemppaavista kommentteista.

LÄHTEET

Alasuutari, P. (2011). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Tampere: Vastapaino.

Amir, A. & Ismail, M. (2015). Sustainable Tourist Environment: Perception of International Women Travelers on Safety and Security in Kuala Lumpur. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 168, 123-133, DOI:10.1016/j.sbspro.2014.10.218

Arcodia, C., Khoo-Lattimore C. & Yang, E. (2018). Power and empowerment: How Asian solo female travellers perceive and negotiate risks. *Tourism Management*, 68, 32-45

Bahari, S.F. (2010). Qualitative versus quantitative research strategies: contrasting epistemological and ontological assumptions. *Jurnal Teknologi*, 52, 17-28.

Barker, M. & Page, S. (2002). Visitor safety in urban tourism environments: the case of Auckland, New Zealand. *The International Journal of Urban Policy and Planning*, 19(4), 273-282

Barnes, C. & Power, M. (2011). *Feeling Safe in Our Community*. DOI:10.13140/RG.2.1.3008.3922

Becken, S., & Hughey, K. F. (2013). Linking tourism into emergency management structures to enhance disaster risk reduction. *Tourism Management*, 36, 77-85.

Bentley, T., Page, S., Meyer, D., Chalmers, D., & Laird, I. (2001). How safe is adventure tourism in New Zealand? An exploratory analysis. *Applied ergonomics*, 32(4), 327-338.

Boakye, K. (2012). Tourists' views on safety and vulnerability. A study of some selected towns in Ghana. *Tourism Management*, 33(2), 327-333

Bozogánová, M. (2016). Gender and gender roles in the context of the perceived safety. *Sociální procesy a osobnost 2015*, 49-55.

Brosschot, J.F. & Julian, T.F. (2016). The default response to uncertainty and the importance of perceived safety in anxiety and stress: An evolution-theoretical perspective. *Journal of Anxiety Disorders*, 41, 22-34.

Brunt, P., Hambly, Z. & Mawby, R. (2000). Tourist victimisation and the fear of crime on holiday. *Tourism management*, 21(4), 417-424

Bryman, A. (2004). *Social Research Methods*. Lontoo: Oxford University Press.

Caldeira, A. M., Seabra, C., & AlAshry, M. S. (2022). Contrasting the COVID-19 Effects on Tourism Safety Perceptions and Coping Behavior among Young People during Two Pandemic Waves: Evidence from Egypt. *Sustainability*, 14(12), 7492

Carr, N. (2001). An exploratory study of gender differences in young tourists perception of danger within London. *Tourism Management*, 22, 565-570

- Cavlek, N. (2002). Tour operators and destination safety. *Annals of Tourism Research* 29(2), 478-496.
- Chan, E. S., & Lam, D. (2013). Hotel safety and security systems: Bridging the gap between managers and guests. *International Journal of Hospitality Management*, 32, 202-216.
- Chen, C. F., & Tsai, D. (2007). How destination image and evaluative factors affect behavioral intentions?. *Tourism management*, 28(4), 1115–1122.
- Chili, N. (2018). The impact of Safety and Security on the behaviour of consumers and tourism demand in South African townships. *African Journal of Hospitality, Tourism and Leisure*, 7(4), 1-14
- Démuth, A. (2013). *Perception theories*. Krakova: Towarzystwo Slovaków w Polsce.
- Ding, G & Wu, J. (2021). Influence of Tourism Safety Perception on Destination Image: A Case Study of Xinjiang, China. *Sustainability*, 14, 1-21
- Dolnicar, S. (2005). Understanding barriers to leisure travel - tourist fears as marketing basis, *Journal of Vacation Marketing*, 11(3), 197-208
- Edelheim, J., & Pyhäjärvi, J. (2013). Turvallisuus aiheena matkailualojen opetussuunnitelmissa Suomessa ja Australiassa: moniulotteinen näkökulma. *Matkailututkimus*, (9), 39–44.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). *Johdatus laadulliseen tutkimukseen*. Tampere: Vastapaino.
- Eskola, J., Lätti, J., & Vastamäki, J. (2018). Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelvalle tutkijalle*. (Luku 4). E-Kirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Easterby-Smith, M., R. Thorpe, and A. Lowe. 2002. *Management Research an Introduction*. Thousand Oaks: Sage Publications
- Eysenck, M. & Keane, M. (2010). *Cognitive Psychology* (kuudes painos.) Psychology Press.
- Fennel, D. (2017). Towards a Model of Travel Fear. *Annals of Tourism Research*, 66, 140-150
- Fox, N. (2009). Using interviews in a research project. *The NIHR RDS for the East Midlands/Yorkshire & the Humber*, 26.
- George, R. (2003). Tourist's perceptions of safety and security while visiting Cape Town. *Tourism Management*, 24(6), 575-585
- Ghaderi, Z., Saboori, B., & Khoshkam, M. (2017). Does security matter in tourism demand?. *Current Issues in Tourism*, 20(6), 552–56
- Groeben, N. & Rustemeyer, R. (1994). On the integration of quantitative methodological paradigms (based on the example of content analysis). Teoksessa I. Borg & P.P. Mohler (toim.), *Trends and perspectives in empirical social research*, 308-326. Berliini: de Gruyter.

- Gstaettner, A. M., Lee, D., & Rodger, K. (2018). The concept of risk in nature-based tourism and recreation—a systematic literature review. *Current Issues in Tourism*, 21(15), 1784–1809.
- Haaparanta, L. & Niiniluoto, I. (1991). *Johdatus tieteelliseen ajatteluun*. Helsinki: Gaudeamus.
- Hakala, J.T. (2018). Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa R. Valli (toim.), *Ikku-noita tutkimusmetodeihin 1: Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. (Luku 3). E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Hall, C. M., Timothy, D. J., & Duval, D. T. (2004). Security and tourism: towards a new understanding?. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 15(2–3), 1-18.
- Harris, L. C., & Reynolds, K. L. (2004). Jaycustomer behavior: an exploration of types and motives in the hospitality industry. *Journal of Services Marketing*, 18(5), 339–357.
- Hasan, K., Ismail, A. & Islam, F. (2017). Tourist risk perceptions and revisit intention: A critical review of literature. *Cogent Business & Management*, 4(1), 1–21, Doi:10.1080/23311975.2017.1412874
- Hsieh, H-F. & Shannon, S.E. (2005). Three Approaches to Qualitative Content Analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277–1288
- Huang, S., Hsu, C. H., & Chan, A. (2010). Tour guide performance and tourist satisfaction: A study of the package tours in Shanghai. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 34(1), 3–33.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2011). *Tutkimushaastattelu, Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Gaudeamus.
- Hübner, A., & Gössling, S. (2012). Tourist perceptions of extreme weather events in Martinique. *Journal of Destination Marketing & Management*, 1(1–2), 47–55.
- Ihalainen, E. (2018). Naismatkailijoiden turvallisuus Aasiassa. Opinnäytetyö. Kajaanin ammattikorkeakoulu. Restonomi, matkailun koulutusohjelma.
- Iivari, P. (2012). *Matkailun turvallisuus Globaalit muutokset - paikalliset vaikutukset*. Rovaniemi: Kopijyvä Oy.
- Iivari, P. (2017). Matkailun turvallisuus. Teoksessa J. Edelheim & H. Ilola (toim.), *Matkailututkimuksen avainkäsitteet*. (Luku 3). Lapin Yliopisto.
- Isaac, R. & Velden, V. (2018). The German source market perceptions: how risky is Turkey to travel to? *International Journal of Tourism Cities*, 4(2), 1-25.
- Israel, M. & Hay, I. (2006). *Research Ethics for Social Scientists. Between ethical conduct and regulatory compliance*. Sage Publications.
- Iverson, T. & Pinhey, T. (1994). Safety Concerns of Japanese Visitors to Guam. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 3(2), 87-94, Doi: 10.1300/J073v03n02_06

- Juuti, P. & Puusa, A. (2020). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Helsinki: Gaudeamus.
- Khatib, A. N., McGuinness, S., & Wilder-Smith, A. (2021). COVID-19 transmission and the safety of air travel during the pandemic: A scoping review. *Current opinion in infectious diseases*, 34(5), 415-422.
- Korstanje, E. (2011). The fear of traveling: a new perspective for tourism and hospitality. *Anatolia*, 22(2), 222-233, Doi:10.1080/13032917.2011.597935
- Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis An Introduction to Its Methodology*. (toinen painos). Sage Publications.
- Kôvári, I. & Zimányi, K. (2011). Safety And Security In The Age Of Global Tourism (The changing role and conception of Safety and Security in Tourism. Applied Studies in Agribusiness and Commerce, 5(3-4), 67-69, Doi:10.19041/Apstract/2011/3-4/10
- Laitinen, K. (2003). Turvallinen hyvinvointi?. Teoksessa S. Ranta-Tyrkkö & A. Ropo (toim.), Turvallista hyvinvointia (s. 7–19). Tampere University Press.
- Lee, C. H., Chen, H. S., Liou, G. B., Tsai, B. K., & Hsieh, C. M. (2018). Evaluating international tourists' perceptions on cultural distance and recreation demand. *Sustainability*, 10(12), 4360.
- Lee, Y., Pennington-Gray, L., & Kim, J. (2019). Does location matter? Exploring the spatial patterns of food safety in a tourism destination. *Tourism Management*, 71, 18–33.
- Li, G., Law, R., Vu, H. Q., Rong, J., & Zhao, X. R. (2015). Identifying emerging hotel preferences using emerging pattern mining technique. *Tourism management*, 46, 311-321.
- Lower, M., Magott, J., & Skorupski, J. (2018). A system-theoretic accident model and process with human factors analysis and classification system taxonomy. *Safety science*, 110, 393-410.
- Maaailman matkailujärjestö (UNWTO). (2022). International code for the protection of tourists. Haettu 30.11.2022 osoitteesta <https://www.unwto.org/international-code-for-the-protection-of-tourists>
- Maaailman matkailujärjestö (UNWTO). (1996). Tourist Safety and Security: Practical Measures for Destinations: Haettu 3.12.2022 osoitteesta <https://www.e-unwto.org/doi/book/10.18111/9789284401529>
- Mansfeld, Y. & Pizam, A. (2006). *Tourism, Security and Safety - From Theory to Practice*. (ensimmäinen painos). Elsevier Inc.
- Manuele, F. A. (1997). *On the Practice of Safety*. (neljäs painos). New York: John Wiley and Sons.
- Mawby, R. (2000). Tourists' perceptions of security: the risk-fear paradox. *Tourism Economics*, 6(2), 109-121, Doi:10.5367/000000000101297514
- McDonald, S. (2012). Perception: A Concept Analysis. *International Journal of Nursing Knowledge*, 23(1), 1-18, Doi:10.1111/j.2047-3095.2011.01198.x

- Mustalahti, J-P. (2018). Turvallisuushkien vaikutus matkailijavirtoihin lentoliikenteen näkökulmasta. Pro -gradu. Lapin yliopisto. Matkailututkimus.
- Nair, V. & Yang, E. (2014). Risk Perception Study in Tourism: Are we Really Measuring Perceived Risk? *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 144, 322-327, Doi:10.1016/j.sbspro.2014.07.302
- Ng, S. I., Lee, J. A., & Soutar, G. N. (2007). Tourists' intention to visit a country: The impact of cultural distance. *Tourism management*, 28(6), 1497–1506.
- Niemisalo, N. (2014). Tourism safety and security: Findings from tourism intensive Finnish Lapland. *Arctic Yearbook 2014*, 1-8.
- Page, S. J., Bentley, T. A., & Walker, L. (2005). Scoping the nature and extent of adventure tourism operations in Scotland: How safe are they?. *Tourism management*, 26(3), 381-397.
- Pennington-Gray, L. & Schroeder, A. (2013). International Tourist's Perceptions of Safety & Security: The Role of Social Media. *Matkailututkimus* 9(1), 7-12
- Popescu, L. (2011). Safety and Security in Tourism. Case Study: Romania. *Forum geografic. Studii și cercetări de geografie și protecția mediului*, 10(2), 322-328, Doi:10.5775/fg.2067-4635.2011.020.d
- Porges, S.W. (2017). *The Pocket Guide to the Polyvagal Theory: The Transformative Power of Feeling Safe*. New York: WW Norton.
- Preko, A., & Gyepi-Garbrah, T. F. (2021). Understanding sense of safety and trustworthiness of tourism information among migrant visitors. *International Hospitality Review*.
- Rahman, M. K., Gazi, M. A. I., Bhuiyan, M. A., & Rahaman, M. A. (2021). Effect of Covid-19 pandemic on tourist travel risk and management perceptions. *Plos one*, 16(9), e0256486.
- Riener, C. R. (2019). New Approaches and Debates on Top-Down Perceptual Processing. *Teaching of Psychology*, 46(3), 267–272, Doi:10.1177/0098628319853943
- Rittichainuwat, B. N. (2013). Tourists' and tourism suppliers' perceptions toward crisis management on tsunami. *Tourism Management*, 34, 112–121.
- Ruusuvuori, J. & Nikander, P. (2010). *Haastattelun analyysi*. Tampere: Vastapaino.
- Ryan, C. (1993). Crime, violence, terrorism and tourism: an accidental or intrinsic relationship?. *Tourism Management*, 14(3), 173–183.
- Shani, G. (2017) Human Security as ontological security: a post-colonial approach, *Postcolonial Studies*, 20(3), 275-293, Doi: 10.1080/13688790.2017.1378062
- Silverman, D. (toim.). (2020). *Qualitative research*. Sage.
- Sinisalo, A. (2018). Matkakohteiden turvallisuus suomalaisten LHBTIQ-matkailijoiden silmin. Opinnäytetyö. Haaga-Helia. Matkailun koulutusohjelma.

- Slevitch, L. (2011). Qualitative and Quantitative Methodologies Compared: Ontological and Epistemological Perspectives. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 12(4), 73–81.
- Sönmez, S. F., & Graefe, A. R. (1998). Influence of terrorism risk on foreign tourism decisions. *Annals of tourism research*, 25(1), 112–144.
- Tarlow, P. (2014). *Tourism security: strategies for effectively managing travel risk and safety*. Elsevier.
- Tsaur, S. H., Cheng, T. M., & Hong, C. Y. (2019). Exploring tour member misbehavior in group package tours. *Tourism Management*, 71, 34–43.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (TENK). (2012). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. Helsinki: TENK
- Tyagi, A., Dhar, R. L., & Sharma, J. (2016). Police culture, tourists and destinations: A study of Uttarakhnad, India. *Tourism Management*, 52, 563–573.
- Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM). (2021). Toimialaraportit. Matkailun suuntana kestävä ja turvallinen tulevaisuus. Helsinki: TEM
- Van Riper, C. J., Wallen, K. E., Landon, A. C., Petriello, M. A., Kyle, G. T., & Absher, J. (2016). Modeling the trust-risk relationship in a wildland recreation setting: A social exchange perspective. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 13, 23-33.
- Wahab, S. (1996). Tourism and terrorism: Synthesis of the problem with emphasis on Egypt. *Tourism, crime and international security issues*, 175-186.
- Wang, J., Liu-Lastres, B., Ritchie, B. W., & Pan, D. Z. (2019). Risk reduction and adventure tourism safety: An extension of the risk perception attitude framework (RPAF). *Tourism Management*, 74, 247-257.
- Wong, C. K. S., & Kwong, W. Y. Y. (2004). Outbound tourists' selection criteria for choosing all-inclusive package tours. *Tourism management*, 25(5), 581-592.
- Woosnam, K. M., Shafer, C. S., Scott, D., & Timothy, D. J. (2015). Tourists' perceived safety through emotional solidarity with residents in two Mexico–United States border regions. *Tourism Management*, 46, 263-273.
- Xie, C., Zhang, J. & Morrison, A. M (2020). Developing a Scale to Measure Tourist Perceived Safety. *Journal of Travel Research*, 60(2), 1–55.
- Yuksel, A. (2004). Shopping experience evaluation: a case of domestic and international visitors. *Tourism Management*, 25(6), 751–759.

Zou, Y. & Yu, Q. (2022). Sense of safety toward tourism destinations: A social constructivist perspective. *Journal of Destination Marketing and Management*, 24(3), 1-9,
Doi:10.1016/j.jdmm.2022.100708

Zhu, O. Y., & Dolnicar, S. (2022). Can disasters improve the tourism industry? The role of normative, cognitive and relational expectations in shaping industry response to disaster-induced disruption. *Annals of Tourism Research*, 93, 1–5.

LIITE 1 Suostumuslomake

Suostumuslomake

Hyvä lukija,

Olen Anna Puustinen. Olen Lapin yliopiston matkailututkimuksen maisteriopiskelija, ja olen Professori Soile Veijolan ohjauksessa kirjoittamassa pro gradu -tutkielmaani matkailijoiden turvallisuudesta Lapin yliopistolle, matkailututkimuksen oppinaineelle. Tällä kirjeellä kutsun teidät haastatteluun, jonka avulla kerään tutkielmaani aineistoa. Aineistoa käytetään vain tässä tutkielmassa. Haastattelut voidaan sopia järjestettäväksi etäyhteyden välityksellä tammikuun 2023 aikana. Haastattelun arvioitu kesto on noin puolesta tunnista tuntiin.

Allekirjoittamalla tämän lomakkeen, annatte suostumuksenne haastattelumateriaalin käyttöön tutkielmaani varten. Tutkielma seuraa Tutkimuseettisen tiedekunnan ohjeita eettisestä tutkimuksesta. Haastattelua ja siihen liittyvää aineistoa käsitellään täysin anonyymisti, kukaan ei pysty yhdistämään vastauksia henkilöihin. Haastattelut on tarkoitus nauhoittaa. Osallistuminen haastatteluun on täysin vapaaehtoinen ja voitte keskeyttää osallistumisenne haastattelun aikana. Tutkielman jälkeen aineistoa käsitellään tietosuojalain mukaisesti.

Jos olette kiinnostuneita haastattelusta, voitte ottaa minuun yhteyttä sähköpostilla, Facebookissa tai puhelinnumeroni kautta, jolloin voimme sopia ajan haastattelua varten.

Kiitos,
Anna Puustinen
Matkailututkimuksen maisteriopiskelija

Annan suostumukseni haastatteluaineiston käyttöön yllämainitussa kontekstissa.

Nimikirjoitus

Päivämäärä

Nimenselvennys

LIITE 2 Haastattelurunko

Taustakysymyksiä

- Ikä
- Sukupuoli-identiteetti
- Tehtyjen matkojen määrät suurinpiirtein
- Suosikkimatkoiteesi

Ihmiset

- Millainen merkitys muiden matkailijoiden käyttäytymisellä on ollut turvallisuuden kokemuksille matkoillasi?
 - Onko heidän käyttäytymisensä ollut mielestäsi soveliaista?
- Mikä rooli paikallisten käyttäytymisellä on ollut matkojesi aikana turvallisuutesi kokemuksille?
 - Oletko tuntenut itsesi toisin sanoen tervetulleeksi?
- Mikä merkitys omalla käyttäytymisellä on ollut turvallisuuden kokemuksiisi?
 - Oletko ollut tilanteessa, missä olet joutunut käyttäytymään eri tavalla, kuin olet kotimaassasi tottunut? Millainen tilanne oli?
- Millainen rooli saamallasi palvelun tasolla, esimerkiksi matkaoppaiden ammattitaidolla, on ollut matkasi aikana turvallisuudellesi?
 - Onko yleinen palvelun taso ollut mielestäsi hyvää?

Tilat ja laitteet

- Oletko osallistunut mihinkään aktiviteettiin, jossa on käytössä erilaisia välineitä, esimerkiksi köysiä, polkuveneitä, bussit jne.?
 - Mikä rooli näillä välineillä on ollut kokemuksiisi turvallisuudesta?
 - Kiinnitätkö huomiota niiden kuntoon?
- Millainen merkitys majoituspaikassa on turvallisuuden kokemuksillesi?
 - Oletko koskaan kiinnittänyt huomiota esimerkiksi majoituspaikkasi turvallisuusjärjestelyihin?
 - Oletko tarkistanut koskaan huoneesi lukot ja hätäpoistumistiet?
- Onko kohteessa saavutettavuus, kuten rampit, hissit sinulle tärkeitä?
 - Millainen on niiden rooli kokemuksellesi turvallisuudesta matkan aikana?

Ympäristö

- Millainen merkitys kohtemaan luonnolla on ollut turvallisuuden kokemuksellesi matkan aikana?
 - Oletko kiinnittänyt huomiota kohteesi puhtauteen ja hygienia-atasoon?
- Millainen merkitys kohtemaan ilmastolla on ollut turvallisuuden kokemuksellesi matkan aikana?

- Oletko ollut tilanteessa, missä et olisi ollut valmistautunut kohdemaan ilmastoon?
- Millainen rooli kohdemaan politiikalla on ollut turvallisuutesi kannalta?
 - Onko poliittisella tilanteella ollut vaikutusta käyttäytymiseesi?
 - Mikä merkitys kohdemaan levottomuuksilla on ollut kokemuksellesi matkan aikana?
- Millainen merkitys kohdemaan taloudellisella tilanteella on ollut turvallisuuden kokemuksesi näkökulmasta?
 - Oletko kokenut, että kohdemaasta löytyy tarpeeksi ostotarjontaa?
 - Oletko tuntenut turvallisuutta tehdessäsi ostoksia?
- Mikä on kohdemaan kulttuurin rooli turvallisuutesi kannalta?
 - Oletko koskaan ollut tilanteessa, missä oman kulttuurin ja kohdemaan kulttuurin erolla olisi ollut vaikutus turvallisuudelle matkan aikana? Millainen tilanne oli?

Hallinto

- Mikä on kohdemaan turvallisuusohjeiden rooli kokemuksellesi turvallisuudesta?
 - Miten tarkasti olet noudattanut näitä ohjeita?
- Oletko nyt korona-aikana kiinnittänyt huomiota kohdemaiden/potentiaalisten kohdemaiden ohjeisiin terveysturvallisesta matkailusta?
 - Oletko tehnyt tätä ennen poikkeustilannetta?
 - Aiotko tehdä näin tulevaisuudessa?
- Millainen on kohdemaan viranomaisten, kuten poliisien rooli kokemallesi turvallisuudelle?
 - Nähdessäsi viranomaisia kaduilla, oletko tuntenut itseäsi turvallisemmaksi, kuin jos viranomaisia ei olisi kaduilla?

Haluatko kertoa tai nostaa esille jotain, joka liittyy turvallisuuteesi matkalla tai kokemiseesi turvallisuudesta, ja joka ei vielä tullut puheeksi?

Kiitos!